

KATOLIČKI LIST

Marko

ZVONIK

GODINA: VI

BROJ: 4 (54)

Subotica, travanj (april) 1999.

Cijena: 10,00 N. din.

h.org

IPAK SLAVIMO USKRS...

Teško je pisati uvodnik dok je na snazi "zračna opasnost". Teško je razmišljati o Uskrsu dok bombe padaju na sve strane; teško je spremati se za ovaj najveći kršćanski blagdan dok su toliki u tjeskobi i strahu, dok majke i očevi strepe za svoju djecu, žene za svoje muževe, djeca za svoje očeve... Teško je govoriti o uskrsnoj radosti dok rijeke uplakanih izbjeglica napuštaju svoje domove i dok mnogi tuguju za svojim poginulima...

Mržnja, nasilje, eksplozije, krvoprolića, razaranja... Agresija. Terorizam. Rat... Gdje mi to živimo?! Kome to treba? Koga to usrećuje?

Isuse, za koga si se Ti to krvlju znojio? Za koga si Ti to muku podnio? Za koga si na križu umro? Jesi li uopće pobijedio grijeh, zlo i smrt? Jesi li "doistine uskrsnuo, Božji Sine?"

Da, mnogi se pitaju zašto sve ovo Bog dopušta. Na ovo pitanje ljudskim jezikom ne mogu odgovoriti, ali teološkim da. U punini vremena Bog je poslao k nama i Sina svoga. On ni svog Sina ne poštedje nego ga za sve nas preda... Kako nam onda s njime neće sve darovati? (usp. Rim 8,3). Ali, On "k svojim dođe i njegovi ga ne primiše" (usp. Iv 1,11), njegove zapovijedi ne poslušahu... Doista, kad bi svi ljudi na svijetu prihvatili samo Isusovu NOVU ZAPOVIJED, zapovijed ljubavi (usp. Iv 13,34), istoga časa nestalo bi mržnje među ljudima, prestali bi svi sukobi, svi ratovi... Ne bi bilo više kriminala ni krvoprolića. Ne bi više bilo oružja. Ostvarilo bi se proroštvo proroka Izaije: "oružje će prekovati u plugove, koplja u srpove" (usp. Iz 2,4). Borbeni avioni pretvorili bi se u putničke, da se ljudi mogu posjećivati. I posjećivali bismo svoju braću i sestre diljem svijeta. Da, kad bi prihvatili Isusovu zapovijed ljubavi, svi ljudi bi bili braća i sestre. I ne bi bilo više bogatih i siromašnih, ne bi više bilo gladnih, jer bi se ogromna masa novca koja se troši za vojsku i naoružanje upotrijebila za proizvodnju hrane, i svatko bi živio u izobilju...

Da li sam ja to otišao u svijet snova? Ili sam zalutao na neku novu Zemlju? Ne, na zemlji sam! Razmišljam o Isusovoj muci i smrti na križu. Razmišljam o Isusovom uskrsnuću... Novi i bolji svijet je moguć upravo zato što je Isus umro za sve ljude. I za nas, ljude na pragu trećeg milenija kršćanstva. Umro je i za nas koji želimo istinski mir i za one koji misle da oružjem mogu osigurati mir. Isus je umro i uskrsnuo! To je залог mira! To je garancija da je mir moguć! Nije li On - Uskrsli pozdravljao svoje učenike riječima: MIR VAMA! Jeste! I rekao je da nam OSTAVLJA MIR. I dodao je: NE DAJEM VAM MIR KAO ŠTO VAM GA SVIJET DAJE (usp. Iv 14,27). I što onda? Ima jedan veliki ALI! Ali, ljudi NISU UZELI ono što im je Isus ostavio! Oni još uvijek traže mir, još uvijek traže sreću. A ona im je nadohvat ruke... Mir je, dakle, moguć. Mir nam je blizu...

Molimo uskrslog Gospodina da progledamo, da MIR ugleđamo, da ga uzmemo i da ga darujemo drugima. Najprije nek to učine oni koji čeznu za pravim mirom. SADA, ovog časa izbacimo svaku mržnju iz svog srca, svako proklinjanje; odrecimo se svakog grijeha, prestanimo zlo činiti; neka psovku protiv rata i političara zamijeni molitva za mir... Ako smo u grijehu, u ratu smo s Bogom, s bližnjima, s prirodom, sa svemirom i sa sobom. Zaključimo mir. Pomirimo se s Bogom u sakramentu sv. Ispovijedi. Ako smo posvađani s nekim - u ratu smo. Oprostimo jedni drugima. Pomirimo se. Tako sam bio sretan ovih dana dok sam puno ispovijedao. Koliki "ratovi" su prestali. Neki su se zbog ratnog stanja u našoj zemlji stvarno pomirili; neki koji već godinama nisu razgovarali, sad su zajedno. Toliki koji su malo molili ili nikad nisu molili, sad su počeli moliti... Neki su već i u crkvu krenuli. Da, budući da se to događa, mir je moguć... I zato ćemo IPAK SLAVITI USKRS. Neka se samo formira VOJSKA MOLITELJA ZA MIR. Molitvom, svojom dobrotom oduprimo se avionima, bombama, raketama, projektilima, tenkovima... I sigurno ćemo pjevati ALELUJA - MIR JE MOGUĆ! Mi ćemo imati MIR, jer nam ga Krist Uskrsli daje! Njegovi najveći darovi su MIR i RADOST u srcu! Taj mir i tu radost nitko nam ne može poremetiti ni oduzeti. Nitko. Čeznimo za takvim mirom. Isus nam ga pruža. Primimo ga...

Ovaj RATNI broj "Zvonika" pun je pomirljivih poticaja, pun je duhovne hrane koja može sačuvati Kristov mir u nama. Bez obzira što će se dalje događati... Budimo spremni i umrijeti. I to nije ništa. Zar nije Isus rekao: "Ja sam uskrsnuće i život. Tko u mene vjeruje, živjet će ako i umre. I nijedan koji živi i vjeruje u me neće umrijeti nikada" (Iv 11,25).

I na kraju, uz srdačan pozdrav SVIMA želim SRETAN i MIRAN USKRS, godine Gospodnje 1999.

Vaš urednik

USKRSNUĆE NADE

Iskonska želja svakog čovjeka je da bude SRETAN. Težimo tome cijelog svog života. Toliko smo toga spremni učiniti da bi se osjetili zadovoljnima i ispunjenima.

Često sreću pokušavamo "kupiti" gomilanjem materijalnih dobara. A, ipak, znamo za tolike bogate a izuzetno nesretne, čak očajne ljude. Oni se nadaju da će ipak u nečem naći svoju sreću, jednog dana. Daleko je više onih koji su siromašni pa se nadaju rješenju svoje materijalne neizvjesnosti, čime bi se ipak za korak približili ostvarenju sretnijeg života.

U trenucima zadovoljstva željeli bismo zadržati vrijeme, "produžiti" sreću. Nadamo se da će ta milina potrajati i da ćemo još malo u njoj uživati.

A onda kada dođu kušnje i patnja, NADA je opet tu da "odškrine" prozor spasa i dopusti tom tračku svjetlosti da

nas pridigne kad nam duh klone. U svim burama ljudskog življenja ta pokretačka snaga nikada ne ide sama. Nada je uvijek tu samo ako uz nju u korak slijedi njena "sestrica" VJERA. One su nerazdvojne. Jer, samo ako vjeruješ, možeš se i nadati. Bog nam ih je podario po utjelovljenju svoga Sina, po njegovom življenju među nama. Moć NADE jača je i od zagrljaja smrti. Puninom svoje snage ona je zasjala u USKRSNUĆU Sina Božjega. To je ona NADA koja može okrijepiti svakog čovjeka koji vjeruje, pružiti mu sigurnost spasenja.

"Jer ako ustima ispovijedaš da je Isus Gospodin, i srcecem vjeruješ da ga je Bog uskrsio od mrtvih, bit ćeš spašen." (Rim 10,9)

Istinska nada dolazi samo po Gospodinu. Upravimo, dakle, oči svoje duše i molitve svoga srca k Onomu koji nam je svakodnevno daruje. I, VJERUJMO!

Bernarda

Sretan i blagoslovljen Uskrs
svim čitateljima želi
Institut za kulturu, povijest i
duhovnost "Ivan Antunović" Subotica

Piše: Andrija Kopilović

**04. 04. - NEDJELJA
USKRSNUĆA GOSPODNJEGA**

Dj 10,34a,37-43; Kol 3,1-4; Iv 20,1-9

Svjedočanstvo Uskrsloga!

Uskrs je. Vrhunac djela spasenja koji otvara vrata našega spasenja u Kristu i po Kristu. Zlo je pobijeđeno. Grieh je uništen i sloboda je zasjala. Ovo je središnji događaj naše vjere i ima neizreciv smisao za nas. Uskrsli nam potvrđuje da je moguće i da je već na djelu posvemašnje oslobođenje i život vječni. Ovo je dan pun nade i pouzdanja u život. Na temelju vlastitoga iskustva i iskustva zajednice, u današnjem prvom čitanju, Petar daje svjedočanstvo Kristovog uskrsnuća. I odmah navješćuje da je vrhovna norma naše vjere upravo vjera u uskrsloga Krista. Oni koji vjeruju spašavaju se, a koji ne vjeruju, nažalost, ostaju u tami. Vjerom se ulazi u baštinu Isusova života. Uskrsnuće Isusovo je dohvatljivo i nama, samo vjerom. Stoga je razumljivo da je ova svetkovina vrhunac kršćanske vjeroispovijesti. Svjedočanstva apostola su temelj na kojem se naša vjera gradi i izvor iz kojega se naša vjera hrani. Od apostola smo to svjedočanstvo primili a kao apostoli ga predajemo drugima. Dakle, Uskrs je svetkovina sa zadatkom. Neka je blagoslovljen!

11. 04. - 2. VAZMENA NEDJELJA

Dj 2,42-47; 1 Petr 1,3-9; Iv 20,19-31

Kršćanska zajednica

Pisac Djela apostolskih zanosno nam opisuje život prve kršćanske zajednice. Centralni događaj te zajednice je sudjelovanje u Euharistiji. No, nije nam zabilježeno samo sudjelovanje nego i način sudjelovanja. Sastajali su se na svoju Euharistiju po kućama slobodni od svih povlastica i prednosti baš kao braća u radosti, postojanosti i zajedništvu. Takvo ponašanje postaje nadahnuće za sve one koji su ih promatrali i zato je zajednica prvih kršćana ugledna zajednica bratstva. Za čovjeka je uvijek opasnost da se u nekim momentima uljulja u vlastitu radost i uživa u vlastitim dobrima te zaboravlja i radost i svoja dobra dijeliti s drugima. Tako postaje samoživ i osiromašen za vrednote drugih. Kršćanska zajednica je u biti samo onda kršćanska ako je otvorena za dijeljenje radosti, vlastitih spoznaja i dobara s braćom i sestrama. I kršćanska je onda kada je privlačna zbog svoje nutarnje snažne povezanosti. Danas je osnovni problem što imamo hramsku - crkvenu zajednicu a ne kršćansku, živu zajednicu.

18. 04. - 3. VAZMENA NEDJELJA

Dj 2,14.22-28; 1 Petr 1,17-21; Lk 24,13-35

Opravdanost vjerovanja

I danas nam u prvom čitanju progovara apostolski prvak - Petar. On podiže svoj glas u zajednici i poučava. To poučavanje je bez prijekora ali vrlo jasno i dokazivo. Temelj evanđeoske poruke sadržan je u ovih nekoliko redaka: Isus iz Nazareta je umro, no Bog ga je uskrisio te tako potvrdio cjelokupnu Isusovu nauku i njegovo djelo. U ovom govoru Židovima Petar pojačava svoju tvrdnju psalmom koji se može prepoznati kao navještaj Uskrsnuća. Vjera se svakako nadovezuje na djela kojima ju je Bog potvrdio, ali prenositelji vjere su svjedoci tih Božjih potvrda kroz povijest spasenja. Mi vjerujemo svjedocima a onda Bog potvrđuje i nama, kao nagradu, tu zasađenu vjeru. Stoga se ne može u vjeri ići obratnim putem. Vjerujem radi Boga, povjeravam se svjedocima a onda Bog milosti potvrđuje moju vjeru djelima u kojima mogu prepoznati njegove zahvate i u mom životu. Vjera bez tog dijaloga s Bogom i sa svjedocima bila bi izolirana, a to ne može i ne smije biti. Vjera je dakle složeni čin dara i milosti, odgovora i angažiranja.

25. 04. - 4. VAZMENA NEDJELJA

Dj 2,14a.36-41; 1 Petr 2,20b-25; Iv 10,1-10

U Kristu je naša temeljna promjena

Pred nama je i dalje apostol Petar. U svjedočanstvu vjere sve otvoreniji i zahtjevniji. Za Kristom nam je ići i po cijenu prekida sa svojim prošlim navikama. Krštenje označava tu prekretnicu sa starim čovjekom i ulazak u vazmeno Kristovo Otajstvo. Ono ujedno označava i ostvaruje naš ulazak u novu zajednicu u kojoj vlada radost slobodnog života koji se provodi u sili Duha. Potrebno je mijenjati svoj život, nadvladati uvjetovanosti sredine, odbaciti svaku proračunatost. Petrov je govor toliko uvjerljiv da u slušateljima izaziva pitanje: Što nam je činiti? Za kršćanina je to pitanje skoro svakodnevna potreba. Kad god se pred Bogom zaustavi, treba postaviti pitanje: Što mi je činiti? Odgovor je uvijek kazan našoj savjesti koja je prosvijetljena Duhom Svetim i koja nas sigurno iz dana u dan sve više potiče na vršenje volje Božje. Potresno je čuti da je takvo Petrovo svjedočanstvo u snazi Duha jednoga dana Kristovoj zajednici pridružilo oko tri tisuće duša. Ostaje otvoreno pitanje je li moja vjera, koja mora biti svjedočka, također poticajem za pridruživanje Božjem narodu novih duša.

Iz sadržaja

- *U kući moga Oca ima mnogo stanova - uskrsnja poruka biskupa Ivana Pénzesa 4*
- *Crkva i ratno stanje 5*
- *Intervju s p. Bonaventurom Dudom 6*
- *Višednevni pastoralni pohod patrijarha Pavla Hrvatskoj . . 8*
- *Svjetski molitveni dan žena 9*
- *Devetnica u čast sv. Josipa 10*
- *HAD sakupio hrvatsku inteligenciju u SRJ 12*
- *Od cvitne nedilje do Uskrsa u Sonti 13*
- *Nove medicinske pretpostavke o Isusovoj smrti 14*
- *MEP? Što i kako? 24*
- *Jeste li za ples? 25*
- *Kršćani i Uskrs 26*
- *Djelotvorna ljubav 27*
- *Salašari i križni put 28*
- *Bolesni i stari Isus 29*
- *Družba ss. Naše Gospe . . . 31*
- *Svi žele mir, dakle, mir je moguć 32*

USKRSNA PORUKA DR. IVANA PÉNZESA,
BISKUPA SUBOTIČKOG

U kući moga Oca ima mnogo stanova... (Iv 14,2)

Kršćanska braćo i sestre!

Ljudi se pitaju što znači uskrsnuti? O tome su se pitali kroz svu svoju povijest. Nije li to povratak u patnju? Kako nadvladati sve ove patnje, sve ove nepravde, sva ova zla što ih u svojoj ljudskoj egzistenciji trpimo? Kako doći do punine života? Je li moguće iz ovog promjenljivog svijeta u kojemu vlada nepravda, laž i tolika zla, izići? Je li smrt moguće nadvladati?

Na razne su se načine ljudi u povijesti domišljali da dokuče kamo vodi ljudski život i gdje on završava. Je li smrt konačno sve ili ima nešto i poslije toga? Povratak natrag u smrtni život nije pravo rješenje. Ni reinkarnacija nije rješenje. Što je sa mnom, određenim da umrem?!

Isus Krist je uskrsnuo, čovjek kao i svaki od nas, koji je proživio ljudsku egzistenciju, koji je kao i mi nosio u svome tijelu patnju i bol, dapače još i više, jer je bio nevin, bez grijeha, a u grešnike ubrojen i sramotno ubijen. Pojavio se iza smrti natrag živ u potpunome svom identitetu. Nije se ponovo rodio u neko drugo tijelo, nego je uskrsnuo u svoje tijelo. Ali sada je njegovo tijelo postalo novo, neraspadljivo. S tom činjenicom i samo stvaranje, materijalni svijet zadobiva novu perspektivu. Moguć je prijelaz u viši stupanj egzistencije.

Uskrsnuće je i uzdignuće. Isusovo uskrsnuće je novi početak povijesti. Možemo kazati: ako je Kristovo uskrsnuće stvarnost, onda povijest baš u njemu ima svoj puni smisao. Možda ni jedna istina naše vjere nije za čovjeka toliko bitna, a ujedno tako problematična kao uskrsnuće. Prema njoj ljudi nikad nisu mogli biti posve ravnodušni. Ona je srž naše vjere. Bez vjere u Kristovo uskrsnuće kršćanstvo ne bi bilo autentično.

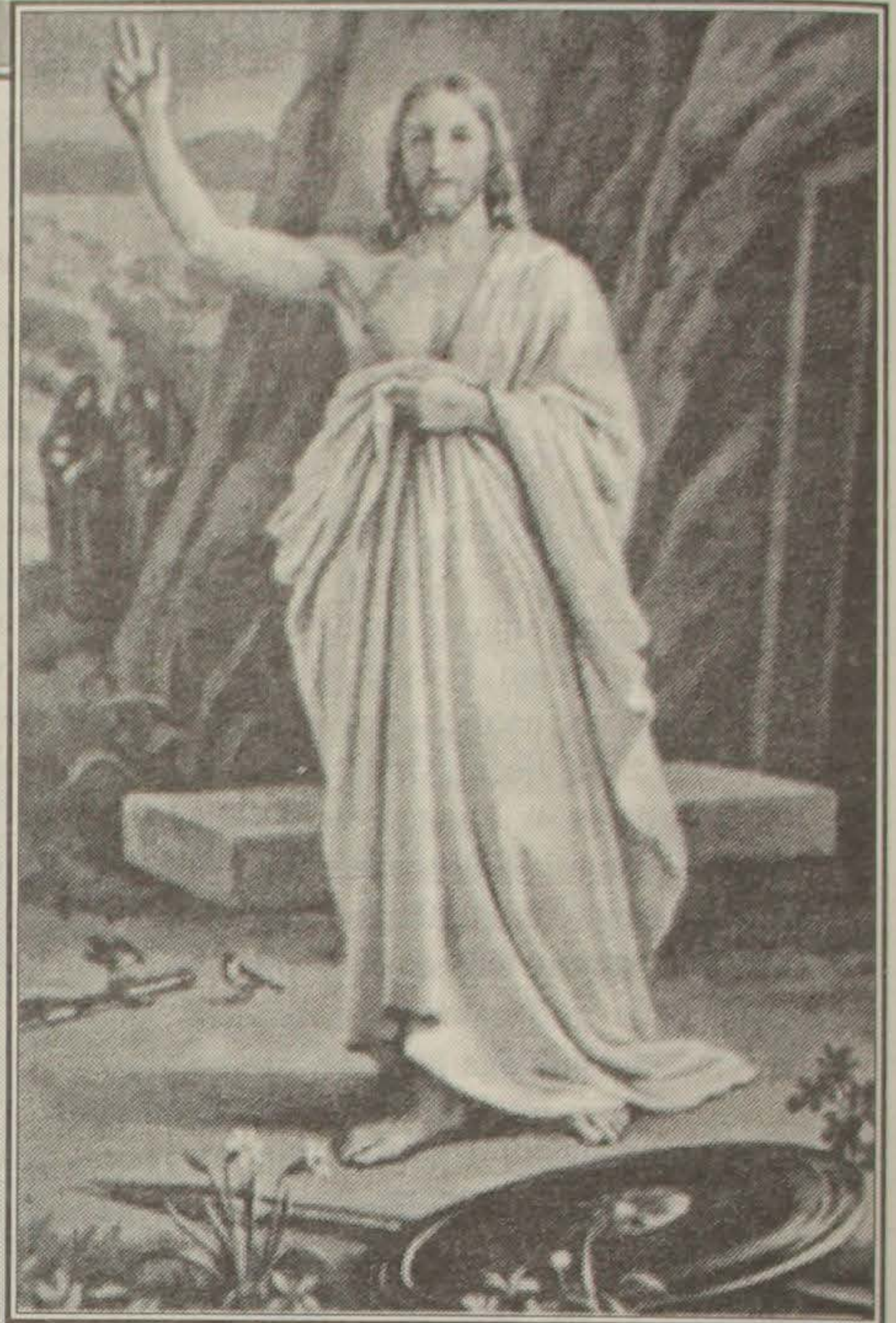
Isusovi učenici ušli su prvi u uskrsno iskustvo. Njih je u to uveo Duh Sveti. Postali su svjedoci, navještanjem su i druge učinili dionicima toga iskustva. Duh Sveti neprestano oživljava to iskustvo. I mi smo u istom Duhu dionici tog istog iskustva.

Kako nam Isusov primjer pokazuje, nema seljenja iz jednog u drugo tijelo, ne, ne gubi se identitet i svijest čovjeka kao osobe.

Reče nam Isus prije odlaska: "Neka se ne uznemiruje vaše srce! Vjerujte u Boga i u me vjerujte! U kući Oca moga ima mnogo stanova. Kad ne bi bilo tako, zar bih vam rekao: 'Idem da vam pripravim mjesto!' Kad odem te vam pripravim mjesto, vratit ću se da vas uzmem k sebi i da vi budete gdje sam ja" (Iv 1-3). Evo ga sada na cilju. Pripravio nam je već mjesto. Zato ne gubimo nade. Sve možemo u Kristu koji nas krijepi. To je naše uskrsno iskustvo, njega treba živjeti. Uvijek svjesni da sve što trpimo nije uzalud.

U Godini Boga Oca, koji nas ljubi kao sinove i kćeri, želim svima radost i prosvjetljenje uskrslog Spasitelja. Sretan Uskrs!

† Ivan
biskup

U SVEČANO JUTRO

Svečano jutro uz glasanje brojnih zvona...

*A sve je počelo sramotno u sumračju proljetnom:
izdajničkim poljupcem u vrtu Getsemanskom,
Petrovim nijekanjem Učitelja u dvoru Pilatovu;
Golgote ne bi bilo bez izdaje,
ni križnog puta bez predaje.
Nazarenca nije pratila dosljednost sljedbenika
niti srčanost zanesenjaka.*

*Patnik je ostao sam,
popljuvan i šiban stranim bičevima;
praćen Veronikom, skupinom žena
i strašljivim Cirencem.*

*A na brežuljku iznad jeruzalemskih mira
raspeli su Ga između razbojnika:
dva sa strane, On u sredini.
(Baraba je slobodno šetao ulicama zbunjena grada).
Nakon velikoga, mučeničkog trodnevlja,
uz trešnju zemlje i povike prestrašenika,
u nedjeljno mlado jutro
Patnik se slavodobitno
uzdigao na prijestolje Pobjednika.*

*I radost je preplavila gorje i doline
te sve naše hrvatske ravnice:
bačke, baranjske, posavske i srijemske,
živote, domove i grobove naše.*

*Ja pak u blagdansko jutro
želim biti sa svima:
s onima koji nemaju ni kruha, ni doma,
s onima koji ne znaju ni ljubiti, ni moliti,
s onima koji su sami u blagdanska jutra.*

*U Uskrsno, slavno jutro
želim biti s onima koji ni suzu nemaju
da bi isplakali svoju svagdanju muku i gorčinu.*

Ante Sekulić

PAPA ZA MIR U SRJ

Papa Ivan Pavao II. pozvao je sukobljene strane na Kosovu na pregovore. Rekao je da suosjeća s narodima koji pate i pozvao na molitvu kako bi Gospodin spriječio sve koji u rukama drže oružje da ga ne upotrijebe. Uvijek je vrijeme za mir, za pregovaranje nikad nije kasno, rekao je Papa na kraju velike mise na Cvjetnu nedjelju u Bazilici sv. Petra u Rimu. (HINA/AR)

PAPA DUBOKO ZABRINUT ZA SVE U SRJ

Papa Ivan Pavao II. je izrazio duboku zabrinutost zbog patnji svih ljudi u SR Jugoslaviji. "Sveti Otac je duboko zabrinut zbog patnji ljudi koji su pogođeni bolnim okolnostima u kojima su se našli", priopćio je glavni portparol Vatikana **Joakin Navarro - Valls** i dodao da se "ova solidarnost odnosi na sve, Srbe i Albance, muslimane i kršćane, pravoslavce i katolike, jer su svi oni djeca Božja". /Beta-Rojters/

NADBISKUP BOZANIĆ POZVAO NA MOLITVU

ZA MIR NA KOSOVU I U JUGOSLAVIJI

Zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić** u svom nagovoru na Cvjetnicu nakon Križnog puta na zagrebačkom Ksaveru pozvao je vjernike na molitvu za mir na Kosovu. "Na ovim prostorima od devedesetih godina jaka je i djelotvorna moć zla. Toliki su ubijeni, masakrirani, progonjeni. U ime nacije i ideologije provode se etnička čišćenja... I ovih dana slušamo teške vijesti o stradanjima na Kosovu i širom Savezne Republike Jugoslavije. To nas zabrinjava, to nas straši. Suosjećamo sa svima koji ovih dana stradaju, koji gube svoje najbliže, bez obzira kojoj naciji ili vjeri pripadaju", istaknuo je nadbiskup Bozanić pozvavši vjernike na molitvu "za mir na Kosovu i u čitavoj Jugoslaviji, za mir u našem susjedstvu". "Njihov mir je zalog i našeg mira", dodao je. Nadbiskup Bozanić također je u propovijedi podsjetio na riječi Svetog Oca koje je izrekao na Zagrebačkom hipodromu 1994: "Napredak i dobro naroda na Balkanu imaju samo jedno ime: mir". /IKA/

ODNOSI SRJ I SVETE STOLICE IZVRŠNI - PAPA SLUŽIO MISU ZA MIR NA KOSOVU

Jugoslavenska Vlada polaže velike nade u mirovnu inicijativu Svete Stolice za postizanje mira na Kosovu, izjavio je veleposlanik SR Jugoslavije pri Svetoj Stolici **Dojčilo Maslovarić** austrijskoj katoličkoj agenciji "Kathpress". Maslovarić je istaknuo kako se nada da će Papini pozivi na mir i diplomatska aktivnost Svete Stolice uroditi plodom, jer Papa zahtijeva takvo rješenje koje poštuje pravdu i povijest, pokazujući time da razumije jugoslavensko stajalište. Jugoslavenski je veleposlanik rekao kako je u stalnim kontaktima s vatikanskim ministrom vanjskih poslova nadbiskupom **Jean-Louisom Tauranom**. Također je dodao kako su odnosi između SR Jugoslavije i Svete Stolice, koji su zahladili nakon vatikanskoga priznanja Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine, nakon Papinih poziva za mir "ponovno dobri ili bolje rečeno izvrsni".

Papa je nastavio pozivati na mir i dijalog na Kosovu, a jutros je u svojoj privatnoj kapelici molio za mir u talijanskome susjedstvu, objavljuju vatikanski izvori. /IKA/

PRIOPĆENJE SVETOGA ARHIJEREJSKOGA SINODA SPC-A

Sveti Arhijerejski Sinod Srpske Pravoslavne Crkve objavio je 23. ožujka priopćenje sa svoje sjednice koja je održana u sjedištu Patrijaršije, a glede stanja na Kosovu i Metohiji te prijetnji bombardiranjem Srbije i SR Jugoslavije. Priopćenje donosimo u cijelosti: "Ljudsko iskustvo staro i novo i ono najnovije na prostoru bivše Jugoslavije pokazuje da rat i nasilje, posebno međuetničko, ostavljaju iza sebe samo pustoš i sveopću nesreću, s dugoročnim duhovnim, moralnim i društvenim posljedicama i nezacijeljivim ranama. Svjesni toga zahtijevamo i molimo u ime Božje da se pod hitno obustave svi sukobi na Kosovu i Metohiji i da se problemi rješavaju isključivo mirnim i političkim sredstvima. Put nenasilja i suradnje jedini je Bogom blagoslovljeni put u skladu s ljudskim i božanskim moralnim zakonom i iskustvom. Duboko zabrinuti zbog ugroženosti srpske kolijevke Kosova i Metohije i svih koji na Kosovu žive, naročito zbog stravičnih prijetnji svjetske vojne moći bombardiranjem naše domovine, podsjećamo odgovorne čelnike međunarodne zajednice da se zlo na Kosovu ili bilo gdje na svijetu ne može iskorijeniti još većim i nemoralnijim zlom: bombardiranjem jednog malog ali časnoga europskog naroda. Ne možemo vjerovati da je međunarodna zajednica postala toliko nemoćna u iznalaženju puteva dogovora i ljudskoga sporazuma te pribjegava mračnim i ponižavajućim za ljudsko i narodno dostojanstvo sredstvima velikog nasilja kako bi se njime spriječilo jedno manje zlo i nasilje. Molimo se Gospodaru mira, Bogu živom i istinitom, u čijim rukama je sud i pravda, da podari svima na Kosovu i Metohiji i u cijeloj našoj domovini kao i svuda u svijetu mir, sigurnost i slobodu, a moćnicima zemaljskim razum i mudrost", istaknuli su episkopi Srpske Pravoslavne Crkve u svome priopćenju.

CRKVA I RATNO STANJE U SRJ

Državni tajnik Svete Stolice:

BOMBARDIRANJA MORAJU PRESTATI!

Sveta Stolica u stalnoj je vezi s Ujedinjenim narodima i svim zemljama koje su uključene u sukob, kako bi zračni napadi Sjevernoatlantskog saveza (NATO) na SR Jugoslaviju odmah prestali. Na ispaćenome balkanskom području oružje mora zašutjeti, i svi se moraju vratiti na put dijaloga i civiliziranog sučeljavanja. Sveta Stolica nikada se neće umoriti u zauzimanju za mir. Papa je bio više nego jasan!

Tim je riječima, izgovorenima "u jednome dahu", svoj razgovor za današnji broj katoličkoga talijanskog dnevnika "Avvenire" započeo državni tajnik Svete Stolice kardinal **Angelo Sodano** pozivajući se izravno na riječi pape **Ivana Pavla II.** koji neumorno traži prekid ratnih sukoba u SR Jugoslaviji i na Kosovu. /.../

Prema mišljenju kardinala Sodana, NATO mora odmah prestati s bombardiranjima, jer se "ne može govoriti o miru i pregovorima pod prijetnjom bombi i pokolja. Svi se moramo zauzeti pri pomirenju kako bi oružje zašutjelo i sve se strane vratile dijalogu."

"Sveta Stolica očekuje da rat odmah prestane. Dan za danom nastavljamo živima održavati veze s predstavnicima svih sukobljenih zemalja, počevši od Ujedinjenih naroda... Mi se uvijek nadamo. I to zbog toga što se, potaknuti evanđeoskim naukom i proročkom snagom Svetoga Oca, nećemo umoriti zauzimajući se za mir i osuđujući rat" istakao je državni tajnik Svete Stolice. /IKA/

TISKOVNI URED SV. STOLICE O NAPADIMA NA JUGOSLAVIJU

Predstojnik Tiskovnoga ureda Svete Stolice **Joaquin Navarro-Valls** komentirao je novinarima zračne udare NATO-a protiv SR Jugoslavije. U svome priopćenju Navarro-Valls je rekao kako je korištenje nasilja uvijek znak poraza ljudskosti. "Pri tome se ne može ne misliti na žrtve i na porast mržnje koji će ti napadi uzrokovati", rekao je predstojnik Tiskovnoga ureda Svete Stolice, podsjetivši na riječi pape **Pija XII.** "Ništa nije izgubljeno s mirom, ali sve se može izgubiti u ratu". /IKA/

RAZGOVOR S P. BONAVENTUROM DUDOM

OSJEĆATI S CRKVOM - OSJEĆATI SE CRKVOM

Nedavno je u Subotici boravio poznati teolog, bibličar o. Bonaventura Duda, franjevac iz Zagreba.

Zahvaljujemo o. Bonaventuri što se rado odazvao da porazgovara s nama i tako obogati čitatelje "Zvonika".

- **Bački govor i kršćansku bunjevačku dušu zavolio sam vrlo rano...**

ZVONIK: Pater, na početku jedno konvencionalno pitanje. Nakon deset godina ste ponovo u Subotici - kako se osjećate i kakve Vas uspomene vežu za Suboticu i našu biskupiju?

B. DUDA: Sa Suboticom me vežu "stare" uspomene. Ovdje sam u našem franjevačkom samostanu proveo jedne lijepje studentske ferije. Doživio sam vrlo intenzivan pastoralni rad svoje franjevačke braće, uz živo prisuće tolikih vjernika, i Bunjevaca i Mađara u "staroj crkvi". Još su naši salašari bili životni. Mnogi bi salašari kola ostavljali u našem dvorištu... Upoznao sam nezaboravne častne oce, o. Radoslava i Apolinara. Njima pripajam nedavno preminuloga o. Efrema, s o. Leopoldom sam od 1. razreda gimnazije (1935). Bački govor i kršćansku bunjevačku dušu zavolio sam vrlo rano po pjesmama Alekse Kokića. Uz Izidora Poljaka, Milana Pavelića i svoga kolegu, Bokelja, Jeronima Kornera, bio je i jest naš najbolji hrvatski pjesnik svećenik. U Zagrebu prijateljujem s akademikom Antom Sekulićem i sinom mu liječnikom. Bio mi je gimnazijski kolega prof. Bela Gabrić. Od svećenika Subotičke biskupije s osobitim se pijetetom sjećam dvojice. To je ponajprije Albe Šokčić. Bio mi je profesor u 8. razredu gimnazije u Varaždinu. Predavao nam je etnologiju, lijepim hrvatskim jezikom, s mnogo najraznolikijih podataka. Ocrtavao nam je hrvatsku dušu, uza sav pluralizam naših regija, s mnogo karakterističnih crta svake pojedine. To mi je u svećeničkom životu vrlo koristilo. A onda, nezaboravan je Albe Vidaković, stariji kolega u gremiju profesora Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Bio je žive naravi, mnogostruko talentiran, svestrani kulturnjak, dobar svećenik, velik glazbenik i kompozitor, sjajan zborovođa, živahan predavač. Zračio je srdačnošću i ljudskošću. Pripajam im još živućega - Bog ga poživio! - dr. Marina Šemudvarca, po struci povjesnika religije, dugogodišnjega profesora na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu, s Albom Šokčićem. Taj je trolist subotičkih svećenika ostavio duboke tragove u odgoju klera svih naših biskupija, na stotine.

Fra Bonaventura (Roko) Duda rodio se u Rijeci 14. siječnja 1924. godine, zavičajan u Krasu na Krku. Franjevac od 14. 08. 1941. a svećenik od 15. 01. 1950. Doktorirao na "Antonianumu" u Rimu 1956. g., studirao na Papinskom biblijskom institutu u Rimu gdje je postigao i biblijski licencijat 1957. godine.

Posebno se posvećuje biblijskom prevodilačkom poslu. S Jurom Kaštelanom, glavni urednik zagrebačke Biblije. S fra Jerkom Fućakom prevodi Novi zavjet i s njim priređuje novi Hrvatski lekcionar. Pisac je brojnih teoloških članaka. Objavio je nekoliko knjiga.

- Bio sam profesor mnogim bačkim bogoslovima; pamtim ih po nekoj tipičnoj otmjenosti

- Pravi sinovi bačkih ravni i salaša: nadareni, marljivi, disciplinirani i pobožni

ZVONIK: Dobar dio svećenika Subotičke biskupije sjeća vas se kao profesora iz doba njihova studija na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Vaša sjećanja iz tog vremena?

B. DUDA: Počeo sam predavati u jesen 1957. godine pa sve do 1993. - dobrih 36 godina. Najintenzivnije je vrijeme bilo između 1960. i 1975. Zaživjeli smo - i profesori i bogoslovi - veliko vrijeme II. vatikanskog koncila. Porastao nam je u svima, što se veli SENTIRE CUM ECCLESIA - OSJEĆATI S CRKVOM, OSJEĆATI SE CRKVOM. U to vrijeme nastaje GLAS KONCILIA, poslije KRŠĆANSKA SADAŠNJOST. Veliki je događaj bio nova hrvatska Biblija tiskana u Zagrebu (1968). No, meni, nešto najljepše u to vrijeme, pa do danas, bijahu godišnji Teološko-pastoralni tjedni. Počeli smo u jesen 1960, a od 1961. krajem siječnja. Do danas nisu utruli, naprotiv! Svake se godine nađu na okupu svi naši biskupi i svećenici, redovito između 700 i 800 sudionika. Subotički je kler uvijek bio intenzivno prisutan. Sjećam se svojih bogoslova iz Subotičke biskupije, i Hrvata i Mađara. Pamtim ih po nekoj tipičnoj otmjenosti, nadarene, marljive, disciplinirane i pobožne - prave sinove vaših ravni i bačkih salaša. Moj je student bio i sadašnji biskup mons. Ivan Péntzes. Ovih sam dana u ZVONIKU čitao intervju sa zlatomisnikom vlč. Antunom Gabrićem, bio mi je stariji kolega. Prisustvovao sam njegovoj mladoj misi i doživio tipično bunjevačko vjerničko slavlje. Sjećam se nagovora pokojnog mons. Pavla Bešlića. Pozdravio ga je riječima: "Magister adese et vocat te - Učitelj je tu i zove te" (Iv 11,28). Prečasnom Stjepanu Beretiću "pridijčio" sam na mladoj misi, i evo sada na srebrnoj. Želim mu i zlatni jubilej godine 2041.

- **TRPLJENJE - (S)TRPLJENJE - SPASENJE**

- **Energije Duha Svetoga djeluju u našoj izdržljivosti**

ZVONIK: Kako doživljavate našu sadašnju crkvenu stvarnost?

B. DUDA: Ima u Ivanovu evanđelju osobit, rekao bih, blok Isusovih uputa apostolima i svim njegovim budućim učenicima, nama. To su tzv. Oproštajni govori Isusovi, od glave 13. pa do glave 17. uključivo. Drugi govor završava riječima: "U svijetu imate muku, ali hrabri budite, ja sam pobijedio svijet" (Iv 16,33). Zanimljiv je izraz: vi budite hrabri, jer ja sam pobijedio svijet. Možda ćemo bolje razumjeti te Isusove riječi kada se podsjetimo na autobiografski stavak sv. Pavla. U silnom zamahu apostolskog djelovanja on je osjećao i mnoge nepravilike, iznutra i izvana. Spominje neki "trn u tijelu" i sotonske napade. Tripud je usrdno molio Gospodina da ga oslobodi. "Dosta ti je, Pavle, moja milost jer snaga se u slabosti usavršuje!" (2 Kor 12,9). Razmišljajući o našem novom blaženiku nadbiskupu mučeniku Alojziju Stepincu, sve mi se čini da se on ni najmanje nije osjećao herojem, nego - bio je heroj. Apokalipsa na više mjesta

ističe krepost Kristovih učenika i sljedbenika: STRPLJIVOST. Izvorna grčka riječ HYPOMONE ima tri značenja: izdržljivost, strpljivost, postojanost. To je po poslanici Rimljanima djelo Duha Svetoga u nama (5,1-5). Hrvatski izraz je vrlo slikovit. Kada svom TRPLJENJU staviš naprijed jedan "S" onda se trpljenje pretvara u strpljenje, a strpljenje u spasenje, u pobjedu. Energije Duha Svetoga ne osjećamo, ali one ipak djeluju u našoj izdržljivosti.

- **Kad velim SRETAN USKRS, velim DRŽI SE!**
- **Uskrs s Isusom kadar je i u najtežem vremenu okrijepiti u ljudima snagu izdržljivosti**

ZVONIK: Pred nama je Uskrs, kako ga doživjeti i u vremenima tjeskobe i tuge?

B. DUDA: Na ovo pitanje već sam djelomično odgovorio u prethodnom. Mnogo sam proučavao život i djelo pape Pija XII. koji je proživio i teška vremena i u svijetu i u Crkvi. Svakoga jutra u devet sati primao je svog državnog tajnika koji mu je podastirao izvještaje koji su prethodnog dana stigli iz cijeloga svijeta. Papinski ambasadori, nunciji, dužni su danomice izvješćivati što se događa pobudno ili pogubno za Crkvu u svim krajevima svijeta. Jednog je dana kazao Papa: "Kad slušam izvještaje svog državnog tajnika biva mi, istovremeno, kao da prisustvujem Isusovoj agoniji u Getsemaniju i da slušam uskrsna zvona." Koliko god možda izvana nema mnogo pobuda za uskrsno veselje, Isusov Uskrs nam daje snagu za sve naše Velike petke. Uvijek me iznova dira kada se sjetim ne jednog izvještaja kako su mnogi sibirski zatočenici božičevali i uskrsovali. Kroz cijeli tjedan su si uskraćivali od škrte porcije dnevnoga kruha da bi na blagdan obilnije okusili i bar tako slavili. Isusov Uskrs i naš, jednom, Uskrs s njime zauvijek, kadar je i u najtežem vremenu okrijepiti u ljudima snagu izdržljivosti. Kad vam želim SRETAN USKRS, velim DRŽI SE! Isus je pobijedio, i nas čeka pobjeda! Svakako, ona posljednja - u vječnosti. Ali ona nas podržava i u sadašnjim nevoljama.

- **SIN BOŽJI POSTADE ČOVJEKOM DA NAS NAUČI KAKO SE OČOVJEČITI**
- **Biti čovjek - najveća ljepota**
- **Slaviti Veliki jubilej: LJUBITI BOGA NADASVE I BLIŽNJEGA SVOGA KAO SAMOGA SEBE**

P. Bonaventura Duda s biskupom Ivanom Pénzesom

- **Isuse, molim te, daj mi tri velike ambicije: biti čovjek, biti vjerni učenik - kršćanin, biti dobar student i poslije odgovoran djelatnik u društvu**

ZVONIK: Pred nama je skori dvotisućljetni Isusov jubilej, dvijetisućiti Isusov rođendan. Koje kršćanske i ljudske vrednote prenijeti u novo tisućljeće?

B. DUDA: Vaše je pitanje odveć zahtjevno za ovaj intervju koji se već, čini mi se, odužio. Mene uvijek u *Vjeronanju* duboko dira onaj stavak: "Koji radi nas ljudi i radi našega spasenja... i postade čovjekom." Staroslavensko *Vjeronanje*, koje sam u djetinjstvu kao Krčanin molio, tu ima riječ "i vačloveči se", očovječio se. Sin Božji postade čovjekom da nas nauči kako se očovječiti. Evo, to je najveća vrednota: BITI ČOVJEK. Isus je u tom i učitelj i uzor. A njegov je napatuk uzorno kratak: LJUBITI BOGA NADASVE I BLIŽNJEGA SVOGA KAO SAMOGA SEBE. U nizu PET STOLJEĆA HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI duboko me se dojmila jedna pjesma Frana Krsta Frankopana, našega mladoga mučenika pogubljenoga u Beču 1681. Pjesma je naslovljena, a to joj je i posljednji stih: ČLOVIŠTVO NAJLIPŠA LIPOST - biti čovjek, najveća ljepota. U božićno vrijeme smo u Zagrebu imali mnogo lijepih svetih ispovijedi, među njima i naši sveučilištarci. "Želite li se pripraviti na dvijetisućiti Isusov rođendan?", upitao sam ih, i nastavio: "Hoćete li sa mnom malo moliti?" Pristali su, pa smo zajedno ovako molili - ja sam predmolio, oni ponavljali: "Isuse, molim te, daj mi tri velike ambicije: biti čovjek, biti tvoj vjerni učenik - kršćanin, biti dobar student i poslije odgovoran djelatnik u društvu."

- **ZVONIK me mnogostruko zanima**
- **Tisak će uvijek ostati jedan od temeljnih oblika komunikacije među ljudima**
- **NE SUSTANITE!**

ZVONIK: Drago nam je da pratite i čitate naš ZVONIK. Što "Zvonik" može učiniti za Veliki jubilej? I što biste poručili našim čitateljima?

B. DUDA: ZVONIK se svakog mjeseca redovito pojavljuje u čitaonici našega franjevačkoga samostana u Zagrebu. Pratim ga od početka. Naša Hrvatska franjevačka provincija obuhvaća prostore između Save i Drave i dijela Podunavlja pa u nju spadaju i tri samostana: u Baču, Subotici i Novom Sadu. A kao dugogodišnji profesor Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu upoznao sam, kao svoje studente, velik broj vaših svećenika. Stoga me ZVONIK mnogostruko zanima. Crkva je zajednica Isusovih vjernika. To se zajedništvo njeguje, rekao bih, i vertikalno i horizontalno. Vertikalno, u živom župskom zajedništvu sakramenata, osobito presvete euharistije što dolazi naročito do izražaja u nedjeljnoj i blagdanskoj svetoj misi. No, valja promicati i ovo, kažem, horizontalno zajedništvo preko vjerskog tiska. Stoga, osim pobudnih članaka, vrlo je važno da ZVONIK odražuje cjelokupno događanje u jednoj regiji, među vjernicima koji su i narodnosno bliski, a uvijek otvoreni najširem bratskom zajedništvu sa svima. Već je sv. Pavao pismeno komunicirao sa svojim vjernicima, a njegova su pisma, poslanice, kružila po svim Crkvama. Prvi izglasani dokument II. vatikanskog koncila ističe važnost da se za širenje Evanđelja i crkvenoga zajedništva upotrijebe sva sredstva društvenoga pripčivanja: i tisak, i radio i televizija. Tisak će uvijek ostati jedan od temeljnih oblika komunikacije među ljudima. U tom smislu čestitam vam na jubilarnom, 50. broju ZVONIKA. Ne sustanite!

Razgovarali:

Andrija Kopilović i Andrija Anišić

Vatikan

10 NOVIH BLAŽENIKA

Papa Ivan Pavao II. proglasio je u nedjelju 7. 03. deset novih blaženika od kojih su osam španjolskih mučenika, te jedan redovnik iz Francuske i jedna laikinja iz Njemačke. Novih osam mučenika iz Španjolske samo su jedan mali dio od mnoštva mučenika iz te zemlje koji su stradali u progonu 1936. godine kada je ukupno ubijeno oko 7.000 svećenika i redovnika. Posebno je interesantan lik nove blaženice iz Njemačke **Anne Schaeffer** koja je duge godine na svome tijelu nosila Isusove rane i pored tih silnih bolova mnogima nesebično pomagala i tješila ih. /IKA/

Vatikan

REAGIRANJE CRKVE NA NEMIRE NA KOSOVU

Posljednjih mjesec dana održano je više značajnih susreta na kojima je razmatrano pitanje nemira na Kosovu. **Papa Ivan Pavao II.** u više je navrata u svojem obraćanju upozorio svijet na opasnost ratnih stradanja i pozvao sve odgovorne da pronađu što hitnije pravedno i mirno rješenje ovoga gorućeg problema.

Poslije intervencije NATO snaga u Jugoslaviji Papa je prvoga dana, u srijedu 25. 03. pozvao na prekid sukoba. Crkva se uvijek mora zalagati i pozivati zaraćene strane da nađu mirno rješenje. Svaka vojna intervencija može nanijeti samo još više zla za razliku od ustrajnog traženja mirnog rješenja sukoba. Papa je uputio oštar apel da se što hitnije prekinu sva vojna djelovanja kako bi prestalo stradanje mnogih nevinih ljudi.

Zagreb

VIŠEDNEVNI PASTORALNI POHOD PATRIJARHA PAVLA

Njegova svetost patrijarh Srpske Pravoslavne Crkve gospodin **Pavle** boravio je u višednevnom pastoralnom pohodu pravoslavnim vjernicima u Hrvatskoj. U svojem pohodu s višečlanom delegacijom obišao je nekoliko značajnijih mjesta gdje žive vjernici koji pripadaju Srpskoj Pravoslavnoj Crkvi. Za vrijeme boravka u Zagrebu patrijarh Pavle se službeno susreo s predsjednikom Republike Hrvatske, s predsjednikom Hrvatske biskupske konferencije mons. **Josipom Bozanićem**. U ovom svom prvom službenom posjetu Republici Hrvatskoj patrijarh Pavle se interesirao za uvjete u kojima žive njegovi vjernici. Za vrijeme boravka u Hrvatskoj patrijarh Pavle je pravoslavnim vjernicima uputio i prigodnu poslanicu. Ovaj boravak srpskog patrijarha u Hrvatskoj registrirali su svi mediji i dali mu značajno mjesto u svojim emisijama i na novinskim stranicama. /IKA/

Vatikan

MAJKA TEREZIJA - SLUŽBENICA BOŽJA

Na osobni zahtjev pape **Ivana Pavla II.** samo nakon godinu i pol od smrti **Majke Terezije**, pokrenut je biskupijski proces za proglašenje blaženom i svetom ove miljenice Božje. Prema postojećim crkvenim pravilima tek poslije 5 godina od dana smrti nekoga može biti pokrenut biskupijski proces za proglašenje blaženim i svetim. Kod **Majke Terezije**, zbog njezinih izvanrednih kreposti, Papa je svojim autoritetom dozvolio iznimku. Time što je dobijen oprost od potrebnog vremena, nije dobiven i oprost od načina provođenja cijelog procesa. Tako nije moguće predvidjeti vrijeme kada bi se moglo očekivati službeno proglašenje nove blaženice **Majke Terezije**. Papa je učinio ovu iznimku zbog mnogih zahtjeva vjernika i crkvenih dužnosnika da se što prije pokrene postupak. Također je jedan od veoma važnih razloga i taj što je **Majka Terezija** umrla na glasu svetosti. /IKA/

Vatikan

BISKUPI IZ HRVATSKE U SLUŽBENOM POSJETU

Svi članovi Hrvatske biskupske konferencije Republike Hrvatske boravili su u višednevnom službenom posjetu "ad limina apostolorum" u Vatikanu. To je prvi posjet biskupa iz Hrvatske takve vrste. Zbog boljeg razumijevanja potrebno je pojasniti što znači posjet biskupa jedne zemlje "ad limina apostolorum" ("apostolskim pragovima"). Ovim izrazom označava se posjet grobovima apostolskih prvaka. U novije vrijeme pod tim izrazom podrazumijeva se službeni pohod dijecezanskih biskupa Petrovom nasljedniku, rimskom biskupu - papi. Određeno je da svakih pet godina biskupi iz svake zemlje službeno učine ovaj posjet i tom prigodom pojedinačno dadu papi i njegovim suradnicima izvješće o stanju u svojim biskupijama. Papi je povjerena briga za cijelu Crkvu i on ju je dužan savjesno vršiti. Zato se njemu osobno podnosi izvještaj. Osamnaestorica biskupa iz Hrvatske svoj službeni posjet Vatikanu započeli su u ponedjeljak 8. ožujka, a završili krajem istog tjedna. Svoj posjet biskupi su započeli svečanom svetom misom na grobu sv. Petra u vatikanskoj bazilici. Misno slavlje predvodio je predsjednik HBK zagrebački nadbiskup mons. **Josip Bozanić**. Poslije svete mise hrvatski biskupi boravili su u Kongregaciji za biskupe. Na ovom susretu nadbiskup **Bozanić** je govorio o stanju u sadašnjoj Hrvatskoj biskupskoj konferenciji. Istoga dana u službeni posjet **Papa** je primio pojedinačno sve nadbiskupe i njihove pomoćne biskupe, a kasnije je primio ostale biskupe. U svom kasnijem boravku u Rimu biskupi iz Hrvatske pohodili su Kongregaciju za nauk vjere, Kongregaciju za katolički odgoj, Vijeće za promicanje jedinstva kršćana, Kongregaciju za bogoštovlje, Kongregaciju za institute posvećenog života, Državno tajništvo, Vijeće Justitia et pax, Vijeće za kulturu, Sudište Svete Stolice, Vijeće za laike i Vijeće za obitelj. U svom govoru **Papa** je pozvao biskupe da im evangelizacija bude prvotna zadaća u dušobrižništvu. /IKA/

RADOST USKRSNUĆA

Koliko mnoštvo je klicalo na blagdan Cvjetnice. Koliko se radovali Njegovom slavnom ulasku u Jeruzalem. Veselili se Njegovoj riječi. Klicali "Hosana", a nisu shvaćali. Ljubljeni, odabrani narod, izabran na službu, u vlastitoj krvi utapa božanskog Sina.

A mi znamo da život, spas, oslobođenje i uskrsnuće možemo naći samo u hvali križa našega Gospodina. Isus je želio biti "ribar ljudi". Trebao je naše dlanove, ražaren plamen duše i po koju kaplju znoja kako bi mogao "loviti srca na moru života...". Isus se samo za to molio. A strašnu je muku podnio. Na križnome putu tri puta padao. U Getsemanskom vrtu krvavim znojem znojio.

Ne shvaćajući, sramotno se poigraše. Kao osuđenika niskoga podrijetla smrtnom kaznom ga kazniše. Znamo, križ nije židovsko sredstvo smaknuća. A ipak to učiniše. Tijelo razapeše, čavlima proboše. Visio je naš Gospodin i mučio se. Bila je to muka pravednika, muka glasnika ljubavi kojega je razapela mržnja.

Isusovo slavno Uskrsnuće postade temeljni ugaoni kamen kršćanstva. Ono osvjetljuje sve događaje Isusovog zemaljskog života: njegovo rođenje, njegov javni život, nauku i djela, njegovu nepravednu osudu, muku i smrt na križu. Isusovim Uskrsnućem osvjetljena je cijela naša egzistencija; u njemu je otkriven i naš smisao, naša vječna i sigurna budućnost. Zato u svojoj malenosti uzdižemo molitvu kao nečujnu liturgiju duše, tihi intimni poklon srca Njemu koji je "najviši od onih stupova koji pokazuje čovjeku odakle dolazi i kamo treba ići" (Renan).

Čović K.

PAPA I OSTALE KRŠĆANSKE VOĐE O STANJU NA KOSOVU

Konferencija europskih Crkvi ne slaže se s odlukom NATO snaga o udarima na Srbiju, smatrajući kako će to izazvati daljnje patnje stanovništva. Predsjednik Konferencije grčkopravoslavni metropolit Jeremija, kao i predstavnici ostalih Crkvi članica, okupljeni na zasjedanju u Barceloni, pozvali su kršćane na solidarnost sa srpskoppravoslavnim biskupima u SR Jugoslaviji, koji su se izjasnili za dijalog i poštivanje ljudskih prava na Kosovu. Konferencija europskih Crkvi najvažnija je ekumenska udruga u Europi, koja okuplja evangeličke, anglikanske, pravoslavne i starokatoličke Crkve.

Nakon opće audijencije srijedom i papa Ivan Pavao II. osvrnuo se na događanja na Kosovu. Obraćajući se skupini od više tisuća hodočasnika iz različitih dijelova svijeta, Papa je pozvao na molitvu za dar mira, koji je ponajprije potreban Kosovu, ali i cijeloj Europi. /IKA/

REGIONALNI SEMINAR ZA ANIMATORE SINODNOG PROCESA U SRIJEMSKOJ MITROVICI

U subotu 27. 02. o. g., u prostorijama župe sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, održan je seminar za animatore sinodnog procesa za područje Srijema. Ovo je bio posljednji u nizu regionalnih seminara koji su se održavali diljem Đakovačke i Srijemske biskupije. Na seminaru u Srijemskoj Mitrovici okupilo se četrdesetak sudionika (18 svećenika, 3 redovnice i 20 vjernika - laika). Iz Đakova su za ovu priliku došli članovi Pripremnog povjerenstva 2. biskupijske sinode đakovačke i srijemske pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. Đuro Gašparović, zatim generalni tajnik Sinode dr. Đuro Hranić i doc. dr. Nikola Škalabrin.

Radni dio seminara započeo je izlaganjem o teološkim polazištima Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske, koje je na temelju građe doc. dr. Nikole Dogana iznio dr. Hranić. Potom je dr. Škalabrin progovorio na temu "Biskupijska sinoda - kanonski oblik izgrađivanja i vođenja partikularne Crkve". Prvi dio seminara završen je izlaganjem o psihodinamičkim aspektima rada u malim skupinama, koje je opet imao dr. Hranić.

Rad je nastavljen nakon pauze razgovorom u skupinama na temu *Evangelizacija odraslih*. Sudionici su se rasporedili u tri skupine, koje su animirali dr. Đuro Hranić, te svećenici - članovi Sinode Jozo Duspara i Ivan Lenić. Rad u grupama potrajao je puni sat vremena, a imao je za cilj upoznati nazočne s načinom rada u malim skupinama vjernika koji se u procesu Sinode imaju organizirati u župskim i drugim zajednicama. Nakon toga sudionici su se opet okupili zajedno, gdje im je generalni tajnik Sinode govorio o metodologiji procesa biskupijskog savjetovanja i iznio očekivanja od animatora najšire biskupijske zajednice za biskupijsku Sinodu. Seminar je završio molitvom.

Ivan Lenić

ANIMIRANJE SINODE U ŽUPI ZEMUN

Pomoćni biskup đakovački i srijemski mons. Đuro Gašparović, generalni tajnik Druge biskupijske sinode đakovačke i srijemske dr. Đuro Hranić i doc. dr. Nikola Škalabrin za svog boravka u Srijemu posjetili su župu Uznesenja BDM u Zemunu u subotu 27. veljače o. g. Ondje je toga dana, u popodnevnim satima, u prostorijama samostana Sestara milosrdnica, upriličen susret s vjernicima zemunske župe. Pomoćni biskup, te napose generalni tajnik dr. Hranić govorili su okupljenim vjernicima o započetoj Sinodi, o očekivanjima od župskih zajednica u njezinu tijeku... Nakon toga se razvila diskusija. Na ovom susretu se okupilo pedeset vjernika. /Ivan Lenić/

Srijemska Mitrovica

BLAGDAN KATEDRE SV. PETRA

U konkatedrali-bazilici sv. Dimitrija, đakona i mučenika u Srijemskoj Mitrovici, u ponedjeljak 22. veljače o. g. proslavljen je blagdan Katedre sv. Petra. Večernju pjevanu misu u 17 sati je predvodio domaći župnik i ujedno rektor bazilike Josip Matanović uz koncelebraciju župnoga vikara Ivana Lenića koji je održao prigodnu propovijed. Ljepoti slavlja su pjevanjem doprinijeli pjevači Mješovitog zbora pod ravnanjem s. Hugoline Kovačević. Na misi se okupio lijep broj vjernika, među kojima i članovi Župnog pastoralnog vijeća koji su nakon misnoga slavlja imali sjednicu u župnom domu. /Ivan Lenić/

REDOVITI MJESEČNI SUSRET SVEĆENIKA KOTORSKE BISKUPIJE

Redoviti mjesečni susret svećenika Kotorske biskupije održan je 25. veljače u prostorijama Ordinarijata u Kotoru. Pokornički dio susreta predvodio je don Milidrag Janjić, a potom je predavanje o uvjetima održavanja vjeronauka na tim prostorima održao don Ivo Ćorić. Svećenicima Kotorske biskupije na susretu se pridružio i kotorski biskup Ilija Janjić. /IKA/

Novi Sad

SVJETSKI EKUMENSKI MOLITVENI DAN ŽENA

Već više godina u Novom Sadu se održava ekumenski susret u povodu Svjetskog molitvenog dana žena kršćanske vjeroispovijesti, u jednoj od crkava kojima žene pripadaju. Susret organizira Ekumenska humanitarna organizacija iz Novog Sada.

Tako je 5. marta ove godine ekumenski susret žena obilježen u župnoj crkvi Imena Marijina. Sudjelovale su žene iz Rimokatoličke, Grkokatoličke, Reformatske, Slovačko-Evangeličke i Evangeličko-Methodističke Crkve, uz prisustvo župnika domaćina Janoša Strikovića, svećenika Romana Miza i Vladimira Obšusta kao i velikog broja vjernika različitih vjeroispovijesti.

Molitveni program je bio organiziran po prijedlogu kršćanskih žena

Venecuele pod nazivom "Nježni Božji dodir". Prikazani su slajdovi uz prpratni tekst o njihovom životu i radu. Sudionice susreta su čitale biblijske tekstove i molile svaka na svom materinskom jeziku - hrvatskom, mađarskom, slovačkom, srpskom i rusinskom.

Žene Venecuele poručuju: "Žrtvom koju zajedno prinosimo dajemo znak da u svijetu živimo zajedno kao sestre. Mi dijelimo svoje brige, mi se u molitvi zalažemo jedne za druge, mi pokušavamo međusobno dijeliti i svoja materijalna dobra... Osjećamo nježni Božji dodir u onome što nam daruje, u njegovu praštanju, u njegovu odgovoru na naše molbe. *Demos gracias al Senor...* Zahvalimo Bogu našem..."

Jedna sudionica pali veliku svijeću govoreći: "Palimo ovu svijeću da otjeramo mrak koji obaviija tolke ljude." Potom su i ostale zapalile svoje male svijeće na velikoj svijeći kao znak povezanosti sa sestrama i braćom u cijelom svijetu, moleći: "Bože naš, slavimo Te i zahvaljujemo Ti. Ti si uz nas u mraku ovoga svijeta. Svojim nježnim dodirrom daješ nam snagu da ostanemo uz Tebe i vodiš nas iz mraka u svjetlo, dotakni naše oči da vidimo..., uši da čujemo..., usta da dalje prenosimo Tvoju poruku..., ruke da spremno dajemo..."

Sabrani su darovi koji će i ove godine biti uz priredbu poklonjeni Domu staraca u Futogu.

I ovaj put je Svjetski ekumenski susret žena započeo hvalospjevom "Tebe Boga hvalimo", a završio molitvom "Oče naš" svih vjernika, svakog na svom jeziku, kao i blagoslovom svećenika, također svakog na svom materinskom jeziku.

Marija Vojtas, sudionica Susreta

SUSRET ČLANOVA PASTORALNIH VIJEĆA ŽUPA SV. ROKA I ISUSOVA USKRSNUĆA

ZLOPATITI SE ZA SVOJU VJERU

Susret članova Pastoralnih vijeća subotičkih župa sv. Roka i Isusova Uskrsnuća održan je 28. veljače u župi sv. Roka u Subotici. Na početku susreta sve je pozdravio načelnik pastoralnog vijeća župe sv. Roka **Lajčo Crnković**, a zatim je domaći župnik **Andrija Anišić** održao kratko predavanje "Smjernice za proslavu Godine Boga Oca" prema Papinoj enciklici "Nadolaskom trećeg tisućljeća". On je istaknuo kako Papa očekuje u ovoj godini da si još više posvijestimo da je život "hodočašće u kuću Očevu" te da shvatimo kako je silna Očeva ljubav prema svim ljudima, a osobito prema "izgubljenim sinovima", zato i briga članova Pastoralnog vijeća i župne zajednice mora osobito biti upućena prema onima koji su se od Boga udaljili ili koji ga još ne poznaju. U svezi s time, kako je istaknuo župnik, u župi sv. Roka pokrenuli su pothvat pod nazivom "Masovni povratak u kuću Očevu" koji je već započeo na polnočki protekle godine.

Nakon uvodnog dijela, članovi Pastoralnih vijeća razdijelili su se u četiri skupine u kojima su razgovarali o ulozi članova Pastoralnog vijeća u životu župne zajednice s osobitim pogledom na pripremu za Veliki jubilej. Potom je bila misa koju je predvodio župnik Anišić, a propovijedao je župnik župe Isusova Uskrsnuća mons. **Bela Stantić**. On je u razgovoru nakon mise, kada su uslijedila izvješća iz rada po skupinama, naglasio kako je važno posvijestiti "pastoralcima" da se i danas treba "zlopatiti za svoju vjeru i Isusa". Među

zaključcima susreta istaknuto je kako se želi na razini grada prirediti vjeronauk za odrasle, provesti pothvat "Akcija za život, a protiv kulture smrti" u sklopu pastorala obitelji, proširiti karitativni rad. Također je istaknuta potreba većeg isticanja Katoličke Crkve u javnim glasilima, te je izražena želja za većom zauzetošću vjernika laika u društvenome i političkom životu. /Zv/

DEVETNICA U ČAST SV. JOSIPA

U subotičkoj župi sv. Roka od 10. do 19. ožujka održana je tradicionalna devetnica u čast sv. Josipa, zaštitnika hrvatskog naroda. Okvima tema ovogodišnjih propovijedi u Godini Boga Oca bila je "Sv. Josip savršeni vršitelj volje Božje".

Svaku večer vjernici su se u velikom broju okupljali na ovu omiljenu devetnicu. U 17 sati bila je pobožnost, ali svaku večer drugačija. Tako su vjernici zajedno molili kronicu, križni put, meditirali u šutnji uz tihi glazbu; bilo je i klanjanje za mir, molitva za duhovna zvanja... U okviru devetnice, 15. ožujka, vrijeme za pobožnost bilo je posvećeno uspomeni velikog biskupa **Lajče Budanovića** o 41. obljetnici njegove smrti. Župnik **Andrija Anišić** je podsjetio prisutne vjernike na njegov životni put i njegovo značajno djelo. Zatim su mladi pročitali pjesmu Kate Ivanković "U čast biskupu Lajči Budanoviću" i komentar Budanovićeve propovijedi "Josipovo zaručenje s Marijom". Ovo podsjećanje na biskupa Budanovića bilo je protkano i molitvom za tako potrebna nova duhovna zvanja u Subotičkoj biskupiji.

Poslije pobožnosti bila je sv. misa i prigodna propovijed. Propovjednici - svećenici i redovnici Subotičke biskupije su u svojim propovjedima, ukazujući na život sv. Josipa, osvijetlili kako se volja Božja može ostvarivati u različitim okolnostima života i rada. Svaku večer zbor je pjevao Litanijske sv. Josipa, a potom je bila pred njegovim oltarom molitva njemu u čast.

Na samu svetkovinu sv. Josipa svečano euharistijsko slavlje predvodio je biskup mons. dr. **Ivan Pénzes**. On je održao i prigodnu homiliju. S njim su suslavili svećenici grada i okolice. Slavlje je svojim pjevanjem uzveličao župski zbor pod ravnanjem s. **Silvane Milan**, uz orguljsku pratnju mr. **Ervina Čelikovića**.

Zamjećeno je da je ove godine na devetnici sudjelovalo više vjernika nego inače, a gotovo svi sudionici su svih devet dana pristupali i sv. pričesti. /Zv/

KRIŽNI PUT NA KALVARIJI

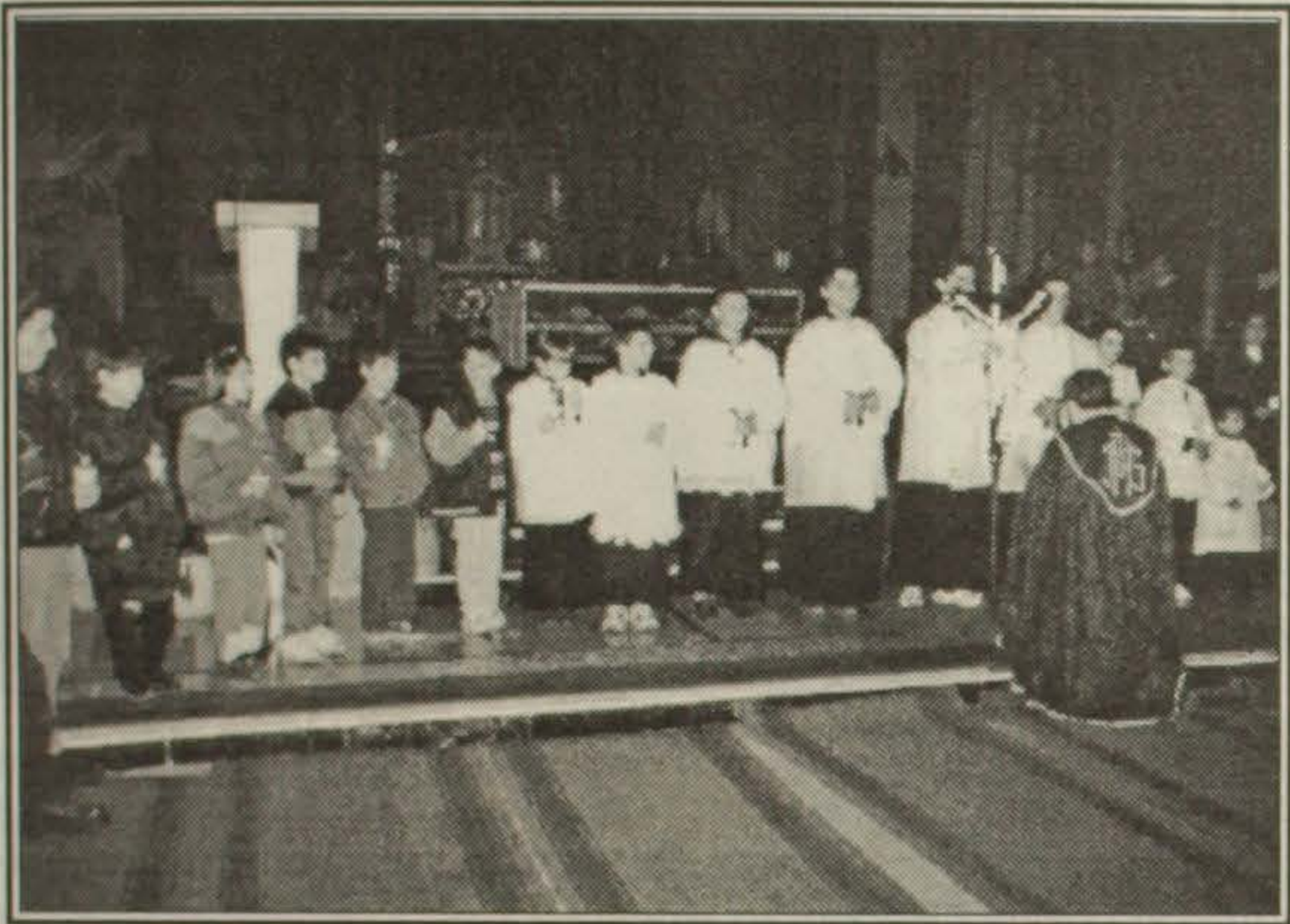
I ove godine se na subotičkoj Kalvariji tijekom korizme održava pobožnost Križnoga puta. Tako je najprije bio Križni put za mlade, potom za djecu a na Cvjetnicu i Veliki petak na Kalvariji su se okupili svi vjernici.

Ova pobožnost je okupila lijep broj djece, mladih i ostalih vjernika na omiljenu subotičku Kalvariju. Prigodne homilije za djecu i mlade održali su župnici **Josip Leist** i **Andrija Anišić**, a organizator je bio mons. **Bela Stantić**, župnik župe Isusovog Uskrsnuća sa svojim vjernicima. /Zv/

KRIŽNI PUT U SUBOTIČKOJ KATEDRALI

Svakog korizmenog petka u 17.10 molili su brojni župljani subotičke katedralne župe zajedno s vjernicima iz drugih župa Križni put. Među poklonicima Križnoga puta bilo je nekoliko vjernika s Palića. Križni put je privukao pozornost i vjernika mađarske narodnosti koji su, osim srijedom, oduševljeno dolazili na Križni put i petkom. Na Križnom putu se svaki put okupljao veliki broj djece i uvijek po nekoliko djevojaka i mladića. Nikada ih nije bilo manje od 20, a bilo ih je i do 40. Najviše djece se okupilo na Križni put 21. ožujka kad je u katedrali klanjanje. Tada je bilo više od 60 djece hrvatskoga i mađarskoga jezika. Na taj način su djeca iskazala svoj poklon Isusu u Presvetom ol-tarskom sakramentu. Toliko djece privuklo je i odrasle vjernike. Ljepoti ove pobožnosti doprinijeli su pjevači **Katedralnoga zbora**

"Albe Vidaković". Njihovi su članovi s početka molili tekstove Križnoga puta, da bi ih kasnije zamijenile djevojčice iz viših razreda osnovne škole. Na čelu velike povorke djece nosio se onaj križ koji su onim pravim križnim putem ulicama Jeruzalema nosili bački hodočasnici 1977. godine. Srednjoškolac **Miroslav** nije propustio niti jedan Križni put. On je svaki put nosio jeruzalemski križ. Ljepota Križnoga puta privukla je čak i onu djecu koja inače ne dolaze na vjeronauk. Neki su od njih tek sada, kad su već sedmi razred, krenuli na vjeronauk. Djevojčice iz sedmog razreda, praćene ministrantima i djecom sa svijećama, nosile su svečani i bogato pozlaćeni križ od postaje do postaje. Tako lijepi Križni put se u katedrali ne pamti već puno godina. /S. B./

**MIR VAMA!
SRETAN USKRS!**
Uredništvo Zvonika

BOGATA KORIZMA NA BIKOVU

Stjecajem okolnosti, ova korizma na Bikovu protekla je malo drugačije no inače.

U nedjelju, 14. ožujka u našoj župi bio je Dan starih i bolesnih. Mi mladi priredili smo svojim starijim župljanima lijepi program. Poslije mise bila je za njih i mala zakuska. Preostale kolače poslali smo u Dom umirovljenika u Suboticu.

Sljedeće nedjelje, 21. ožujka naš biskup Ivan podijelio je sakrament sv. krizme našim ovogodišnjim krizmanicima. A i sam Uskrs će biti drugačiji. Na sam Uskrs u našoj crkvi će biti Prva sv. pričest.

Sve se ovo događalo zato što poslije Uskrsa, s Božjom pomoći, treba početi obnova naše crkve, koja je, kako je poznato, jako oštećena. Svi molimo Boga da nam podari mir i dovoljno sredstava kako bi nam naša crkva, naš Dom molitve što prije ponovo bio dostupan i siguran.

A. L.

DUHOVNA OBNOVA SVEĆENIKA SUBOTIČKIH DEKANATA

U ponedjeljak, 21. ožujka o. **Božidar Nagy** predvodio je mjesečnu rekolekciju svećenika tri subotička dekanata. Ova duhovna obnova započela je molitvom Časoslova (Treći čas) u samostanu sestara "Kćeri Milosrđa", zatim je bila prigoda za sv. ispovijed. Slijedila je sv. misa koju je predvodio biskup **Pénzes**, a prigodnu homiliju o neizmjerne Božjoj ljubavi prema nama koja se očitovala u Kristovoj smrti na križu imao je o. **Božidar Nagy**. On je također upozorio i na životno geslo SB Ivana Merza: "Katolička vjera je moje životno zvanje".

Poslije sv. mise u prostorijama župe sv. Roka o. Božidar je okupljenim svećenicima održao predavanje o "Značenju duhovnih pokreta u suvremenoj Crkvi" upozoravajući kako se Papa kod hrvatskih biskupa prigodom posjeta "Ad limina" osobito zanimalo kako različiti pokreti djeluju u hrvatskim biskupijama. I svećenicima je također predstavio Euharistijski pokret mladih i pokret "Prava ljubav čeka".

P. Nagy i vlč. A. Anišić s grupom pjevača pred oltarom sv. Josipa

Dan ranije, u nedjelju, o. Nagy je predvodio euharistijsko slavlje u župnoj crkvi sv. Roka gdje je također u okviru homilije predstavio lik SB Ivana Merza a na koncu mise svim prisutnima razdijelio prigodne listiće sa kratkim životopisom Ivana Merza i molitvom za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

Uz ove programe, kako ćete na raznim mjestima u Zvoniku čitati, o. Nagy je govorio na Obiteljskim susretima u župi sv. Roka, na Tribini mladih i u mnogim pojedinačnim susretima s vjernicima. Ovaj trodnevni boravak o. Božidara Nagya bio je pravo duhovno osvježenje kako vjernicima tako i svećenicima Subotice, budući da već duže vremena nitko iz Hrvatske nije dolazio na ovakve susrete, što je prije rata bio ustaljeni običaj. /A. A./

Subotica - Sv. Rok

KRIŽNI PUT SVAKODNEVNO

Kroz cijelu korizmu u župi sv. Roka u Subotici molio se Križni put prije svake sv. mise. Obično su žene predmolile, ali srijedom je ova pobožnost bila posebno lijepa zbog mnoštva vjernika koji su išli Isusovim putem po crkvi. Tada su mladi predmolili, a župnik je toga dana pod sv. misom imao korizmenu propovijed koja je posvećena molitvi Gospodnjoj, "Očenašu". Kako je i devetnica sv. Josipu bila upravo u ovo vrijeme, crkva je bila zaista divna zbog svih onih vjernika koji su i iz udaljenih krajeva došli ujedno i na pobožnost sv. Josipu. Koliko je samo milosti poteklo ovih dana u ovoj staroj crkvi!

Pred oltarom je, na divnoj ljubičastoj ikebani, stajao križ od trnja sa srcem koji su djeca svakodnevno ukrašavala crvenim srcima i žutim cvjetovima. Zahvaljujući s. **Silvanu** oltar je divno ukrašen u korizmenom duhu, a djeca su i ove godine pomogla da križ procvate upravo zbog njihovih dolazaka u dom molitve. /K. Č./

PROŠTENJE U DERONJAMA NAKON OSAM GODINA

Crkva sv. Josipa u Deronjama je filijala župe Bač. Ona je ove godine na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka, opet otvorila vrata svim ljudima dobre volje. Crkva mala, ali lijepa, izvana nagrižena zubom vremena, ali iznutra još uvijek u dobrom stanju, godinama je bila zatvorena. (Posljednji put je ovdje slavljeno proštenje 1991. godine). Nakupilo se tu dosta paučine i prašine. Vrijedne ruke nekoliko vjernika iz Deronja i Bača spremili su je i uređili za euharistijsko slavlje tako da je na sam blagdan sv. Josipa u 17 sati održana sv. misa u prisustvu više od stotinu vjernika iz Deronja i hodočasnika iz Bača.

Sv. misu je predvodio bački župnik **Miroslav Orčić**, a prisutni su bili i pravoslavni vjernici iz Deronja sa svojim svećenicima, protojerejima **Vojislavom Lučarom** i **Radovanom Mihajlovim**.

Danas u Deronjima živi svega nekoliko katoličkih obitelji. Djeca pohađaju vjeronauk u Baču i pripremaju se za Prvu sv. pričest. Dolaze i na nedjeljnu sv. misu i aktivni su i na križnom putu.

"Gdje su dvoje ili troje sabrani u moje ime i ja sam s njima", govorio je Isus. Možda su upravo ove njegove riječi potaknule našeg župnika Miroslava da najavi i sljedeću sv. misu u Deronjima već na sam dan Uskrsa. Sigurno će i tog dana biti vjernika iz Bača u velikom broju kao što je to bilo i za Josipovo. Lijepo je to kad jedni drugima možemo priuštiti ovakve radosne trenutke slaveći Boga.

Elizabeta Kesler i Milan Krstić

SV. JOSIP ZAŠTITNIK "HRVATSKOG DOMA" U SOMBORU

Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo "Miroљub" osnovano je u Somboru 1936. godine. Sv. Josip je proglašen glavnim zaštitnikom Društva. Tim povodom je načinjen svečani barjak Društva na kojem je bio lik sv. Josipa. Isti barjak je posvećen u somborskoj crkvi Presvetog Trojstva.

Od pedesetih godina ovog stoljeća sv. Josip se nije mogao slaviti kao zaštitnik Društva. Danas Društvo nosi naziv KUD "Vladimir Nazor". Ove godine obnovljen je stari lijep običaj proslave sv. Josipa koji je ujedno i zaštitnik hrvatskog naroda od prije više od tristo godina.

Uoči blagdana sv. Josipa, 18. 03. ove godine održana je svečana tribina na kojoj je bio i g. **Aleksandar Skenderović**, diplomatski savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu. Predavanje pod nazivom "Sv. Josip zaštitnik Domovine i kulturnih ustanova" održao je o. **Mato Miloš**, karmelićanin iz Sombora. Poslije predavanja nastupio je dječji tamburaški orkestar našeg KUD-a. U završnom dijelu programa otvorena je prigodna izložba slika.

Vođitelj tribine bio je **Josip S. Pekanović**. On je naglasio da se sve manifestacije u Društvu ove godine održavaju u znaku velikog jubileja 250 godina od kada je Sombor proglašen slobodnim kraljevskim gradom.

Na blagdan sv. Josipa, 19. 03. 1999. godine u somborskoj crkvi Presvetog Trojstva slavljena je svečana sveta misa u čast našeg Zaštitnika. Poslije svečane mise župnik je priredio prigodan prijem u prostorijama župe.

Josip S. Pekanović

ODRŽANA PRVA REDOVITA SJEDNICA
HRVATSKOG AKADEMSKOG DRUŠTVA

HAD sakupio hrvatsku inteligenciju u SRJ

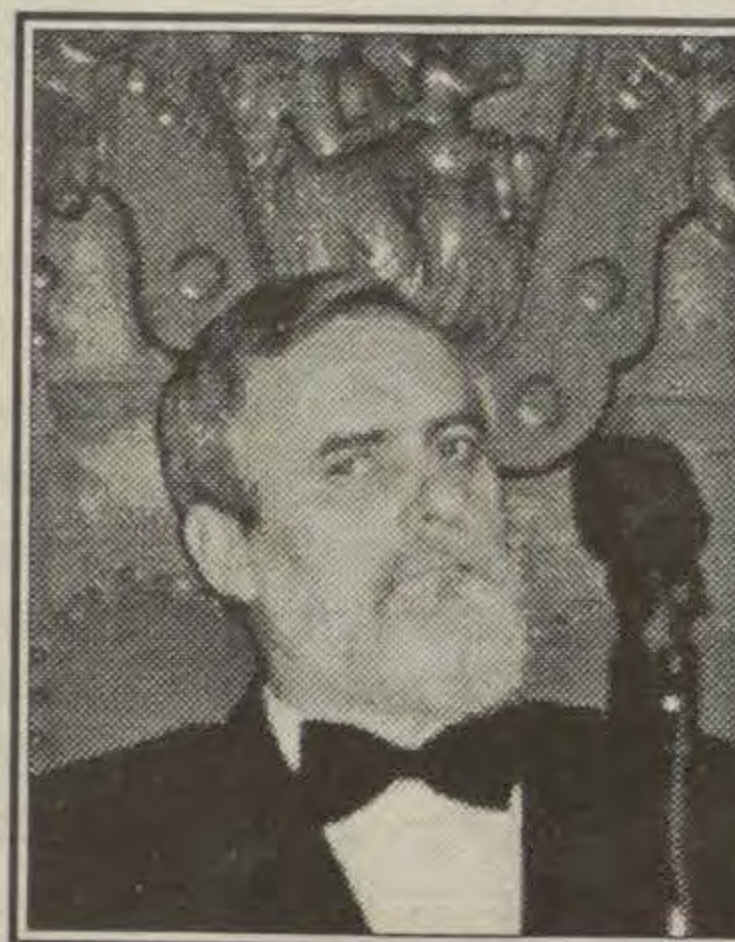
Prva redovita svečana sjednica Hrvatskog akademskog društva, održana 13. ožujka u Velikoj vijećnici gradske kuće u Subotici, pokazala je punu opravdanost postojanja HAD-a. Sjednici je prisustvovalo 87 članova ovog Društva, od upisanih 110, iz Subotice, Sombora, Novog Sada i Beograda. Osim članova HAD-a na svečanoj sjednici su bili i diplomatski savjetnik

Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu **Aleksandar Skenderović**, potpredsjednik Skupštine općine **Mirko Bajić**, predsjednica Naučnog društva za hungarološka istraživanja dr. **Irén Molnár Gabrić**, predsjedavajući Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" **Bela Ivković**, dok su svoju podršku brzojavima izrazili gradonačelnik Subotice **József Kasza**, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti te Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske.

Aleksandar Skenderović i Mirko Bajić

(Foto Subotičke Novine)

- Čini nam se kako je krajnje vrijeme da Hrvati na ovim prostorima ne budu prepoznatljiviji samo po svom nacionalnom folklorizmu, provincijalizmu i amaterizmu, jer u sebi imaju jak intelektualni potencijal - ovim je riječima predsjednik HAD-a mr. **Josip Ivanović** pokazao usmjerenje hrvatske inteligencije i njenu riješenost da svoj nacionalni i politički autoritet gradi na znanosti.

O "Duhovno-kulturnom značaju HAD-a" nadahnuto je govorio mr. **Andrija Kopilović**, član Upravnog odbora, zaključujući da upravo HAD želi okupiti one intelektualce "koji imaju što činiti i reći svom narodu", a nijedan se napredak ne može zamisliti bez povezivanja kulturnog i duhovnog.

Pjesnički nadahnut, potpredsjednik HAD-a **Dujo Runje** je osnivanje ovog Društva nazvao "ostvarenjem svih snova", a najvažniji zadatak HAD-a bit će "sakupiti hrvatsku inteligenciju od Subotice do Boke Kotorske".

Mnogima će u sjećanju ostati riječi podrške koje su skupu uputili gosti, a one koje je izgovorio predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" **Bela Ivković** zasigurno:

"Najveći hrvatski brod plovi Panonskim morem, ovim dijelovima Bačke, Banata i Srijema gdje mi živimo. Čudni vjetrovi ovdje sada pušu. Teško se plovi! Na tom brodu je više od sto tisuća Hrvata. Vi ste izabrani da budete časnici na tom brodu i morate zauzeti svoje položaje!"

Na ovoj su sjednici jednoglasno usvojeni Plan rada i Financijski plan za 1999. godinu, Pravilnik o nakladnoj djelatnosti, nagrađivanju i sudu časti.

Za ovu je prigodu tiskan Statut Hrvatskog akademskog društva koji je podijeljen članstvu, a prijavljivanje novih članova i dalje traje.

Katarina Čeliković

Josip Brdarić, Sonta

OD CVITNE NEDILJE DO USKRSA U SONTI

Vinac od koka

Prid Cvitnu nedilju bude "jela". Pucu (1) se koke na rešetima (2) a dica trču po selu i bičuju "jelu". Divojka koja ima ozbiljnoga momka naniže kokice i od toga napravi vinac i taj vinac sa bocom vina ili rakije veže na đermu kod đuvegije i kad se njegovi ujtru, na Cvitnu nedilju dignu, mogu se nadat da će uskoro i mlada u kuću dojt.

Do oltara na kolina

Na Veliki četvrtak išlo se pridveče u crkvu, ali od svetonica do oltara se išlo na kolina! Klanjanje se molilo do ponoći, tačnije od 8 do 9 klanjanje... od 11 do 12 sveti čas...

Krepetalom misto zvona

Zvona su se "vezala" na Veliki četvrtak i misto nji je "zvonilo" krepetalom (3) pozivajući virnike na misu, ili ako bi ko, nedaj Bože, umro u te dane... Nije se ni malim zvoncom misa počinjala, već malim krepetalom što ga je ministar (4) okreto, a isto tako je bilo i kod Podizanja i sve dok misa traje. Zvoni se ponovo tek na Veliku subotu... Dok su zvona "svezana" nije se ni pralo, ni krečalo... A na Veliku subotu kad zvona počnu zvonit, onda gazdarica uzme metlu u ruke i maše s njom po ganku (5) i divani: "Bište naši miševi, bište naši miševi!"

Farbanje jaja kiškicom

Jajca su se farbala di siromašnije di bogatije. Često je bilo u lukovine s tim što se na jajca zalipu prvo listovi od razne treve. Oni koji su želili bolje, i bili umešniji, farbali su jajca voskom:

- Moja je mater to radila kiškicom. To je ko pero od penkale, al još drugačije. Sveže se na mali prutić i onda se u ćelinji vosak zamače i s tim se crta po jajcetu... Vosak stoji na čošu od špojera... Za krupnije, okrugle tačke po jajcetu, sveže se debelo ko prst kaka krpica i od toga se onda pravu bročke (6). Tako iscertana jajca prvo se metnu u žutu, pa crvenu farbu, a na kraju kuvu na kratko u crne farbe - sića se nena-Eva Šimicina, kao i jednog prigodnog teksta sa jajceta: "Lipa ruka, lipo jaje, još je lipši ko ti daje. Ti ne gledaj ovo jaje, već ti gledaj ko ti daje". Razumi se, jajce kao i navedene riči bile su namenjene momcima.

Svetenje: prija jagnje, sad šunka

Stari su Sonćani za svetenje pripremali jagnje i ono se donosilo na svetenje ucilo, ukrasito sa mladim zelenim lukom. No, malo po malo ovce su se manje uzgajale i prišlo se na običaj da se na svetenje donosilo (ko i danas) šunka, uskršnji kolač (7), kobasica, jajca, u ljuske od jajceta sol... Blagoslov jila se obavljao ispred crkve i u dvoru - toliko je puno naroda što su donosili jilo na svetenje. Razumi se da su s jilom darivali prosjake - Peru ruvinoga i Dida-Đuru, koji su ranu skupljali u sepete...

Jilo na svetenje su nosile najčešće divojke obučene u narodnu nošnju: bile su gologlave ili u bile maramke povezane, pa onda vezeni košuljac - plećak, pa molo-vani pregač, kašmarinska suknja u novije vrime, ranije samo bile, bogato vezene skute... Na nogama papuče ili ljope (8).

Bucanje cura obavezno

Na Drugi dan Uskrsa momci idu po selu i uglavnom komšinske cure, ili one što poznaju, idu bucat. Ajd ti zaključaj vraca (9) od momaka - a cura mora bit poznata da bi se jednoga dana i udala. Cile su kablove vode kadgod sipali na cure, ali nije poznato da je i jedna dobila od toga gripu ili priladu.

Manje poznate riči

- (1) pucu - kokice se u Sonti pucu, tj. peku
- (2) rešetio - veliko krupno sito za isijavanje gra i sličnog
- (3) krepetalom - od drveta načinit predmet koji odgovara riči čegrtaljka; i danas se može vidit po vinograda di se s njim čvorci plašu
- (4) ministar - ministrant
- (5) gank - hodnik, pokriven, ali prema dvorištu otvoren dio kuće
- (6) bročka - ukrasni predmet; u tekstu: ukras na jajcima
- (7) uskršnji kolač - ukrasni kruv posebno pripremljen za svetenje
- (8) ljope - naštrikan odjevni predmet s đonom od sirove kože ili gume; nosi se na nogama
- (9) vraca - vrata od ulice, na kući ili dvorištu prema ulici

Razmišljanje jednog vjernika

"NE IZUSTI IMENA GOSPODINA BOGA SVOGA UZALUD"

Od sedam glavnih grijeha na prvom mjestu je oholost. Iz nje, kao i zbog nje, izviru mnogi teški grijesi. Ako se netko ne može obuzdati u svojoj srditosti te ne može Boga priznati i pred njim se poniziti, onda je upao u teški grijeh.

Čovjek nije sam sebe stvorio. Nije čovjek sam sebi dao život. Život, kao i mnoga druga dobra, čovjek je dobio na dar. Zato bi trebao poštovati sve milosti kojima je obdaren, a jednako tako i poteškoće koje ga snađu jer i one su neminovnost života. Bez pravilnog shvaćanja života život postaje zatvor - tamnica. Teško je kad čovjek mora živjeti u mukama, bolesti, siromaštvu, starosti... Ali to su realnosti življenja i one su samo iskušnja.

Stvoreni smo na sliku i priliku Božju. Bog nas je stvorio da ga hvalimo i štujemo za naše dobro. To je naša zadaća i samo nju vršeći možemo se osjećati dobro, tj. prirodno. Naša želja da budemo iznad Boga - da nam On bude sluga koji će ispunjavati naše želje, nije ni malo realna. Ako smo nezadovoljni sobom, nije zbog toga Bog kriv. Bog nas vodi i kroz kušnje i trpljenja u kojima mi uvijek ne vidimo jasnog cilja. Da bismo sve to razumjeli i shvatili u našim ljudskim okvirima, potrebno je poštovati i voljeti svoga nebeskog Oca. Obdržavajmo njegovu zapovijed: "Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!"

Alojzije Firanj

PR "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI,
USLUGE I TRGOVINI, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK
24224 STARI ŽEDNIK, Zmaj Jovina 12 tel.: (024) 787-288

"POLJOAPOTEKA"

vi. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

ŽELI VAM SRETAN USKRS

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

tel.: 024/787-288

Hvaljen Isus i Marija

Moje ime je Slavica Petković i javljam Vam se iz Alekse Šantića. Znam da Vam se nitko iz mog sela nije javljao jer sam Vaš vjerni čitatelj od prvog broja i u to sam se mogla uvjeriti. Vjerujem da znate da je "Šantić" jedno od rijetkih sela koji nema ni pravoslavnu ni katoličku crkvu. Za nas vjernike, žitelje ovog sela, to je veliki problem i ta nas činjenica žalosti. Ali, ako znamo da je dragi Bog želio da se rodimo baš tu i tu osnujemo svoju obitelj, puno nam je lakše strpljivo i s ljubavlju nositi svoj križ i prihvatiti situaciju kakva je.

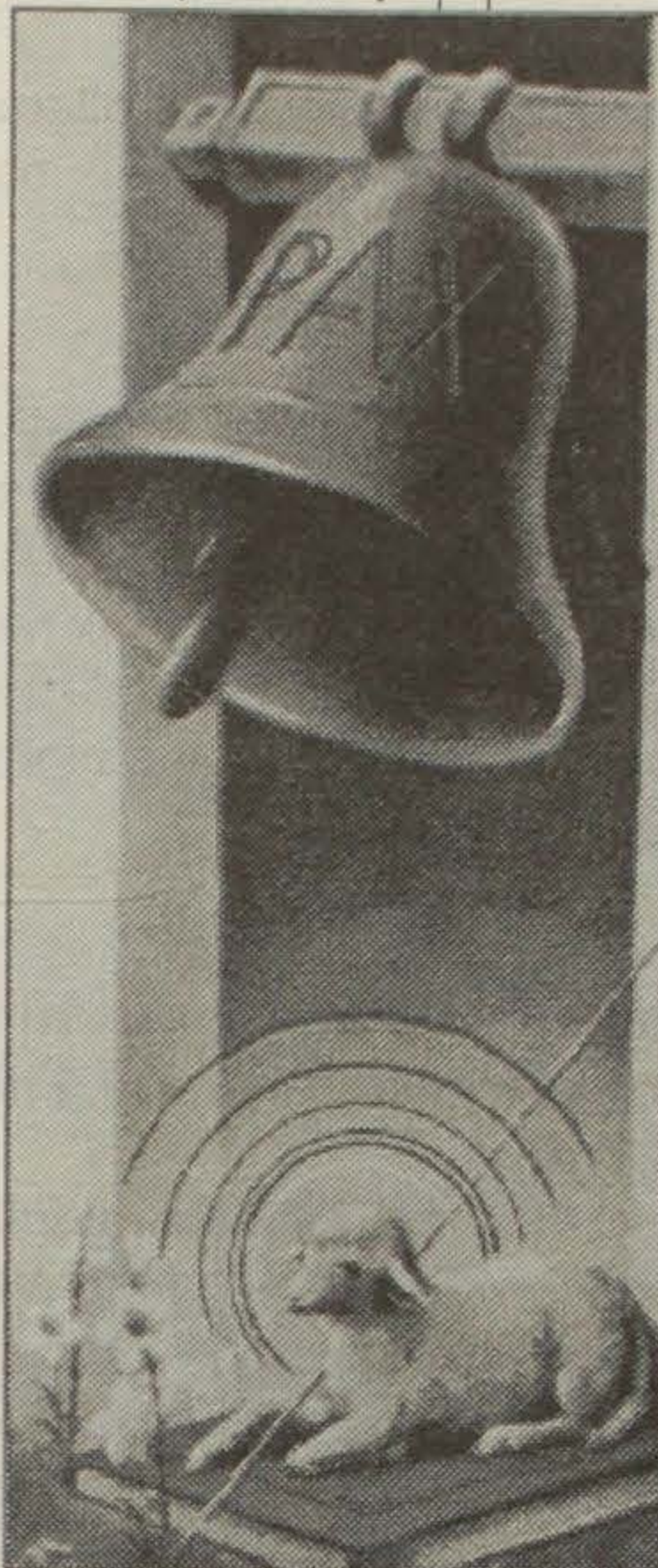
Na svetu misu moja obitelj i ja idemo u Bajmok. Žao nam je što nas je iz "Šantića" nedjeljom na misi jako malo (možda petoro ili šestoro) ali mi je drago što je moja obitelj znala i htjela reći Gospodinu "DA"! Želimo da nas Ti, Bože, vodiš i štitiš.

Znamo da Gospodin našu ljubav prema njemu provjerava kušnjama ali ih se ne treba bojati! Šalje ih onima koje voli i šalje ih samo onoliko koliko možemo izdržati. Ni malo više!

Ukratko ću Vam opisati jedan događaj koji se desio pred Uskrs prošle godine. U našoj zajednici "Zajednica Duha Svetoga" u Bajmoku dogovarali smo se za uskrsni koncert "KRIST JE ŽIV". Velečasni Vajda Károly pozvao me je i pitao želim li govoriti o svom obraćenju. Moram priznati da sam se iznenadila i malo uplašila. Svjesna sam što osjećam i kako veliku ulogu u mom životu ima dragi Bog, ali nisam nikada javno govorila pred narodom, pa me je trema obuzimala. Kad sam prišla mikrofonu i počela govoriti, svaka trema i strah su nestali. Radost i po koja suza u očima ljudi koji su me slušali davali su mi dodatnu snagu da otvoreno govorim o svemu. Kada sam završila, divno sam se osjećala. Shvatila sam da ako uistinu dozvolimo dragom Gospodinu da nas vodi a Duh Sveti nadahnjuje, ne trebamo se ničeg bojati. Sad bih, vjerujte, bez straha govorila o svom obraćenju svugdje. Svjesna sam da obraćenje traje cio život, da svaki dan treba rasti u vjeri, ljubavi, praštanju i da se ne treba stidjeti ili bojati širiti Radosnu vijest.

Sa željom da dragi Bog obilato nagradi svojim blagoslovom cijelo Uredništvo, poučnog i predivnog Zvonika, kao i sve ljude dobre volje, srdačno Vas pozdravlja

obitelj Petković iz Alekse Šantića

ŠTO LI JE VIDIO ISUS

Gledam kapele, crkve, katedrale,
Svu ljepotu svijeta ovog,
Sav taj raskoš i bogatstvo,
Svo blještavilo i glamur.

Gledam svećenika svilom odjevenog,
Gledam kalež od čistoga zlata,
Kamenjem dragim okovan,
Gledam oltar od mramora bijelog.

Gledam, divim se, razmišljam.
Glavom mi prolaze slike iz Biblije,
Davne, mutne, ali ipak jasne i bistre.
Načas zastajem i razmišljam.

Što li je vidio Isus
Pišući križem, znojem i krvlju
Svojom, u iscijepanoj odjeći,
Put ka kalvariji života svog?

Što li je vidio Isus
U posljednje čase svoje,
S pogledom uprtim u budućnost,
Raspet na križu grijeha naših?

Da li je vidio crkvenu zgradu ovu,
Toranj do neba stijena hladnih,
Svu tu svilu, zlato i kamenje drago
I oltar od mramora bijelog?

Isus je potvrdio temelje
Na apostolima svojim pravim,
Da grade crkvu na njima
I uzdižu je do visina.

Isus je vidio crkvu svoju
Od ljudskih tijela načinjenu,
Mučeničkom krvlju zalivenu
I vjerom mjesto kupolom natkrivenu.

Isus je vidio skup srdaca,
Skup molitve i kajanja,
Skup duša pročišćenih
Kao oltar žrtve svoje.

Da li smo mi ono, o čem su snili,
Apostoli prvi šireći vijest,
Da li smo mi kršćani prvi
Sa križem na srcu, a u duši mrak?

Da li smo jaki i čvrsti u vjeri?
I u čijoj?

Alen Kumer

NOVE MEDICINSKE PRETPOSTAVKE O ISUSOVOJ SMRTI

Uzrok Isusove smrti, prema spoznajama jednoga talijanskog liječnika nije bio sporo gušenje na križu, već unutarnje krvarenje zbog pada. Kako je izvijestio talijanski dnevni list "Corriere della sera", a prenio austrijski "Kathpress", kirurg Nicolo Cinquemani je do tog rezultata došao na temelju točnog proučavanja Torinskog platna. Liječnik polazi od pretpostavke da je svjetski poznato platno s otiskom Patnika doista preslika Isusova mrtvog tijela. Na temelju tragova povreda i krvi na desnoj strani gornjeg dijela tijela, prema njegovoj analizi, vidljivo je da se osoba umotana u platno kratko prije samog razapinjanja teško povrijedila. Cinquemani pretpostavlja da je Isus na križnom putu "nesretno pao", tako da se u njegove grudi zabio jedan od unaprijed pribijenih čavala u križ. Na taj je način došlo do "hemothoraxa" (unutarnjeg krvarenja u predjelu grudnog koša), koji je kod razapinjanja na križ brzo doveo do smrti, tako da Isus nije poput ostalih razapetih umirao na križu polako se gušeći.

Pretpostavka liječnika mogla bi pojasniti i glasni krik Raspetog neposredno pred smrt, o kojem izvješćuje Markovo Evanđelje. Takav bi krik, da je riječ o sporij smrti gušenjem, bio jedva moguć ili gotovo nemoguć. Ako bi ova teorija kirurga Cinquemanija bila potvrđena, otklonile bi se i neke ranije sumnje o povijesnoj ispravnosti prvih biblijskih izvješća o raspeću. (IKA/KAP)

Sponzor dječje nagradne igre

Janović

medokolačar, svečar i poslastičar
Sombor, venac Ž. Mišića 43. / Beogradska 1.
T/fax: 025/25-163

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

Eklezijalno značenje "pjevanja na drvetu križa"

U prošlom broju "Zvonika" iznio sam prikaz o značenju "pjevanja na drvetu križa" u osobnom životu o. Gerarda i poruci koju taj izraz ima u sebi za sve kršćane. U ovom broju želim istaknuti još jedno značenje i poruku koju te iste riječi sadržavaju u životu SB a koje vrijede i za svakoga kršćanina a to je, u nakanama o. Gerarda, njihova eklezijalna dimenzija.

Među mnogim vlastoručnim zapisima SB izdvajam zapis: "Nek sam žrtva za spas duša" (Biser mišljenja, 31), ili sljedeći, još izrazitiji: "Patećeg Isusa slika puna je slatkog lijeka. Pred njom ću malo patiti i dobro činiti ili zlo zaustavljati. Dakle nema otpočinka jer otpočinak mora biti patnja a zaustavljanje zla mora biti junačka borba" (ondje, 17). Među zlima koja želi zaustaviti to su zla koja čine Hitler i Staljin u njihovo doba, jer ta zla nisu samo socijalna nego također moralna i duhovna zla koja oštećuju otajstveno Kristovo tijelo.

Kako bi "zaustavio zlo..." SB usmjeruje sav svoj život i rad a posebno svoje mrtvenje, svoj pokornički život, koji se sastoji posebno od posta i od "struganja" sa svoje duše svega što prijeći hod prema sjedinjenju njegove duše s Bogom, jer je uvjeren da duša koja je sjedinjena s Bogom, po ljubavi, ima moć nad Božjim srcem; da otvara "sve tamnice, zemaljskim rajem čini sve bolnice..." Strogost njegova života po postu i pokori naliči na oblik života pustinjača u Tebaidi, kako primjećuje jedan Gerardov subrat, ali koji nije otkrio ovaj pravi smisao njegove pokore i njegova posta. Može se s pravom reći da Gerard, dok "pjeva na drvetu križa", ne želi biti sam sa svojim Bogom, po sjedinjenju svoje duše s njime nego želi povući za sobom nebrojene duše. On će ovu misao i potvrditi dok piše da bi želio vezati duše za sebe i "vući ih" k Bogu.

Kad bismo htjeli nekako teološki procijeniti ovaj izraziti oblik Gerardova života, po kojem posti i čini pokoru kako bi "zagrljio Krista i duše", onda mislim da on ističe u svom životu ono što kard. Josef Razinger ističe kada u svojem razgovoru s poznatim piscem Messorijem procjenjuje značenje posta. Post, odgovorio je kard. Razinger svom sugovorniku, je "tjelesni vid vjere", po kojem se posebno podvlači eshatološka dimenzija života. Ovo mišljenje nam daje smjelosti tvrditi da je tu dimenziju o. Gerard nastojao živjeti svim svojim bićem ali ne samo zato da se on osobno približi Bogu nego da stekne vjerodostojnost kod ljudi, kao "svjedok o vječnim i neprolaznim dobrima" i tako sve privuče Kristu. Kao potvrdu ovom mom mišljenju prilažem svjedočanstvo njegovog poglavara koji 1927. godine, kada je Gerard slavio srebrnu misu, piše generalu Reda i naglašava da će svečano proslaviti tu Gerardovu obljetnicu jer ga vrlo cijeni ne samo somborski puk nego ga cijeni cijela Bačka.

Življenje Gerarda za Kristovo otajstveno tijelo i to kako je živio predstavlja za nas veliku poruku. Svi koji smo udovi Kristovog otajstvenog tijela, svi bez iznimke, možemo pridonositi rastu i čvrstini toga Tijela, ne samo svojim aktivnim radom nego i svojim kršćanskim životom, svojim osobnim križevima, ako u svome srcu i u svojim nakanama nosimo cijelu Crkvu, Kristovo otajstveno tijelo.

o. Ante Stantić

Piše: Franjo Ivanković

NOVE PRIJETNJE NADBISKUPU STEPINCU

Objavljivanje Pastirskog pisma izazvalo je vrlo oštre prosvjede Svete Stolice i samoga Pape. Iz Vatikana je poslan američki biskup mons. Hurley da zastupa Papu kod Federalne Republike Jugoslavije.

Nadbiskup Stepinac je poslije objavljivanja Pastirskog pisma doživljavao još teže napadaje s različitih strana, a sve pod izričitim direktivom OZNE. Tako je bio javno napadnut i kamenovan u Zaprešiću gdje je trebao blagosloviti otvaranje nove župe. Slično se dogodilo i na blagdan Svih Svetih iste, 1945. godine kada ga je prije svečane mise jedan vojni oficir upozorio da će biti napadnut ako bude govorio protiv Vlade. Bilo je i drugih načina zastrašivanja nadbiskupa Stepinca. Komunistička partija je poslije objavljivanja Pastirskog pisma odlučila definitivno zatvoriti Stepinca. Zato su počele i pripreve za optužbu. Pripreve su trajale godinu dana, a kroz sve to vrijeme pokušavalo se raznim metodama slomiti nadbiskupa. Poslije proglašenja nove Jugoslavije, 29. 11. 1945. godine, donešena je odluka od strane komunista da se Stepinac osudi na smrt. To je Stepinac blagovremeno doznao i zato je poručio da u slučaju ako bude ubijen neka Papa zna da svoj život dragovoljno daje za Katoličku Crkvu.

Početak 1946. godine auto OZNE stalno se kretao ispred nadbiskupskog dvora, a Stepinac je bio svugdje praćen od strane policije. Pred nadbiskupiju se dovodi "narod" koji više na Stepinca da je "najveći neprijatelj naroda". Pored tih nemilih scena ne prestaju trajni napadaji domaćih novinara. Situacija je bivala sve teža. Tito je tražio od Papinog izaslanika da smijeni nadbiskupa Stepinca sa službe jer će inače on morati biti uhapšen i odveden u tamnicu.

Završetkom rata dokinuto je prijašnje sudstvo i nastupaju "narodni sudovi". Mjesto svršenih pravnik i stručnjaka preuzeli su oni koji su "imali demokratske ideje i koji su istovremeno bili odani komunističkoj partiji".

Već početkom 1946. godine, kada je Stepinac bio javno napadan u novinama, on je mislio da će uskoro biti uhapšen. Zato je sazvaio svoje najbliže suradnike i odredio tko će preuzeti upravljanje nadbiskupijom u slučaju da on bude uhapšen. Predvidio je izuzetno teške uvjete i zato je odredio čak sedmoricu svojih zamjenika u slučaju da koji od njih bude spriječen ili zatvoren da ga ima tko zamjenjivati. Noćima je u mnoge župne stanove provaljivano a svećenici su bili zatvarani, čak i ubijani.

Nadbiskupovo hapšenje

Zgodan je jedan slučaj koji potvrđuje opravdanost Stepinčevih slutnji. U rujnu 1946. godine u jedan restoran ušla je manja skupina komunista. Kada su malo više popili, jedan od njih je slavođobitno uzviknuo: "Danas smo konačno sve priredili za Stepinčev proces!" Istoga dana o tome je obavješten nadbiskup koji je i pored tog saznanja ostao miran. Američki konzul osobno je obavijestio Stepinca da ga nova vlast kani zatvoriti i privesti na sud.

U srijedu, 18. 09. 1946. godine od ranog jutra su po svim zagrebačkim ulicama krstarili naoružani policajci i vojnici, kao da se sprema kakva ratna operacija. Oko 5 sati ujutro policija je blokirala cijeli Kaptol i ušla u nadbiskupsku palaču. Kardinalu je jedan policajac uručio nalog za hapšenje koji je dan ranije izdao javni tužilac Jakov Blažević. Nadbiskup je obavijestio svog zamjenika da preuzme upravu nadbiskupije, a policajcima je rekao: "Idem s Vama. Ako ste žedni moje krvi, evo me!"

Istoga dana generalni vikar je sazvaio nadbiskupsko vijeće i dogovoreno je da se sastavi okružnica koja će biti tajno razasla-ta svim župama i ima se pročitati bez komentara.

Piše: Stjepan Beretić

12. travnja SVETI JULIJE PAPA

(+12. 04. 352.)

- rođeni Rimljanin - 35. nasljednik svetoga Petra - tri cara nadživio -
- branitelj pravde i vjere - obnovitelj i graditelj crkvi -
- promicatelj crkvenog jedinstva -

Julije je kratica od latinske riječi Jovilius, rimsko ime, a znači Jupitrov, onaj koji pripada bogu Jupiteru. Istog je značenja i žensko ime Julijana. Latinski oblik imena glasi Julius. Francuzi kažu Jules (Žil), Talijani kažu Giulio (Đulio). U Bačkoj se često čuje mađarski oblik imena Gyula (Đula). U našim krajevima ime Julije je dosta rijetko, dok je u svijetu vrlo često ime.

U Niceji je 325. godine održan prvi veliki crkveni sabor. Izazvao ga je Arije koji je oko sebe i oko svoga krivovjerja okupio veliko mnoštvo biskupa, svećenika i vjernika. Između ostalog, učio je da Isus nije pravi Bog. Na tom saboru su biskupi sročili znamenito Nicejsko vjeronanje, u kojem se naglasuje Isusovo božanstvo i istobitnost s Ocem.

Zato će biti vrijedno kratko se upoznati sa svetim Julijem. Sveti Julije je rođen u Rimu. Kad je umro car Konstantin Veliki, 6. veljače 337. godine naslijedio je Julije na stolici svetoga Petra papu Marka. Bio 35. papa po redu. Doživio je carevanje trojice careva: Konstantina Velikoga, Konstancija i Magnencija. Sveti Julije je graditelj glasovite rimske crkve Dvanaestorice apostola, obnovio je i proširio crkvu svete Marije Transtevere. Arijevci su se bili sastali u Antiohiji odakle su pokušali iznuditi od pape Julija da prihvati njihovo arijevisko učenje. Na strani krivovjernih biskupa bio je i car Konstancij. Učenje Crkve branio je i od učenja Fotina i Euzebijeviskih pristalica. Euzebije je prevarama došao na stolicu carigradskog patrijarha. Oklevetao je aleksandrijskog biskupa Atanazija da je dao umoriti biskupa Arsenija. Pobrinuo se da se sveti Atanazije vrati na svoju patrijaršku stolicu u Aleksandriji. Da izbjegne svoju smrt, sveti Atanazije je potražio utočište u Rimu. Tada je sveti Julije papa 340. godine sazvao sinodu biskupa u Rimu. Sabrani su biskupi jednodušno osudili Arijevu nauku. Papa Julije je argumentirano dokazao nevinost svetoga Atanazija. Pozivao se i na Atanazijevu vjeru i na egipatske biskupe. Tako papa Julije nije samo branio ispravnost katoličke vjere, već i dostojanstvo i ugled aleksandrijskog biskupa. Na sinodu se nisu bili odazvali istočni biskupi kao

pristalice krivovjernog Arija. Sveti Julije je umro 2. travnja 352. Sahranjen je na Aurelijevoj cesti, u katakombama svetoga Kalista, a onda su njegove relikvije 1140. godine prenešene u crkvu svete Marije Transtevere, u podnožju rimskog brijega Gianicola, gdje i danas počivaju.

Prema: 1. Antun Jarm, Imena i imendani, Zadar, 1966, str. 119-120, 2. Maria Kreitner, Heilige um uns, Wein, 1956, str. 205, 3. Augustin Blazović, Sveti Julije Papa, Sveci u crkvenom ljetu, Beč, 1970, str. 189-191.

Pročelje crkve sv. Marije u Transtevereu

U mjesecu travnju slave imendan:

1. Hugo, Teodora, 2. Franjo, 3. Rikard, 4. Izidor, 5. Vinko, 6. Celestin, 7. Ivan, 8. Dionizije, 9. Hugo, Marija Kleofina, 10. Apolonija, Sunčica, 11. Stanislav, Stanko, 12. Julije, Đula, 13. Ida, Martin, 14. Valerijan, 15. Krescencije, Rastko, Rastislav, 16. Bernardica, Tihon, Tihonija, 17. Rudolf, 19. Ema, Leon, Rastislav, 20. Agneza, Janja, 21. Anzelm, 22. Teodor, 23. Juraj, Đuro, Đurđica, Đuka, Adalbert, Bela, 24. Fidelis, Vjeran, 25. Marko, Maroje, 26. Kleto, Goran, 27. Ozana, 28. Hugo, Vital, Živko, 29. Katarina, 30. Silvije.

POETSKI
KUTAK
Uređuje: Lazar Novaković

Marko Vukov rođen je 24. travnja 1938. na Bikovu. Osmogodišnju školu polazi u Subotici, a klasičnu gimnaziju završava u Zagrebu. Nakon teološkog studija u Zagrebu, za svećenika je zaređen 1965.

Kao svećenik naše biskupije djeluje u Novom Sadu, Subotici, Šupljaku, Futogu, Đurđinu i Svetozar Miletiću. Izenada nas je napustio 2. ožujka 1995.

Nastupao je na književnim i kulturnim susretima. Poeziju je pisao za dušu i prijatelje. Posthumno mu je objavljena zbirka "Ja, buntovnik s razlogom".

Nepoznatom bratu

*Ne pitam otkuda dolaziš,
brate,
sa snopom besanice
na čelu.*

*Znam da nema više
utjeha tijela
nakon umora.
Sve su njive izorane,
bez i naših koraka,
a beznade nas zove
kao nekada sloboda.*

*Tužni su koraci
na izmaku snage...
... i još proljeće
nitko ne gleda,
a svi vide
otkrivanje sramote...*

*Znam, znam,
ne može se pobjeći
od svoje sjene,
i putevi kojima smo išli,
tako su sigurno naši
i tako beznadni.*

*Zato, ne žuri više,
brate.
Jedna smrt je dovoljna
za uskrsnuće.
Čujem već pjesmu grlice,
bagremi pripremaju bukete
za jedno novo rođenje.*

Marko Vukov

Uređuje: Andrija Kopilović

EVANĐELJE PO IVANU

Uvod u Ivanovo evanđelje i poslanice

(2. nastavak)

Dosta je teško otkriti točan plan po kojemu je sveti Ivan htio izložiti to otajstvo Krista. Uočimo najprije da raspored kojim je ovo evanđelje sastavljeno, sadrži izvjesne teškoće: nedosljedan redosljed gl. 4,5,6,7,1-24; građa gl. 15 - 17 iznenadno uklopljena iza oproštajnog pozdrava u 14,31; neki odlomci, kao što su 3,31-36 i 12,44-50, ne uklapaju se u sadašnji kontekst. Moguće je da te nedosljednosti potječu od načina sastavljanja i doradjivanja četvrtog evanđelja. Ono je moglo nastati polaganom razradbom koja je postupno unosila sastojnice iz različitih razdoblja, ispravke, dodatke, različite izričaje istih pouka. Djelo nije konačno izdao sam Ivan nego njegovi učenici nakon njegove smrti. Tako su učenici u prvotnu građu ovog evanđelja mogli utkati ivanovske odlomke koji po njihovu mišljenju nisu smjeli propasti i kojima mjesto nije bilo strogo određeno.

Stručnjaci predlažu različite načine podjele ovog Evanđelja. Svi sadrže dio istine, ali pretjeruju u sustavnosti. Najbolje je držati se vrlo jasnih smjernica koje je dao sam evanđelist. S jedne strane jasno je da on naglašava židovske liturgijske blagdane kao okvire svojega pripovijedanja: tri Pashe (2,13; 6,4; 11,55), jedan ne pobliže određen blagdan (5,1), jedan Blagdan sjenica (7,2), jedan Blagdan posvete hrama (10,22). S druge strane on više puta pomno broji dane pri razdiobi Kristova života na određena razdoblja. Tako spominje prvi tjedan Isusova ministrija (1,19 - 2,11), tjedan oko Blagdane sjenica (7,2.14.37), tjedan Muke (12,1.12; 19,31.42) uklopljen između simbolskog (12,7) i zbiljskog ukopa (19,38s). Uočljivo je također da podsjećaj na prvu Pashu (4,45) tvori literarnu uokvirenost s 2,13-25. Uzimajući u obzir te dvije činjenice možemo predložiti ovu podjelu:

- Proslav (1,1-18): "U početku..."

- Isusov ministrij:

1. Najava nove rasporedbe spasenja (1,19 - 4,54): nastupni tjedan i događaji oko prve Pashe;
2. Drugi blagdan, jedna subota u Jeruzalemu (5,1-47): prva oporba objavi.
3. U Galileji, drugi tjedan (6,1-71): nova oporba objavi;
4. Blagdan sjenica (7,1 - 10,21): veliko očitovanje Mesije, veliki otklon;
5. Blagdan posvete hrama (10,22 - 11,54): odluka o smaknuću Isusa;
6. Završetak Isusova javnog djelovanja i uvod u posljednju Pashu (11,55 - 12,50).

- Isusov "Čas" - Pasha Jaganjca Božjega (13,1 - 20,31):

1. Posljednja večera s učenicima (13,1 - 17,26);
2. Muka (18 - 19);
3. Izveštaji o ukazanjima Uskrslog i blaženost vjere (20,1-29);
4. Prvi zaključak Evanđelja (20,30s).

- Pogovor (21,1-25): najava djelovanja Crkve i iščekivanje Isusova povratka.

Iz tog plana nameće se kao glavna misao da Isus okončava židovske vjerske ustanove dovodeći ih do ispunjenja.

Je li četvrto evanđelje, u odnosu na prva tri, neovisan i samostojan izvor; ima li zasebnu obavijesnu vrijednost?

U slučaju potvrdna odgovora, koja mu je povijesna vrijednost?

O prvom pitanju mogli bismo, uz neke pridržaje, predložiti ove zaključke. Ima mnogo pokazatelja da je Ivan poznavao sinoptičku predaju. Na to upućuju osobito neki izostavci koji bi u

njega bili nerazumljivi da nije pretpostavljao podatke poznate od drugdje. S druge strane, nastoji u danoj prigodi pojasniti ili dopuniti sinoptičku predaju. Međutim, novije istraživanje sve više očituje izvornost i neovisnost ivanovske predaje. Čak i onda kad donosi zgode poznate iz sinoptika, sveti Ivan ostaje toliko osoban da treba isključiti svaku literarnu ovisnost, jer je autor četvrtog evanđelja poznavao činjenice preko drugih izvora pa ga treba neprestano smatrati neovisnim izvorom i izvornim svjedokom prvotne predaje. Odnosi između Luke i Ivana mnogo su tješnji. Što se tiče tih odnosa, valja štoviše dopustiti da je Luka pri priređivanju svog Evanđelja poznavao i uvažavao već veoma rano oblikovanu ivanovsku predaju (osobito u izvještaju o mucu i uskrsnuću) ako ne samo četvrto evanđelje u sadašnjem obliku. I obratno: na Ivanovo evanđelje moglo je u posljednjem izdanju utjecati Lukino.

U istoj mjeri u kojoj su istraživači uspjeli ustanoviti neovisnost ivanovske predaje, priznaju i njezinu povijesnu važnost. Ivan u mnogim točkama pobliže razjašnjava sinoptičke podatke Isusova života. Tako je, čini se, ivanovska predaja točnija od sinoptičke u pogledu zbiljskog trajanja Isusova ministrija i kronologije muke. U vezi s čišćenjem Hrama četvrto evanđelje sadrži jedan od najtočnijih evanđeoskih kronoloških podataka (2,20), podatak koji se slaže i s Lk 3,1. Ivanovska je topografija također mnogo bogatija od sinoptičke pa su moderna iskapanja u više navrata potvrdila njegove podatke (usp. "kupalište s pet trijemova" - 5,2). Cijelo je ovo evanđelje puno konkretnih pojedinosti koje pokazuju da je njegov autor vrlo dobro poznavao židovske vjerske običaje i rabinski mentalitet ili kazuistiku kakvom su se služili učitelji Zakona. Napokon, iako ovaj evanđelist naglašava transcendentalnost Kristove osobe, Krist ostaje u njega duboko ljudski i istinit, ganutljivo ponizan i jednostavan - čak i u "najslavnijim" prizorima, kad se Uskrsli očituje učenicima. Ivanovo bi djelo uostalom bilo nerazumljivo kad bi se zanijekalo njegovo uvjerenje o povijesnoj zbiljnosti činjenica o kojima pripovijeda.

Ipak to valja ispravno shvatiti. Poimanje povijesti kakvo pretpostavlja četvrto evanđelje duboko se razlikuje od poimanja povijesti kakvo ima današnji povjesničar. Evanđelistu je prvenstveno važno osvijetliti smisao jedne povijesti koja je jednako božanska kao i ljudska, koja je istodobno povijest i teologija te se dovija u vremenu ali je otvorena vječnosti. Nakana mu je vjerno izvijestiti i predložiti na vjerovanje duhovni događaj koji se zbio u svijetu dolaskom Isusa Krista, a to je utjelovljenje Riječi na spasenje ljudi. Evanđelist je radi toga probrao građu te posebno zadržao zgode koje po njemu imaju simbolsku vrijednost. Time im je dao novu dubinu i odjek. Čuda o kojima on govori jesu "znamenja" što očituju Kristovu slavu te označuju darove koje on donosi svijetu (novo čišćenje, kruh živi, svjetlo, život). U događajima koji nisu čuda pisac vješto zapaža duhovno značenje te u njima otkriva božanska otajstva (usp. 2,19-21; 9,7; 11,51s; 13,30; 19,31-37 i bilj.). Zapaža duhovnu protežnicu tvarnih i povijesnih činjenica: Isus je svjetlo koje dolazi na svijet; njegova je borba borba svjetla protiv tmina; njegova je smrt sud svijetu; sav je njegov život konačno ispunjenje velikih mesijanskih likova SZ: on je Jaganjac Božji (1,29), novi hram (2,21), spasonosna zmiya uzdignuta u pustinji (3,14), kruh živi koji dolazi umjesto mane (6,35), dobri Pastir (10,11), pravi trs (15,1) itd. Taj portret, istodobno svečan i pun ljudske istinitosti, daje liku povijesnoga Krista punu protežnicu Spasitelja svijeta. Prema tome, u Ivana ne valja suprotstavljati simboličnost i povijest, jer se simboličnost temelji na samim činjenicama, izranja iz povijesti, u njoj je ukorijenjena, izražava njezin smisao te kao takva samo ima vrijednost u očima povlaštenog svjedoka Riječi tijelom postale.

/Usp. JERUZALEMSKA BIBLIJA, KS, Zagreb, 1994, str. 1502-1503/

CRKVA BOŽJA GRAĐEVINA

"Češće se Crkva naziva i gradnjom Božjom (1 Kor 3,9). Sam je Gospodin usporedio sebe s kamenom koji su odbacili graditelji, ali koji je postao ugaonim kamenom (Mt 24,42 par.: usp. Dj 4,11; 1 Pt 2,7; Ps 117,22). Na onom je temelju od Apostola sagrađena Crkva (usp. 1 Kor 3,11) i od njega prima čvrstoću i koheziju. Ta se zgrada naziva raznim nazivima: kućom Božjom (1 Tim 3,15), u kojoj stanuje Božja obitelj, stan Božji u Duhu (Ef 2, 19, 22), Božji šator među ljudima (Otkr 21,3), a osobito sveti hram koji sveti Oci uzvisuju kad je prikazan u svetištima od kamena i u liturgiji se s pravom uspoređuje sa svetim Gradom, s novim Jeruzalemom. Jer se na ovoj zemlji u nju ugrađujemo kao živo kamenje (1 Pt 2,5)" (LG br. 6).

Crkva je temeljni Božji događaj i nećemo pogriješiti ako ju usporedimo s najimpozantnijim monumentalnim Božjim objektom, koji na zemlji simbolizira i označava čvrstoću i skladnost jedinstva i povezanosti. Crkva je u samom središtu kao temelj Božjeg djelovanja. Temelj Crkve je u samom Kristu, "zaglavnom kamenu" i cijela počiva na uskrsnulom Gospodinu Isusu Kristu, kako je to sam Isus i apostoli, opisao u prisposodobama (usp. Mt 24,42; Dj 4,11; 1 Pt 2,7).

Kada po gradovima promatramo monumentalne zgrade i palače, u nama se budi udivljenje radi veličine i ljepote tih zgrada. Tako je i jedan od učenika Isusovih izlazeći iz jeruzalemskog Hrama rekao Isusu: "Učitelju! Gledaj! Kakva li kamenja, kakve li zgrade! Vidiš li ove goleme zgrade?" (Mk 13,1). Naše udivljenje takvim ljepotama biva tim veće kada ih uspoređujemo s malenim kućama građenim od ilovače i pletera te obojene vapnom. Veličanstvene zgrade simboliziraju moć i čvrstoću onoga tko u njima stanuje. Pa ipak, to je samo monumentalna građevina na zemlji koja ima svoj simbol i koja nestaje.

Crkva nije zgrada u strogom smislu riječi. Crkva je otajstveno Tijelo Isusovo. Ona simbolizira zgradu. Crkva je Božja gradnja uvijek u izgrađivanju i nastajanju. Crkva je zajednica živih vjernika i sve što se u zajednici vjernika zbiva izgrađujuće pridonosi izgradnji svih vjernika koji skupa čine čvrstoću i jedinstvo u Kristu. Svi su vjernici u službi izgradnje Crkve kao zajednice. Među vjericima prednjače njezini pastiri koji imaju apostolsko nasljeđe u služenju Crkvi (usp. 2 Kor 10,8; 13,10). Pastiri sami ne bi mogli bez suradnje svih članova Crkve, kako to uči sv. Pavao: "Težimo za onim što promiče mir i uzajamnu izgradnju" (Rim 14,19). Milosni su darovi na izgradnju Crkve (usp. Ef 4,12). Sv. Pavao ističe ulogu proroštva u izgradnji zajednice Crkve (usp. 1 Kor 14,3). Ima li zaista netko od članova Crkve karizme, to će se moći prosuditi po plodovima da li su na izgradnju zajednice. Ondje gdje se stvara uzajamno zajedništvo znak je da su na djelu Božji darovi, karizme. Tamo gdje se to zajedništvo narušava i potkopava, tu je zao duh na djelu. Po plodovima ćete ih prepoznati, kaže Isus.

Crkva je i **KUĆA BOŽJA**, nastavlja naš koncilski tekst. U toj kući stanuje Božja obitelj, odnosno sama obitelj je kuća Božja, kako kaže sv. Pavao: "Krist je vjeran u svojstvu Sina i stoji pred kućom Božjom. A njegova smo kuća mi, ako čvrsto čuvamo do kraja pouzdanje i slavni odnos nade" (Heb 3,6). Dakle, novi zavjet shvaća zajednicu kao "kuću Božju", što je prakršćanska slika za zajednicu Isusovih vjernika.

Crkva je **ŠATOR BOŽJI** među ljudima: "Tada čuh jaki glas što dolazi od prijestolja kako viče: 'Evo šatora Božjeg među ljudima! On će stanovati s njima: oni će biti njegov narod i on

sam Bog bit će s njima" (Otkr 21,3). Nama koji stanujemo u svojim kućama i lijepim stanovima malo znači šator. Ali žiteljima Istoka i Palestine šator, osim što štiti od sunca i kiše, ima veliko duhovno značenje. Izrael se nakon izlaska iz egipatskog ropstva našao u pustinji i u šatoru je doživljavao blizinu i nazočnost Božju. Kasnije, kada je Izrael ušao u obećanu zemlju, sagrađili su u Jeruzalemu veličanstveni Hram u kojemu su doživljavali nazočnost Božju.

Crkva je osobito **SVETI HRAM**. Na Veliki Petak, kada se hramski zastor razderao na dvoje od gore do dolje, nastao je novi Božji narod u Isusu Kristu, odnosno Crkva - zajednica vjernika; i sada je Crkva ta Božja prisutnost među ljudima. Crkva je povlašteno i jedino mjesto na kojem čovjek stoji pred Bogom u njegovoj nazočnosti, kako to sam Isus kaže: "Najprije se izmiri s bratom, pa onda dođi i prinesi dar svoj" (Mt 5,24). Žrtva se ne može prinijeti izvan hrama, a onaj koji je u zavadi sa svojim bratom, taj je izvan zajednice, izvan hrama. U svakom kršćaninu koji je u milosti stanuje Bog. U kršćaninu koji je u milosti stanuje i živi Krist i u njemu je razlivena ljubav Božja po Duhu Svetom. Božju prisutnost ne može uživati onaj koji se zatvorio u individualnost i izolirao od drugih. Kršćani nisu razbacano kamenje po zemlji, oni su zidani hram. Čovjek ne može u sebi nositi Božju prisutnost, a ne biti ugrađen u taj hram. Stoga središte Božje prisutnosti nije pojedinac nego zajednica. Bog je zato prisutan u pojedincu, jer je prisutan u zajednici. A zajednica je Božji dom na zemlji.

Iz shvaćanja Crkve kao živog hrama vidljivo je koliko je kršćanin **BOGOSLUŽNO BIĆE**. Čovjek se ne može smjestiti izvan čovječanstva niti se doživjeti izvan njega. Čovječanstvo je mjesto čovjekova bivovanja i njegova poslanja. Tako se ni kršćanin ne može postaviti izvan kršćanske zajednice niti se doživjeti izvan nje. Zajednica vjere je hram i što god se zbiva u zajednici, to je bogoslužje. Zato idemo nedjeljom i blagdanima na sveto bogoslužje, na misu, da se kao zajednica okupimo oko oltara, stola Isusova, i da blagujemo kao braća i sestre Tijelo i Krv Kristovu, da u nama živi Krist i stvara od nas jedinstvo sa sobom. Dokle god smo na zemlji, taj hram zajednice Isusovih vjernika još nije sasvim savršen i u svome sjaju. Ono

će biti ostvareno u konačnici kada će zasjati "kao zaručnica urešena za svoga muža". To će se zbiti kada bude volja Božja. Do tog trenutka gradimo zajedništvo i čvrsto stojmo u vjeri Isusa Krista koji je zaglavni kamen zgrade, Crkve!

Mato Miloš, OCD

SAKRAMENT EUHARISTIJE (II.)

U misnoj liturgiji mi izražavamo svoju vjeru u stvarnu Kristovu prisutnost pod prilikama kruha i vina. Zato se pred tom tajnom naše vjere kleca u znak priznanja prisutnosti samoga Boga pod svetim prilikama. U Katoličkoj Crkvi štovanje presvete Euharistije vrši se i izvan mise. Zato se s najvećim poštovanjem čuvaju posvećene hostije i one se izlažu vjernicima na štovanje, a služe i za svečane euharistijske procesije.

Prisutnost pravoga Isusovog Tijela i Krvi pod prilikama kruha i vina ne može se spoznati osjetilima, već samo vjerom koja se temelji na Božjem autoritetu.

"Misa je istodobno i nerazdruživo žrtveni spomenčin u kojem se ovjekovječuje žrtva križa, i sveta gozba pričesti Tijelom i Krvlju Gospodnjom. No, sve je slavlje euharistijske žrtve usmjereno prema najdubljem jedinstvu vjernika s Kristom po pričesti. Pričestiti se znači primiti samoga Krista koji se prinio za nas".

OLTAR je mjesto oko kojega se sabire Kristova Crkva a on istovremeno označuje i žrtvenik i Isusov stol. Isus nam upućuje poziv da ga svatko od vjernika prima kako bi u nama boravila punina života. Za taj tako važan susret koji se događa u pričesti treba se uvijek dostojno pripremiti. Zato je prije pristupanja ovom sakramentu potreban ispit savjesti. Onaj tko je svjestan teškog grijeha, treba prije pričješćivanja pristupiti ispovijedi. Preporučuje se da vjernici, ako ispunjavaju potrebne uvjete, pričesti pristupe svaki put kada su na misi. Crkvena je zapovijed da se svaki vjernik obavezno jednom godišnje ispovijedi i pričesti, po mogućnosti u uskršnom vremenu. Preporučuje se vjernicima da svake nedjelje i blagdana, a po mogućnosti svakog dana, primaju svetu pričest. Po pričesti se vjernik najtješnje povezuje s Kristom. Kao što svoje tijelo hranimo materijalnom hranom, tako je sveta pričest hrana za naš duhovni život. Po pričesti u nama raste milost te se odvajamo od grijeha, brišu nam se naši laki grijesi, čuvamo se od budućih smrtnih grijeha.

Euharistija je zalag budućeg slave. Crkva se, slaveći Euharistiju, sjeća Isusovih riječi kada je On obećao da će sa svima nama piti od novoga roda trsova u kraljevstvu Oca svojega. Tako se u euharistijskoj gozbi svaki put Crkva sjeća tih Isusovih riječi i moli da dođe Božje kraljevstvo. **"Crkva zna da Gospodin, već sada, dolazi u Euharistiji i da je tu, među nama. No ta je prisutnost skrivena. Zato Euharistiju slavimo čekajući blaženu nadu i Spasitelja našega Isusa Krista."**

Slaveći Vazmena otajstva naše vjere, mi doživljavamo najveći izraz Božje ljubavi prema nama. Isusov Vazam ili prijelaz iz zemaljskog u nebeski život dogodio se kroz muku i smrt. Konačna kruna svega Isusovog života na zemlji je njegovo slavno Uskršnuće. Isus je uoči svog prelaska svima onima koji će u njega povjerovati ostavio najveću tajnu vjere: Euharistiju. Ustanovljenje ovog tako čudesnog i veličanstvenog znaka Božje ljubavi prema čovjeku dogodio se neposredno prije Isusovog uhićenja i mučenja. Isus, budući da je znao što ga očekuje, ustanovio je pred svojim učenicima Novi savez ljubavi koji je zapečatio prolijevanjem vlastite krvi. Ta njegova žrtva postaje izvorom spasenja za vjernike svih vremena do njegovog ponovnog dolaska.

Na životnom putu nismo sami. Uz nas je uvijek Isus koji nam se ne prestaje darivati preko svojih znakova ljubavi: sakramenata. Ustanovljenjem Euharistije Isus nas je obdario samim sobom za sva vremena. Čekajući njegov slavni dolazak nismo u neizvjesnosti nego hodimo u sigurnosti vjere, nade i ljubavi. Tako su Isusovom sakramentalnom prisutnošću već započeli **"Novo nebo i nova zemlja u kojima pravednost prebiva"**.

SAKRAMENTI OZDRAVLJENJA

Po sakramentima kršćanske inicijacije, koje smo promatrali u nekoliko prošlih nastavaka, osoba prima nov, Kristov život. Taj novi život kojim su ljudi obdareni podložan je patnji, bolesti i smrti. Zato postoji opravdana opasnost da taj novi život oslabi ili da se čak izgubi po grijehu. Isus Krist, koji je sam ljudima opraštao grijeha i liječio njihove nemoći, htio je da Crkva nastavi snagom Duha Svetoga to djelo njegova liječenja i spašavanja ljudi od propasti. Zato je i ustanovio dva sakramenta koji služe za ozdravljenje kršćana od duhovnih i tjelesnih bolesti: Pokoru ili Ispovijed i Bolesničko pomazanje.

SAKRAMENT POMIRENJA ILI ISPOVIJEDI

Onaj tko se ispovijedi prima od Boga dar oprostjenja i ujedno se pomiruje s Crkvom. Pokoru ili Ispovijed zovemo **"sakramentom obraćenja jer u znaku ostvaruje Isusov poziv na obraćenje, put povratka k Ocu od kojeg se čovjek grijehom udaljio. Zove se sakrament pokore jer posvećuje osobni i zajednički put obraćenja, kajanja i zadovoljštine kršćana grešnika. Zove se sakrament ispovijedi jer priznanje ili ispovijed grijeha pred svećenikom je bitni element ovog sakramenta"**. Po ovom sakramentu Bog daje pokorniku oprostjenje i mir te ga obdaruje pomirenjem.

Po sakramentu Krštenja mi smo postali nova stvorenja, ali u nama je ostala krhkost naše naravi i sklonost prema grijehu, tj. požuda. Zato je svima krštenima potreban ovaj sakrament. Svatko tko je postao Božje dijete po sakramentu Krštenja mora se trajno obraćati. To trajno obraćenje nije samo ljudsko djelo, nego i plod Božje milosti. Isusov poziv na obraćenje i pokoru prvenstveno se odnosi na obraćenje srca i na unutarnju pokoru. To je ono korjenito mijenjanje sebe u svemu onome u čemu nismo dovoljno dobri. Bog nam daje snage ili milosti da možemo iznova živjeti puninu života na koji smo pozvani.

Oblici pokore mogu biti raznoliki. Sveto pismo nabraja ona tri najznačajnija: post, molitvu i milostinju. Tu možemo još dodati: čitanje Svetoga pisma i neke druge oblike koje može svatko sam sebi izabrati.

Bog jedini oprašta grijeha. Vlast opraštanja grijeha Isus snagom svoje božanske vlasti daje i ljudima da je vrše u njegovo ime. Crkvi je tako povjerenja služba pomirenja. Isus je za vrijeme svog javnog djelovanja pored opraštanja grijeha obznanjivao i učinak opraštanja: poslije opraštanja vraćao je prijašnje grešnike u zajednicu Božjeg naroda iz koje su grijehom bili udaljeni. Isus sam sjeda za stol prijašnjih grešnika. Krist Gospodin daje apostolima udioništvo u moći opraštanja grijeha. Kada Isus kaže Petru: **"Što svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima, a što odriješiš na zemlji bit će odriješeno na nebesima"**, znači: "koga vi isključite iz svoga zajedništva, bit će isključen iz zajedništva s Bogom, koga vi ponovno primite u vaše zajedništvo, Bog će ga također primiti u svoje. Pomirenje s Crkvom neodvojivo je od pomirenja s Bogom".

Isus je ustanovio sakrament Pokore za sve vjernike, a osobito za one koji padnu u teški grijeh i tako izgube krsnu milost. Oblik sakramenta Pokore kroz povijest se mijenjao. U slavljenu Pokore s jedne strane prisutni su čini grešnika: kajanje, ispovijed i zadovoljština za grijeha a, s druge strane, tu je Božja milost po zahvatu Crkve koja po svojim službenicima u ime Isusa Krista daje oprostjenje grijeha i određuje našin zadovoljštine.

Kajanje je bol duše i osuda počinjenog grijeha s odlukom više ne griješiti. Kada kajanje proizlazi iz ljubavi prema Bogu, to kajanje oprašta lake grijeha. Svako kajanje je istovremeno Božji dar i plod grešnikove dobre odluke. Ispovijed grijeha nas oslobađa krivice i preuzimamo na sebe odgovornost za njih. Tim činom se ponovno otvaramo zajedništvu s Bogom i njegovom Crkvom. Svi teški grijesi moraju biti nabrojani u ispovijedi. Preporuča se da se u ispovijedi nabroje i lakši svakodnevni grijesi.

Zadovoljština je nadoknada štete koju smo nanijeli svojim grijesima drugima. Pokoru zadaje ispovjednik i ona može biti različita: molitva, djela milosrđa, post, žrtva, strpljivo prihvaćanje vlastitog križa itd.

/Prema Katekizmu Katoličke Crkve br. 1358-1460/

Franjo Ivanković

KATEKIZAM
KATOLIČKE
CRKVE

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

DJELATNIK NOVE EVANGELIZACIJE

(Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 37)

U nastavku svoje enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" Papa doslovno piše: "Duh je i za našu epohu glavni djelatnik nove evangelizacije. Bit će, dakle, važno ponovno ga otkriti kao onoga koji izgrađuje Kraljevstvo Božje na putu povijesti i pripravlja njegovu punu objavu u Isusu Kristu, animirajući ljude u duhu i dajući da iznikne u življenom iskustvu sjeme konačnog spasenja koje će doći na kraju vremena."

Ovom Papi je osobito na srcu nova evangelizacija koja je zasiurno teža od same evangelizacije. Naime, evangelizacija je prvi navještaj vjere onima koji još ne vjeruju. Nova evangelizacija pretpostavlja da je netko možda već kršten ili ima nešto od kršćanstva ali nema kršćansku svijest a još manje kršćansku praksu. Jasno je, dakle, da je daleko teža nova evangelizacija od prve evangelizacije. Stoga Papa i vidi u Jubileju veliku šansu nove evangelizacije, ali je svjestan da to ne može biti djelo samo ljudi nego veliko djelo Duha Svetoga.

Sakrament koji je osobito povezan s djelovanjem Duha Svetoga je sakrament Potvrde. Ovaj sakrament daje samoga Duha već krštenima, koji se očituje u različitim njegovim darovima a služe za izgradnju Tijela Crkve koje je mistični Krist. Taj Duh po sakramentu Potvrde tako plodonosno djeluje u dušama vjernika da izgrađuje samo Tijelo Crkve. Papa ponovno upozorava na mnoštvo karizmi koje Duh daje svojom voljom, različito ali svima prema potrebi. Zanemarivanje vlastitih karizmi velika je opasnost otpada od vjere. Te pojedinačne karizme, kao i karizme zajednice, upravo su svojom moću nutarnja veza udova koja stvara neraskidive veze ljubavi među vjernicima. Ovakav pristup i naglasak uloge karizmi u Crkvi je posve nov ali jednako tako i zahtjevan. Konačno valja shvatiti da bez primanja karizmi ne možemo karizmatički djelovati a bez karizmatičkog djelovanja Crkva nije ono što treba biti: djelo Božje za spas ljudi.

U ovom dokumentu Papa upozorava na još jedan vid modernoga čovjeka - na eshatološku perspektivu vjere koja je povezana s krepošću nade. Ta je nada tako potrebna čovjeku. Papa kaže: "U ovoj eshatološkoj perspektivi vjernici će biti pozvani da ponovo otkriju teološku krepost nade, o kojoj su već čuli navještaj u riječi istine - Evanđelju." (Kol 1,5) Temeljni stav nade, s jedne strane, nagoni kršćanina da ne izgubi iz vida konačni cilj koji daje smisao i vrijednost njegovu životu i, s druge strane, nudi mu sigurno i duboko nadahnuće za svakodnevno zalaganje u preobrazbi stvarnosti da bi je učinio sličnom Božjem planu. Na to podsjeća apostol Pavao: "Znamo dobro: sve stvorenje zajedno uzdiše i muči se u porođajnim bolima sve do sada. Ali ne samo ono! I mi koji imamo prvine Duha, i mi u sebi uzdišemo iščekujući posinstvo, otkupljenje svoga tijela. Ta u nadi smo spašeni!" (Rim 8,22-24). Kršćani su pozvani da se pripreme za Veliki jubilej početka trećeg tisućljeća obnavljajući svoju nadu u konačni dolazak Kraljevstva Božjega, pripremajući ga dan za danom u svojoj nutrini, u kršćanskoj zajednici kojoj pripadaju, u društvenoj sredini u koju su uključeni i na taj način također u povijesti svijeta. Potrebno je, osim toga, da se vrednuju i produbljuju znakovi nade prisutni u posljednjem razdoblju ovoga stoljeća, nasuprot sjenama koje ih često prekrivaju pred našim očima. Na građanskom području: napredak ostvaren na polju znanosti, tehnike i nadasve medicine u službi ljudskog života, življi osjećaj odgovornosti u odnosu na okoliš, naponi za uspostavu mira i pravde gdje god su oni ugroženi, želja za pomirenjem i solidarnošću među različitim narodima, posebno u složenim odnosima između Sjevera i Juga...; na crkvenom području: pažljivije slušanje glasa Duha prihvaćanjem karizmi i promicanjem laikata, snažnim predanjem stvari jedinstva svih kršćana, prostor dan dijalogu s religijama i sa suvremenom kulturom...."

Tako ovaj dokument u posve novom svjetlu vjere obnavlja otajstvo našega predanja Duhu Svetomu. (br. 45-46) /M.V./

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

NADBISKUP BOZANIĆ DAO PREPORUKE SVEĆENICIMA ZA PRIPRAVU ZA VELIKI JUBILEJ

Korizmenim pokorničkim bogoslužjem u sjemenišnoj crkvi, koje je predvodio pomoćni zagrebački biskup **Vlado Košić**, započeo je 22. ožujka Svećenički dan zagrebačke nadbiskupije. U prostorijama Dječakog sjemeništa na zagrebačkoj Šalati, uvodno predavanje o temi "Zagrebačka Crkva ususret Velikom jubileju" održao je zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić**. Na početku svog izlaganja nadbiskup Bozanić je istaknuo svrhu takvih susreta koji su prigoda za susret i dijalog biskupijskog svećeništva u pitanjima koja se tiču njihova života i poslanja. Osvrnuo se i na nedavni pohod hrvatskih biskupa "ad limina apostolorum". Govoreći o svrsi Velikog jubileja, nadbiskup Bozanić je istaknuo kako **papa Ivan Pavao II.** jasno želi u to vrijeme vjerničkim očima sagledati prošlost, kako bi bio jasan pogled prema sadašnjosti i budućnosti.

Nadbiskup je naveo četiri smjernice za hod prema Velikom jubileju, kako to proizlazi iz dokumenata Svetog Oca "Tertio millennio adveniente" i "Incarnationis Mysterium": obnovljena vjernost II. vatikanskome koncilu, nova evangelizacija, otvorenost za ekumenizam i promicanje katoličkoga socijalnog nauka. Govoreći o novoj evangelizaciji nadbiskup je, između ostalog, uputio poziv svećenicima da okupljaju vjeroučitelje laike na župnome ili dekanatskom planu, jer je "potrebno podupirati to zajedništvo i brinuti se za njihovu duhovnu formaciju", te se osvrnuo i na pokrete i udruženja vjernika laika, koji su novo djelovanje Duha Svetoga. U dijelu o promicanju socijalnog nauka, nadbiskup poručuje kako svećenici trebaju biti osjetljivi za socijalne prilike njihovih vjernika, koje "nisu lake, osobito tamo gdje se gubi posao, ili gdje se na kraju mjeseca ne dobiva zaslužena plaća". "Crkva se priprema za novo razdoblje milosti i poslanja", rekao je nadbiskup potičući pri tome svećenike na priređivanje duhovnih obnova župa, duhovnih vježbi, seminara, misija, molitvenih susreta. Potom je svećenicima zagrebački nadbiskup dao još neke upute o pripremama za Veliki jubilej.

Nakon izlaganja nadbiskupa Bozanića, o prioritetnoj duhovno-pastoralnoj zadaći svećenika govorio pomoćni biskup **Josip Mrzljak**, dok je o Nadbiskupskome duhovnom stolu i ostalim središnjim ustanovama u službi pastora izlagao generalni vikar zagrebačke nadbiskupije prelat **Vladimir Stanković**. Svećenički susret nastavljen je priopćenjima i izlaganjem nadbiskupa Bozanića o zadaćama koje pred zagrebačku nadbiskupiju stavlja IV. ugovor o gospodarskim pitanjima. Upute u svezi s povratom oduzete imovine dao je preč. **Mijo Gabrić**, a program je nastavljen raspravom i pregledom ostalih pitanja. Svećenički dan zagrebačke nadbiskupije završio je zaključkom i molitvom Večernje. /IKA/

Uređuju: Markan Lopar i Vladimir Sedlak

Iz našeg života

Mjesec ožujak je u sjemeništu protekao u korizmenom ozračju. Molitvom, postom i žrtvom pripremali smo se za najveći kršćanski blagdan - Kristovo Uskrsnuće. Dva puta tjedno obavljali smo pobožnost Križnog puta, srijedom i nedjeljom, a od 4. korizmene nedjelje uključili smo se u pobožnost na gradskoj Kalvariji.

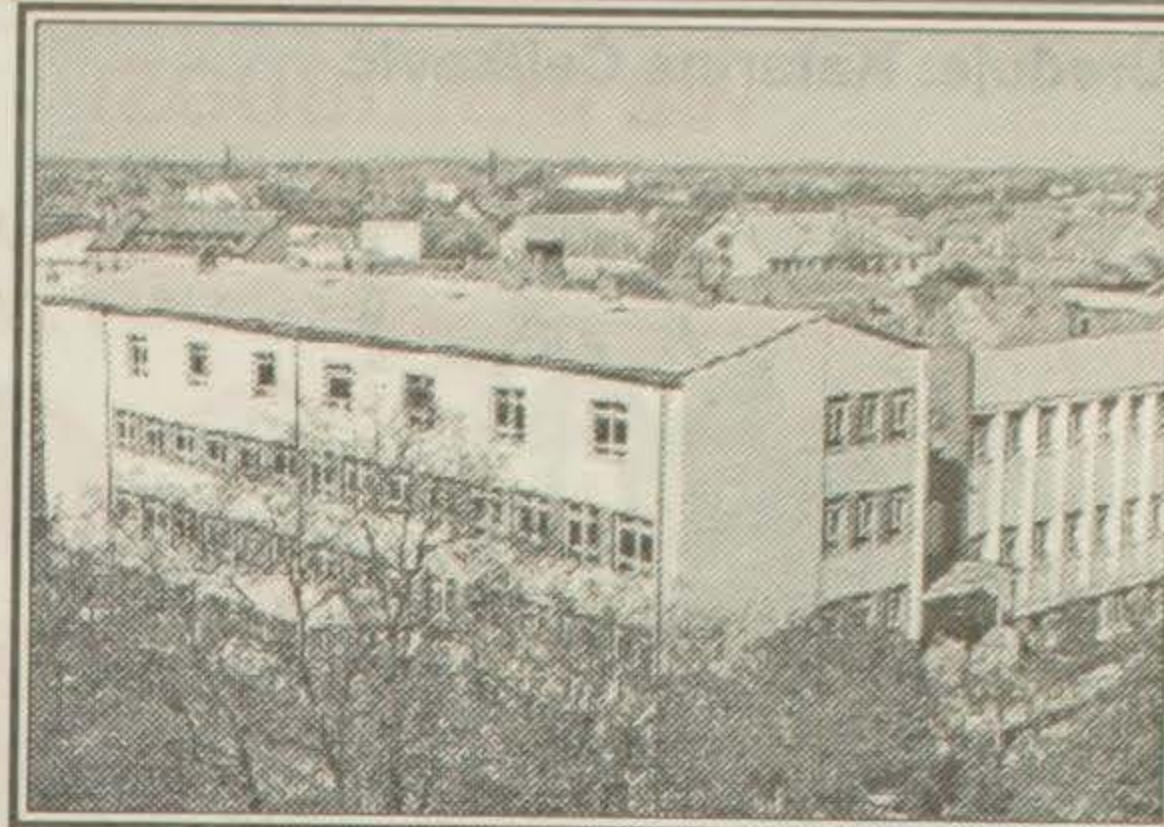
Po prvi puta ove godine zbog ratne situacije bdjenje mladih uoči Cvjetnice u sjemenišnoj kapelici nije održano.

Uskrsne blagdane planiramo provesti u svojim obiteljima, ali Božji planovi su zasad nama nepoznati.

Neka ovi Uskrsni blagdani budu na MIR i radost, na spasenje svim našim čitateljima i svim ljudima na svijetu, a napose onima za koje nitko ne moli.

Točno prije dvije godine po prvi put u Zvoniku je izašao prilog "Paulinum - za duhovna zvanja". Bivši urednici **Ivica Radak Ivanković** i **Zlatko Gečević** su s velikim entuzijazmom pristupili pokretanju ove stranice u Zvoniku. Uz podršku glavnog urednika Zvonika Andrije Anišića i rektora sjemeništa Josipa Mioča ova stranica je, dragi čitatelji, pred vama. Nadamo se da vam se sviđa naša stranica, na kojoj možete čitati o događajima u sjemeništu, Kristovom pozivu mladima, o aktivnostima sjemeništaraca i o sličnim temama. Svaku dobronamjernu kritiku rado ćemo primiti. Uz Božju pomoć i blagoslov i dalje s vama

sjemeništarci Paulinuma

Alter Christus

**Gospode, zar si mene pozvao
Da budem Alter Christus?
Bože, zar si mene pozvao
Da budem drugi Isus?**

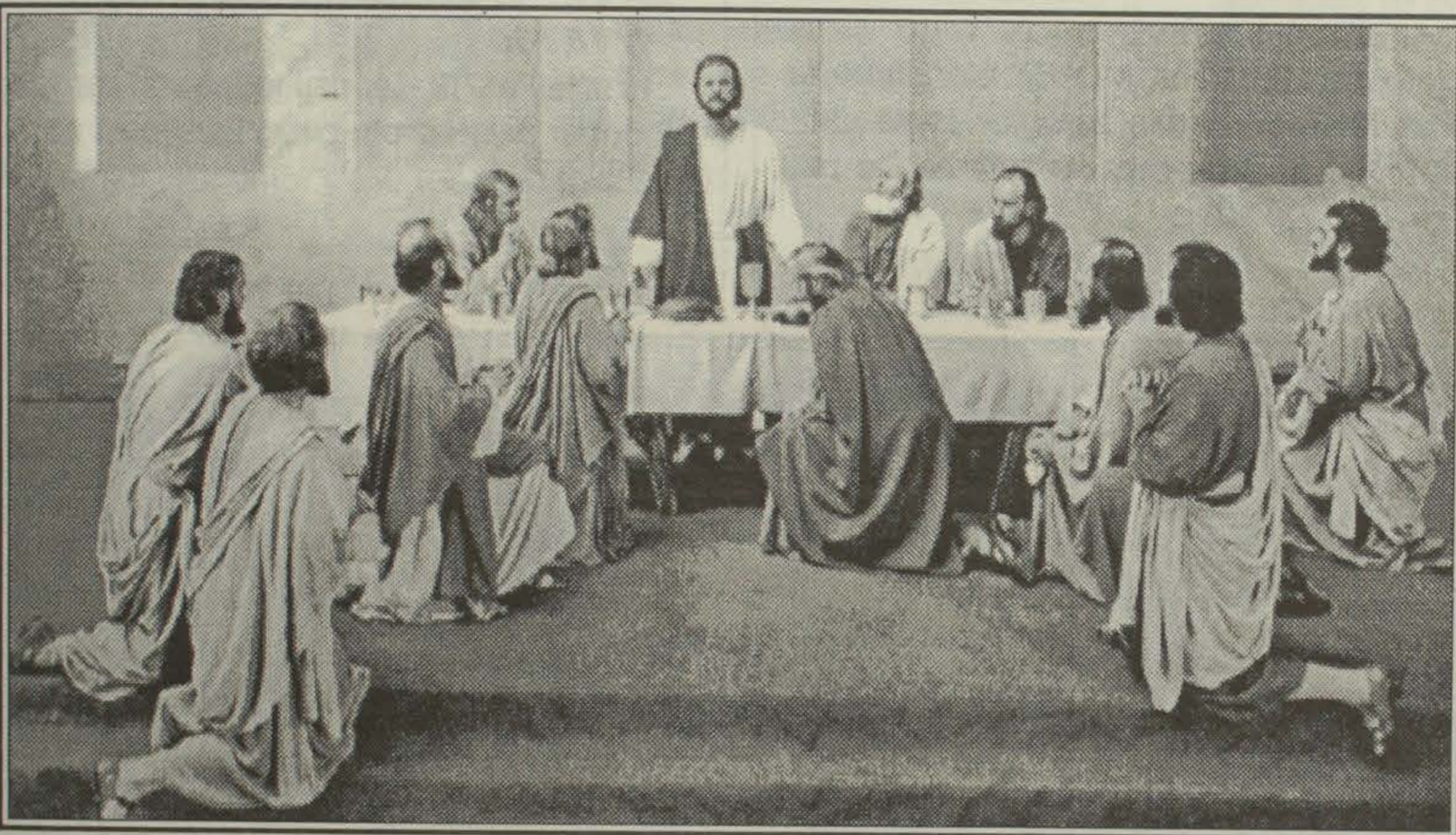
**Zašto, Gospode, baš ja?
Zašto ne drugi, nego ja?
Zašto to nije on
- da živi život Tvoj?**

**Gospode, to je volja Tvoja,
Ali ja hoću vršiti volju moju.
Bože, Ti mi veliš: "Ti ćeš biti moj."
Onda, Gospode, neka budem Tvoj.**

**Kako, Gospode, da Ti kažem "Ne",
Kako da ne zahvalim dobroti Tvojooj?
Gospode, dolazim, evo me,
Kako da ne vršim volju Tvoju?!**

**Budi blagoslovljen, Gospode,
Neka Ti pjevaju svi narodi.
Gospode, ja ću biti Alter Christus,
Da, ja ću biti drugi Isus!**

Pandev Vasil

Moje duhovne vježbe

Na duhovnim vježbama, koje su trajale od 1. do 3. veljače, naš novi duhovnik msgr. Marko Forgić je održao niz od 9 zanimljivih razmatranja.

Vjerujem da su ta tri dana za svakog sjemeništarca mnogo značila. Spomenuta razmatranja su nam pomogla da kroz čitav dan naše misli budu posvećene Bogu. Zato se naše duhovne vježbe obavljaju u šutnji. Teme razmatranja su se odnosile na upoznavanje Boga, na smisao života, na smrt i na naš život s Kristom.

Organizacija duhovnih vježbi bila je veoma dobra. Ti dani su bili ispunjeni pobožnostima kao što su krunica i litanije, razmatranja... Slobodno vrijeme smo iskoristili za razmišljanje i privatnu molitvu, a u večernjim satima imali smo svetu misu.

Posljednjeg dana duhovnih vježbi obavili smo svetu ispovijed. Tada je bilo prilike da obavimo i životnu ispovijed, koju su mnogi od nas obavili. Duhovne vježbe su se završile svetom misom i pjesmom zahvalnicom "Tebe Boga hvalimo".

Za mene je značaj duhovnih vježbi veoma velik. One su mi pomogle da u tim trenucima tišine bliže doživim Boga i da više razmišljam o mom životu i mom budućem pozivu.

Robert Tonsati

Duhovni život u sjemeništu (3. dio)

Čistom srijedom počima sveto korizmeno vrijeme. Toga dana se činom pepeljanja prisjećamo prolaznosti zemaljskog života. Tokom korizme dva puta tjedno obavljamo pobožnost Križnoga puta i razmišljamo o spasonosnoj mucii našega Spasitelja. Na ovu pobožnost se okupljamo u našoj kapeli, ili idemo na gradsku Kalvariju. Kalvarija je posvećeno mjesto za Križni put, te se na njemu dobiva oprost.

U subotu uoči Cvjetnice kod nas u Paulinumu se organizira bdjenje mladih. To je odlična priprava za ulazak u Tjedan Muke. U utorak Velikoga Tjedna idemo svojim kućama. Ali već na Veliki četvrtak prije podne okupljamo se u katedralama, biskupijskim sjedištima, na svetu misu posvete ulja. Narednih dana pomažemo župnicima na svojim župama.

U mjesecu svibnju zajedno s cijelom Crkvom častimo Blaženu Djevicu Mariju litanijama, molitvama i pje-

smom. Za blagdan Duhova pripravljamo se devetnicom. Na sam blagdan prisustvujemo svetooj misi sa krizmom. Blagdan Marije Majke Crkve je dan proštenja crkve u Aleksandrovu. Toga dana hodočastimo kipu Gospe Bistričke u toj crkvi.

Tijelovo je dan kada katolici iskazuju štovanje presvetog Tijela i Krvi Kristove. Svi učenici Paulinuma uključuju se u procesiju s Presvetim, ulicama grada.

Završetak školske godine obilježen je svetom misom zahvalnicom i pjesmom "Tebe Boga hvalimo".

Molitveni i liturgijski život u sjemeništu treba biti odraz života zajednice, a zajednica treba svoju životnu snagu tražiti u ovim dvjema stvarima. Postoje mnoge mogućnosti pri kreiranju molitve i liturgije. Uz poticaje poglavara liturgijski i molitveni život ovisi i o sjemeništarcima, koji neke stvari mogu uzeti u svoje ruke.

(kraj)

Zlatko Pletikosić

Uređuje: Katarina Čeliković

Mir vama!

Mir svima - mir cijelom svijetu!
Isus je umro na križu za nas
da privede sve nas u raj!

Ovo smo napisali i u prošlom Zvoniku, a ponavljamo iste stihove ove divne pjesme da ne zaboravimo razlog Isusove muke. On je svojom smrću sve riješio. A vas, dragi Zvončići, podsjećam da nikada ne prestanete Isusu zahvaljivati za njegovu tako veliku, bezgraničnu ljubav.

Uskrs je! Uskrs traje i u vječnosti - to znači da život nikada ne prestaje!

Isus je nakon svog uskrsnuća poželio pokazati svojim prijateljima da je živ, htio ih je utješiti. Zato im se pokazao u svom ljudskom liku. Njegove su prve riječi bile: MIR VAMA! Mir koji On daje nije običan mir.

To je mir koji osjećamo u duši kada smo sretni i radosni, kada smo blizu Boga.

Sada u našoj državi nema pravog mira - zato za MIR treba MOLITI. Udružimo se, dražesni Zvončići, u molitvi za MIR koji daje Isus Krist. Svaki dan zamolite Isusa da se smiluje svima koji su u opasnosti i da nam pomogne doći do mira. U želji da što prije opet budemo svi radosni i mirni voli vas

Zvončica

ZAJEDNO NA LITURGIJI

4. 04. - USKRS

Iv 20,1-9

Iznenadenje - GROB JE BIO PRAZAN!
Gdje je Isus?

11. 04. - 2. USKRSNA NEDJELJA

Iv 20,19-31

"Mir vama! Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas."

Isusove su ovo riječi kada se ukazao svojim učenicima.

18. 04. - 3. USKRSNA NEDJELJA

Lk 24,13-35

Isus se ukazuje učenicima na putu za Emaus. Prepoznaju ga u LOMLJENJU KRUHA.

25. 04. - 4. USKRSNA NEDJELJA

Iv 10,1-10

Isus je PASTIR - jer nas toliko voli kao što voli dobar pastir svoje ovce. Isus je za nas i život svoj dao.

Sanja Rapić,
V. r. - Subotica

Filip Čeliković,
III. r. - Subotica

Što darivamo Bogu?

Da li ste se zapitali što mi možemo dati Bogu? Čini se lako, ali je ipak teško doći do onog pravog odgovora. Neki misle ovo, neki misle ono. A što ja mislim?

Iskreno mislim da možemo dati Bogu vjeru i vjerujući u njega redovito ići na svetu misu. Možemo mu molitvom izraziti povjerenje. Bog je nama pružio sve: biljke, životinje, povjerenje, ljubav i, najvažnije, život. Dao nam je slobodu da biramo. A mi tako često izabiremo ono lošije u životu. Zaboravljamo čime nas to Bog sve dariva.

A da li mi možemo nečim Boga darivati? Dakako. Svojom dobrotom, svojim povjerenjem, a iznad svega svojom vjerom.

Katica Marković, V. raz., Sombor - Gradina

Zajednička obiteljska molitva
molila se u Aleksandrovu.
Najprije se molila krunica,
a potom, u korizmi Križni put.
Djeca su bila najbrojnija.

**Puno Božjeg blagoslova, puno zdravlja,
sreće i veselja za blagdan Uskrsa svoj djeci
svijeta žele Ivana i Dragana iz Golubinaca**

GORNJI TAVANKUT IMA DJECU ZA PRIMJER

Djeca uredila prostor oko crkve

U subotu, 20. 03. 1999. godine djeca nižih razreda osnovne škole koja dolaze redovito na vjeronauk i sv. misu u crkvu sv. Ane u Gornjem Tavankutu sama su detaljno uredila prostrano dvorište oko crkve. U dvosatnoj radnoj akciji dvadesetoro djece marljivo je radilo na uređenju okoliša crkve.

Naša crkva je mala, ali oko nje je veliki zatravljen prostor. Kroz proteklo vrijeme zub vremena učinio je svoje i zato se planira ove godine zamijeniti krov na crkvi. Mi djeca, dolazimo redovito na vjeronauk i na svetu misu. Puno puta crkva bude pretijesna, ali nama je uvijek lijepo biti na misi. Rado sami čitamo i složno pjevamo i tako su nam mise postale draže. Rado čitamo Zvonik, posebno našu dječju stranicu.

Dragana Vidaković, IV. razred

DA NAM SVIMA BUDE LIJEPO

Slijedili smo primjer

Kako je počelo proljeće, tako smo svi postali življi i veseliji. Potaknuti primjerom male djece iz Gornjeg Tavankuta, odlučili smo i mi urediti

prostor oko svoje crkve Srca Isusova u Donjem Tavankutu. Naša radna akcija je bila u subotu prije Cvjetnice. Odazvao se lijepi broj djece i mladih koji su detaljno uredili prostor ispred i oko crkve i veliki park iza crkve.

Tako smo se i na djelu pokazali da nam je crkva draga i da rado pomažemo što god možemo.

Pavao V.

Sretan i miran Uskrs želi vam Zvončica

MAJSKA (SVIBANJSKA) IGRA

Jednostavno - pomozite ovoj nezalici i recite kako se zvalo "ono neko selo kraj Jeruzalema" u kojem su učenici prepoznali Isusa u lomljenju kruha. Svoje odgovore pošaljite na već poznatu adresu: Uredništvo Zvonika, I. Milutinovića 52, 24000 Subotica i čekajte nagrade.

Sretno!

IZGUBLJENI SIN

strip br. 3

KAD JE SVE POTROŠIO...

USKRŠNJA NAGRADNA IGRA

Tavankutski je župnik vlč. Franjo Ivanković organizirao izvlačenje nagrada u Tavankutu na opću radost malih Tavankučana koji su u korizmi bili vrlo vrijedni što se vidi iz njihovih dopisa.

Nagrađeni su ovi Zvončići:

1. Emilija Muranji, Trg Žarka Zrenjanina 11, Tavankut Drvrez "Isus" - rad umjetnika iz Sonte
2. Dragana Vojnić Tunić, Ivana Antunovića 55, Subotica Slatki komplet "Janović"
3. Danijela Prekpalaj, Marka Oreškovića 16a, Tavankut Puzzle "Uskrs"
4. Ozana Ditrih, Aleksinačkih rudara 4 / VI / 27, Zemun Komplet svetih sličica
5. Marijana Ivković, Batinska 84, Subotica Patike
6. Luka Horvacki, Zmaj Jovina 27, Tavankut Slatki komplet "Janović"
7. Smiljan Dimitrijević, Kapetanova 1, Sombor Slatki komplet "Janović"
8. Ivana Crnković, Ljutovo 203 Miki Maus sa školskim priborom
9. Katica Bohnička, Dunavska 14, Sot, Srijem Molitvenik "Slava Božja"
10. Nikola i Martina Buljovčić, Gornji Tavankut 1508 Bojanka "Uskrs"

Čudim se kako to da ona dva učenika nisu odmah prepoznala Isusa dok su putovali u ono neko selo kraj Jeruzalema. Ja bih ga isti čas prepoznao!

PUTOVALI SU U

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Zahvaljujemo od srca

glavnom sponzoru naše nagradne igre iz Sombora

Janović

Uređuje: Dijana

MILI MOJI!**"MIR VAMA! NE BOJTE SE. JA SAM!"****"Radujte se. Uvijek se radujte!"**

Razmišljamo i pitamo se: Kakva radost u ovakvoj situaciji? Tko se može radovati i čemu? Zašto? Dragi Bog nije ograničen situacijama vremena u kojem živimo. A mi?! Možemo li reći da njegove riječi ne vrijede za svako vrijeme, svaki prostor i posebno, za svakoga od nas. Kršćani! Odgovor znate i sami. Mi jesmo drugačiji. Ne moramo ići kroz oluje i teškoće života sami. Imamo snagu koja je jača od naše, jača od svijeta, jača od svih problema i nevolja zajedno, jača od smrti. Imamo USKRSNULOG ISUSA, RADOSNU VIJEST, NADU PROTIV SVAKOG BEZNAĐA. I zar onda možemo ostati isti, izgubljeni u turobnoj riječi, u kolonama slomljenih, tužnih i beznadnih lica?! Pozvani smo uvijek biti nositeljima Krista u svijet. Da bismo to mogli, potrebno nam je pouzdanje u Providnost, povjerenje u Oca. On nas ljubi - čuli smo već. I zato, da bismo postigli SVOJ Uskrs, uzmimo i SVOJ KRIŽ i podimo pomoći drugima. Kad nam je poznat kraj puta, križ je lakši. I baš zato: RADUJMO SE - UVIJEK SE RADUJMO! I obraćajmo se žarko stalno svom Bogu riječima: "Oče naš..."

S ljubavlju

vaša Dijana

... JOJ!

Umalo da zaboravimo javiti vam jednu doista važnu vijest. Kao što ste u prošlom broju već pročitali, otvoren je natječaj za najbolji poetski i prozni tekst; za najbolju skladbu i likovno ostvarenje. To znate. Ali ono što ne znate, jest ovo: Pored ova tri vida umjetničkog izražavanja dajemo vam mogućnost da se izrazite I FOTOGRAFIJOM.

Sve vaše radove, koji trebaju odgovarati na temu OTAC VAS LJUBI, dajte župnicima ili dostavite župnom uredu sv. Roka u Subotici do 23. travnja.

Naš ovogodišnji susret nije daleko. "Oštrite" svoja pera i kistove, slikajte, pišite, crtajte; fotografirajte i komponirajte... NA SLAVU BOGA OCA.

P.s.

Susret ove godine traje duže sat vremena. To nam je poklon od organizatora!

I još nešto važno: SUSRET JE 3. 05. a ne 2. 05. kao obično. Zna li zašto? Pa, 02. 05. je NEDJELJA. E ne može nedjeljom ovakav susret - zbog župnika!

Lacika

GDJE SE MOŽEMO SUSRESTI**USKRSNA ZABAVA**

U HKC "Bunjevačko kolo", na Uskrs od 20 sati (ako prestane ratno stanje)

MISA MLADIH ZA MIR

Marija Majka Crkve, 07. 05. u 20 sati

VJERONAUČNA DAVORANA ŽUPE SV. ROKA ZA STUDENTE I MLADE RADNIKE

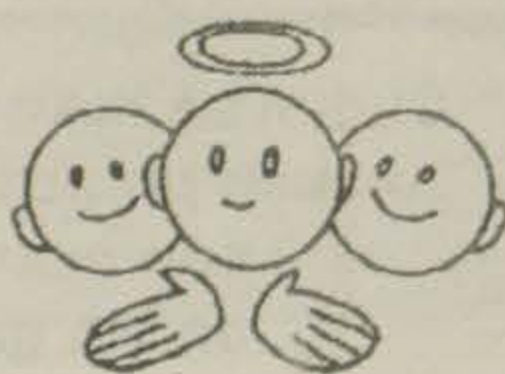
vjeronaučna dvorana župe sv. Roka, 06. i 20. 04. u 20 sati

TRIBINA MLADIH

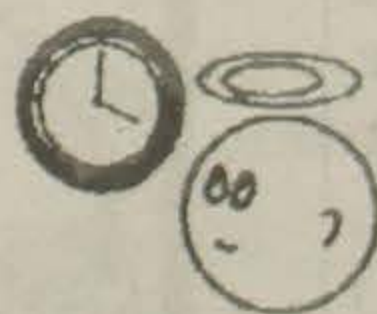
18. 04. u 19 sati
Predavač: p. Tadej Vojnović iz Novog Sada
Tema: **Upoznajmo Boga Oca**

Me p? ŠTO I KAKO?

MEP je skraćenica za "MLADI EUHARISTIJSKOG POKRETA". U nedjelju, 21. 03. 1999. godine dr. Božidar Nagy, isusovac iz Osijeka upoznao nas je s ovim duhovnim pokretom.

HOĆU DA SVI BUDU SVECI JER SVECI

... šire male radosti

... mudro koristite vrijeme

Po prvi puta u zadnjih 15 godina, od kada se održavaju **BDJENJA MLADIH** u sjemeništu uoči Cvjetnice, **OVE GODINE ZBOG RATNOG STANJA BDJENJE NIJE ODRŽANO.**

MISA MLADIH ZA MIR

Preko trideset mladih je 5. ožujka u 20 sati molilo i pjevalo ZA MIR u kapeli Srca Isusova u katedrali sv. Terezije Avilske. Veliki broj mladih se ispovjedio (hvala mons. Marku Forgiću što je bio na raspolaganju). Za Krista nas je još jednom sve oduševio preč. (sad već monsinjor) Stjepan Beretić. I njemu hvala. A svi vjerujemo da će i ova misa biti doprinos miru u našim srcima i u našim obiteljima.

V. I.

Ako Bog nije živ

On je iz vječne slave želio doći tu i na Golgoti tužnom brdu za mene umrijeti.

Čak i u času smrti zločincu kraj sebe dao je ljubav svoju i poveo ga u raj.

AKO BOG NIJE ŽIV OCEAN JE SUH ŽUTI MJESEC JE SIV SVAKI SLAVUJ JE GLUH.

AKO BOG NIJE ŽIV TAJ SVEMIR JE SAM SVAKA LJUBAV JE LAŽ AKO BOG NIJE ŽIV.

KRUNIČARSKO DRUŠTVO MLADIH

U nedjelju 21. ožujka u župi sv. Jurja u Subotici prikazana je sv. misa u 10 sati kao zahvala i molitva za kruničarsko društvo mladih ove župe. Kruničarsko društvo "Sv. Juraj" osnovano je 1. srpnja prošle godine. Članovi dnevno mole desetku krunice na nakane "Pokreta molitve za obraćenje i mir" i za sve potrebe svoje župe. Jednom nedjeljno predmole krunicu prije sv. mise (u korizmi mole Križni put), a jednom mjesečno se okupljaju i mole cijelu krunicu - svaki svoje otajstvo. Na sv. misi molili smo za ustrajnost u pobožnosti, a pjevali smo "pjesme mladih".

Nina i Bane

MLADI EUHARISTIJSKOG POKRETA

U nedjelju navečer u Katoličkom krugu dr. Božidar Nagy, isusovac iz Osijeka, održao je predavanje na Tribini mladih. On je mladima, kojih je bilo oko 150, predstavio lik Ivana Merza - "apostola hrvatske mladeži", a potom je predstavio dva duhovna pokreta mladih: "Euharistijski pokret mladih" i pokret "Prava ljubav čeka" (True love waits). U dugoj raspravi poslije predavanja mladi su se zanimali osobito za kreposni život Ivana Merza i o mogućnosti njegovog nasljedovanja, te o mogućnosti organiziranja navedenih pokreta u Subotici i Subotičkoj biskupiji. Stoga ih je osobito zanimao način djelovanja i organiziranja ovih pokreta. Osobito živa rasprava vodila se o načinu organiziranja pokreta "Prava ljubav čeka", jer su štetne posljedice nemorala i "predbračnih spolnih odnosa" očite i u ovoj sredini.

Poslije rasprave mladi katedralne župe priredili su druženje za sve mlade. Uz ozbiljnu glazbu i "kokice" mladi su se još dugo zadržali u razgovoru s o. Božidarom i u svom druženju.

Svim sudionicima ove tribine o. Nagy podijelio je prigodne materijale o Ivanu Merzu, te o navedenim pokretima.

JA SAM ODGOVORAN MLADIĆ

☼ Roditelji moje djevojke imaju povjerenja u mene. Ne želim proigrati njihovo povjerenje.

☼ Poštivat ću svoju djevojku kao što očekujem da drugi poštuju moju sestru.

☼ Poštivat ću ženstvenost jer je i moja majka žena: Neću tražiti od svoje djevojke ništa čega bi se moja majka stidjela kad bi saznala.

☼ Moja mi djevojka iskazuje čast i pruža zadovoljstvo svojim društvom. Krivo bi bilo od mene očekivati nešto više od naših sastanaka.

☼ Moja će djevojka jednog dana biti supruga i majka. Ona mora biti primjer svojoj djeci i ponos svoga muža. Pomoći ću joj da bude toliko čista i pristojna kao što bih želio da bude moja vlastita supruga.

☼ Muževnost znači ne samo snagu tijela nego i jakost karaktera. Pomanjkanje samokontrole je znak slabosti. Želim da moja djevojka upozna moju muževnost.

☼ Bog je svuda, sve vidi, sve zna. Mrak me može sakriti od ljudi, ali me ne može sakriti od Boga.

☼

ISKUSTVO

IMA BOG SVOJE NAČINE

Početak korizme obećajem sebi da ću srijedom i četvrtkom biti na misi ili križnom putu. U srijedu sam bila prisutna, a u četvrtak već imam dobar izgovor i izostajem. Druga srijeda - O.K. sam. Četvrtak, opet imam plan raditi nešto drugo. Ali dan mi teče drugačije. Prije podne - uobičajeno - kasnim na jedno mjesto 15 min. (Ne)planski, već u polasku. Na pola puta (na Prozivci) otkrivam da sam izgubila novčanik u kome se nalazi školarina za ovaj semestar - a ujedno to su i posljednji novci u kući, lična karta... Odmah se vraćam natrag (iako znam da ću kasniti više od 1 h) - sve do pošte u Šandoru, gdje sam zadnji put vidjela novčanik. Uz put srećem tri čovjeka koji na moj upit odgovaraju da ga nisu vidjeli. Razgovaram s Bogom. Znam da je sa mnom tokom čitavog puta. Pomirena sam. Pouzdajem se u njegovu providnost. (Ako treba - novaca će biti ovako ili onako). Odlazim onamo kamo sam naumila. Radim predano svoj posao. Po povratku kući mama mi kaže: "Telefonirao je čika Marko! Javio je da je našao tvoj novčanik ispred svoje kuće. Večeras će ti ga dati - ako dođeš na križni put."

D. Š., Šandor

Iz mog ugla

Jeste li za ples?

Čitavu večer na izvjesnoj zabavi svirali su muzičari zgodne, lagane kompozicije. Taman za ples. Sedam djevojaka je sjedjelo za jednim stolom. Pred kraj večeri prilazi mladić od jednog od susjednih stolova k jednoj od djevojaka. Po gestikulaciji sam primjetila da ju je zamolio za ples. Ona ga odbija. On inzistira i dalje, ali nesigurno. Ona odlučnije odbija. Na kraju on izlazi razočaran iz prostorije, a ona... Da li je sretna što se oslobodila "napasnika"? Zašto? Postavila sam sebi pitanje. Mogla ga je odbiti zbog tisuću i jednog razloga, opravdavajući se i umirujući savjest (boli me trbuh; loše mi je; ne znam plesati...).

I tako u nedogled. Ali, da li su to stvarno dovoljno dobri razlozi da se odbije jedan "kavalir" koji je posljednje taktove valcera želio provesti plešući s lijepom djevojkom?! Zar nije čitavu večer skupljao hrabrost, promatrao djevojke, nadajući se da će odabrati onu koja je prava, koja ga neće odbiti kad je zamoli za ples? I konačno, s nadom prilazi djevojci koja... neće ni da čuje za ples. Što mislite kako se osjećao? Da li je možda, ali samo možda, bio

razočaran i povrijeđen? Mogu shvatiti i nju, a mogu suosjećati i s njim. Pretpostavimo da je djevojka pristala, zar to ne bi mogao biti lijep početak nekog prijateljstva ili druženja, a pretpostavljam da bi se oboje dobro zabavili plešući.

Da li je moguće da smo mi mladi toliko zatvoreni? Da oko sebe dižemo visoke bedeme kojima navodno sebe štitimo. Nije lako otvoriti se. To mi svi znamo. Ali je predivno kad nam se otvorenost u kontaktu s drugom osobom višestruko vrati...

I zato, mladi, budimo vedri, nasmijani, sretni, otvoreni; budimo jednostavno mladi. Nešto i za vas djevojke! Obećajte sebi da ćete u nekoj narednoj, sličnoj prilici pristati na ples. A vi momci, ne dajte se obeshrabriti. Zamolite za još jedan ples!

Marina

/Ako mislite da su motivi ponašanja i situacija glede plesa drugačiji među momcima i djevojkama, napišite svoje iskustvo ili viđenje stvari. Ono što je zanimljivo vama, bit će vjerojatno i nama, pa ćemo to objaviti./

VJEČNI ŽIVOT U RELIGIJAMA SVIJETA

Vjerovanje u vječni život je (prema "Enciklopediji živih religija") vjerovanje da duša ili neko drugo središte svijesti ljudskih bića (a u nekim tradicijama i drugih stvorenja) nadživljava smrt i ponovo živi u ovom ili nekom drugom svijetu. Iako se ni u jednoj religiji vjerovanje u besmrtnost ne može ispravno razumjeti izdvojeno od etike i pogleda na svijet te religije, željeli smo vam kratko reći kako najveće religije svijeta objašnjavaju vječni život. Za one koji žele više znati o ovoj i drugim temama iz religije, preporučamo lijepu knjigu "RELIGIJE SVIJETA (enciklopedijski priručnik)".

Vjerovanje u **DUŠU** ili **DUH**, definirane na različite načine, normativno je u židovstvu, kršćanstvu i islamu. Smatra se da duše umrlih nastavljaju svoje postojanje u čistilištu, ili na nebesima ili u paklu. Fizičko tijelo sudjeluje u besmrtnosti zahvaljujući **USKRŠU**.

PRIMITIVNE RELIGIJE

U primitivnim religijama na svim kontinentima, vjeruje se u duhovni svijet sila ili stvorenja jačih od samog čovjeka - mnoštvo duhova koji obitavaju na svim mogućim mjestima ili naprosto lutaju naokolo. Mnogi plemenski narodi vjeruju da duh umrlih i dalje živi. Ti "živući mrtvi" bave se onima koji još žive na ovom svijetu.

HINDUIZAM

Ideja na koju se nailazi svugdje unutar hinduizma danas jest ideja reinkarnacije ili seobe duša. Dok kršćanstvo misli o smislu važnosti odluke unutar jednog života i vidi spas u okviru pojedinačnog (iako ne zanemaruje skupinu ili cjelinu), Hindu misli o toku života kroz mnoge egzistencije. To se skriva iza pojma "samsara", koji označava taj tok od rođenja do smrti, zatim do ponovnog rođenja i tako dalje. Kao ishod, ograničeno razdoblje povišesti produženo je na bilijune i bilijune godina, a posljedice djelovanja u jednom životu se prenose u idući život, i djeluju na njegov karakter, i tako se lanac nastavlja. Hinduizam zato vjeruje u oslobođenje ("moksa") iz tog lanca ili kruga.

BUDIZAM

Kroz reinkarnaciju ili ponovno rođenje sva ljudska bića snose posljedice svojih djela. Vrijednost djelovanja njihova tijela, njihova govora i misli u prijašnjim životima određuje okolnosti njihova ponovna rođenja. Cilj života je nirvana. Ona nije uništavanje sebe (kako kaže jedna budistička hereza), već je ona preobražen oblik ljudske svijesti, isto tako nezavisna stvarnost s vlastitim dinamizmom. Ona je radikalno druga od materijalnog svijeta - ona je vječno kraljevstvo, krajnje pouzdano, istinsko utočište.

ISLAM

Kur'an (sveta islamska knjiga u koju je Muhamed zapisao svoje objave) tvrdi da je Bog jedan (Alah) i milostiv i svemoćan, te da nadzire tijek događaja. Na Sudnji dan on će ljudima suditi prema njihovim djelima i poslati ih u raj ili u pakao. U Kur'anu piše: "Bit će nesretan koji dušu svoju ukalja", a o Sudnjem danu: "Toga dana mi ćemo reći paklu: 'Jesi li se napunio?' A pakao će reći: 'Ima li još?'", ali također: "Radujte se raju koji vam je obećan!"

JUDAIZAM

Doktrine o uskrsnuću nema u Tori, a neki je smatraju stranim utjecajem iz kršćanstva. Međutim, ideju o životu nakon smrti možemo u judaizmu slijediti već najmanje 2000 godina. Izražena je u principima vjere u riječima: "Ja vjerujem savršenom vjerom da će uskrsnuće mrtvih biti u doba kad se to bude svidjelo Stvoritelju." Ipak, ostaje istina da se judaizam prije svega bavi ovim životom a ne drugim, pokoravanjem Božjem zakonu u sadašnjosti, a ne nagađanjem o budućnosti.

"Naša tema" opet ne miruje: tražimo, čeznemo za visinom! Ovog proljeća 1999, u doba "proljeća kršćanstva", ne damo nikome da nas rastavi od ljubavi Kristove! Sv. Pavao kaže: "Uvjeren sam doista: ni smrt, ni život, ni anđeli, ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile ni dubina ni visina, ni koji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem." Tražite li utjehu, čitajte Rim 8,31-38! Zato s mirom razmatramo:

KRŠĆANI I USKRS

Što osjećamo kad u "Vjerovanju" za Isusa kažemo da je "treći dan uskrsnuo od mrtvih", a za nas da vjerujemo u "uskrsnuće tijela i život vječni". Koliko li se radujemo, kličemo na svetom Vazmenom bdjenju? Što nam grije srce i dušu u toj noći, zatim u uskrsno jutro, i svaki dan života? Dragi prijatelji, možda će nam cijeli život trebati utrošiti na to da osjetimo što je to Uskrs, premda je Uskrs naše spasenje, naš život, smisao naše kršćanske vjere, premda ga trebamo živjeti već sada. Trebamo živjeti od Uskrsa, iz vjere u Uskrs crpiti snagu za život. A što kaže naša praksa slavljenja ovog blagdana?

Pogledajmo zajedno: Božić je početak velikog djela ljudskog spasenja - doživljavamo ga lako, lijepo, jasno: u svakoj crkvi gledamo bilo raskošne bilo jednostavne jaslice. Korizma je čišćenje pred Uskrs, sudjelovanje u Isusovoj muci i smrti. Jasno nam je kako je treba živjeti: činimo pokoru, molimo, ispovijedamo se, žrtvujemo se, a na sve to nas podsjeća simbol kršćanstva - križ ili slike koje prikazuju postaje Križnog puta. A Uskrs? Naš Pobjednik "stoji" kraj ambona u crkvi, jedva primjetan! Kadkad jedva čujemo njegov: "Mir vama!" na sam Uskrs, a kamoli na svakoj misi koja je cijela slika Uskrsa. Istina, naš Bog se ne nameće, ali mi dobro znamo kakvi smo mi: treba nam slika, podsjećanje, makar i nesavršeno, ljudsko - da bismo mogli žarče iščekivati susret licem u lice (1 Kor 12). Stoga, razmišljajmo o Uskrsu - Kristovom i našem, koji tek iščekujemo. Shvatimo što je naše uskrsnuće, do kojega treba proći još mnogo vremena (MOŽDA!) i povjerujemo da smrt zbilja nema zadnju riječ, već Pobjednik! Jedna pop pjevačica (Željka Marinović) pjeva:

*"Danas novo jutro - prosulo se svjetlo
veselja nas vječnog zahvatila struja
trčimo po stazi, kličući ko djeca:
Aleluja! Aleluja! Aleluja! Aleluja!"*

*Čini nam se da smo k'o anđeli laki
da u nama pjeva tisuću slavuja
da blistavu vječnost zahvaćamo rukom,
jer vidjesmo jutros Krista - Aleluja!*

*A SRCE NAM GORI K'O USKRSNA SVIJEĆA
UTRNUĆ GA NEĆE NI KIŠA NI OLUJA!
OPRALI SMO MISLI U USKRSNOJ VODI
I SADA SMO BIJELI, BIJELI - ALELUJA!*

*O, kako je krasno kad ti srcem čistim
razvije se radost k'o kad rijeka buja
glazba zemlje nikad izrazit' je neće
ALELUJA! ALELUJA!"*

Doživimo Uskrs na Vazmenom bdjenju: u uskrsnoj svijeći gledajmo Uskrslog Krista, skupa sa zajednicom na nebu i na zemlji kličimo od radosti, jer je Kristovo svjetlo pobijedilo snage Mraka i donijelo život. U vodi gledajmo znak Božjeg osobnog darivanja i znak prijelaza iz ropstva i smrti u slobodu i život. A kad budemo izgovarali obnovu krsnih obećanja, pustimo srce da šapuće Bogu kako ga nježno voli, zaljubljeno traži, kako ga ponosno slavi i kako mu neizmjerljivo zahvaljuje...

*"On je moj Bog, kojem vjerujem, vjerujem sve!
I svaki dan s Isusom pobjeđujem - ja pobjeđujem!"*

P.S. Koliko će nam "trajati" slavljenje Uskrsa?
S ljubavlju želim i najtoplije molim:

**HAJDE DA SLAVIMO USKRS SVAKI DAN,
DO NAŠEGA USKRSA! ALELUJA!!!**

Uredili: Vesna Ivanković i Ladislav Huska

Primjeri privlače

DJELOTVORNA LJUBAV

U svom svakodnevnom kršćanskom življenju zaboravljamo snažnu Isusovu poruku - za sva vremena, koju je izrekao u prisposobi o milosrdnom Samaritancu. Obaveza, za kršćanina veća od svih njegovih drugih dužnosti, jest prignuti se nad ranjenim, iznemoglim, bolesnim i iskazati mu djelotvornu ljubav. To je novina koju Krist donosi, koju nalaže svojim sljedbenicima i koja mora prožimati Novi Božji Narod. Na žalost, daleko smo od tog ideala, ali ipak u Crkvi tijekom cijele njezine povijesti susrećemo pojedince i grupe ljudi koji to na najrazličitije načine svjedoče i svijetle svojim primjerima.

Jedan divan primjer djelotvorne ljubavi pruža i g. Mile Crnjac, član Pastoralnog vijeća župe Isusovog Uskrsnuća u Subotici, aktivista Dobrotvorne udruge "Amor vincit". Osobito se ističe djelotvornom ljubavlju u svojoj župi i u mjesnoj zajednici "Novo selo" u Subotici. Poznato je da i u našem gradu mnogi oskudijevaju i jedva da imaju osnovnih sredstava za život. Stoga razgovaramo s njim da istaknemo njegov rad i potaknemo čitatelje "Zvonika" na slične akcije.

ZVONIK: *Gospodine Mile, molim Vas recite nam nešto o svom humanitarnom radu.*

MILE C.: Godine 1995. počeli smo se intenzivnije brinuti u mjesnoj zajednici "Novo selo" o onima koji su u potrebi. Broj potrebitih se iz dana u dan povećavao i dostigao broj koji mi sami, svojim sredstvima, ne možemo zbrinuti. Područje mjesne zajednice "Novo selo" zahvaća Bajski put, Ulicu Frane Supila, Somborski put i Preradovićeve ulicu.

Već dugo sam član humanitarne organizacije "Amor vincit". Sa mnom su i predstavnik humanitarne organizacije "Vox humana", socijalni radnik i pomoćnici. Posao smo podijelili. Za jedan dio mjesne zajednice brine se "Vox humana", a za drugi "Amor vincit".

ZVONIK: *Kako ste se odlučili baviti humanitarnim poslom?*

MILE C.: Susrećući mnoge ljude saznao sam kako mnogi oskudijevaju i zbog toga sam se uključio u organizaciju "Amor vincit" kako bih mogao pomagati im na bilo koji način. Kasnije sam sve više radio na tome.

ZVONIK: *Kako nalazite osobe kojima je najviše potrebna pomoć?*

MILE C.: Za takve osobe saznajem iz postojećeg spiska Centra za socijalni rad,

a ljudi se i sami javljaju u našoj mjesnoj zajednici prigodom dežurstva svakog četvrtka. A i sam sam jednostavno išao od kuće do kuće i pitao.

ZVONIK: *Koliko uspijevate u ovom?*

MILE C.: Svjestan sam da je to samo jedna sitna kap pomoći. Pomagati drugima, osobito onima u potrebi, smatram svojom kršćanskom dužnošću. Teško je tu govoriti o uspjehu. Ne zavisi sve od mene. Uspjeh je veći ili manji, već prema tome koliko pomoći uspijemo prikupiti.

ZVONIK: *Kako pomažete potrebnima - hranom, lijekovima ili novcem?*

MILE C.: Najviše hranom koju dobivamo iz javne kuhinje Crvenog križa. Dajemo i lijekove kad ih uspijemo dobiti, ili ih povežemo s Centrom za socijalni rad od koga dobiju i skromnu novčanu pomoć.

ZVONIK: *Kako se snalazite oko pomoći?*

MILE C.: Za Božić i Uskrs kucamo na vrata privatnih sponzora, ali nam često ne otvore vrata, a kamoli srce. Uz tu skromnu pomoć tu je i pomoć vjernika iz naše župe.

ZVONIK: *Poznato je da ste pokušali i s humanitarnim koncertima i priredbama. Kako se ljudi odazivaju na njih? Jeste li za tu akciju imali sponzora?*

MILE C.: Prošle zime sam zvanično zatražio pomoć za takvu akciju, ali su se slabo odazvali pozivu za financiranje takvih manifestacija. Dobio sam i ovakav odgovor: "Tko te tjera da se baviš tim poslom kad ne donosi profit!?" Ove godine, budući da je proglašena Međunarodnom godinom starih, malo se povećao broj donatora, ali je broj prodatih ulaznica još uvijek bio katastrofalno mali. Veliki nam je problem također pronaći prostorije za takav koncert.

ZVONIK: *Zahvaljujemo Vam se na razgovoru. Divimo se Vašem nesebičnom daru i velikodušnoj pomoći oko zbrinjavanja starih i bolesnih osoba. I za kraj Vas molimo da nešto poručite ljudima dobre volje koji bi htjeli zauzeti se kako za Uskrs nitko ne bi ostao bez "uskrsnog kolača".*

MILE C.: Ako tko želi i može pomoći, može se javiti župnom uredu Isusova Uskrsnuća, Gajeva br. 2. Stari i bolesni su jako napušteni. Potrebna im je moralna i materijalna pomoć. U nadi da ću vas potaći da im pomognete, želim svima srećan i blagoslovljen Uskrs.

Razgovarala: Željka Cvijanov

APOSTOLAT LAIKA I IVAN MERZ

Obiteljski susret u župi sv. Roka

Isusovac dr. Božidar Nagy boravio je u Subotici od 20. do 21. ožujka. On je u subotu, 20. ožujka, poslije podne, održao predavanje za sve redovnice grada. A navečer u 20 sati u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka, u okviru redovitih "Obiteljskih susreta" održao je predavanje na temu "Apostolat laika u svjetlu apostolata Sluge Božjega dr. Ivana Merza". Više od stotinu prisutnih za zanimanjem je pratilo njegovo izlaganje. Poslije predavanja u živoj raspravi, prisutni su postavili mnoga pitanja osobito glede mogućnosti ostvarivanja Ivanovog apostolata u sadašnjim uvjetima života.

U nedjelju o. Nagy predvodio je euharistijsko slavlje u župnoj crkvi sv. Roka gdje je također u okviru homilije predstavio lik SB Ivana Merza a na koncu mise svim prisutnima razdijelio prigodne listiće sa kratkim životopisom Ivana Merza i molitvom za njegovo proglašenje blaženim i svetim. /Zv/

STERILIZACIJA PROTIV LJUDSKOG DOSTOJANSTVA

Kampanja sterilizacije žena, koju je započeo Institut za majčinstvo "Concepcion Palacios" u Caracasu s potporom vlade, naišao je na oštre kritike generalnoga tajnika Veneuelanske biskupske konferencije mons. Hernana Sancheza Porrasa, koji je izjavio da se ona "protivi ljudskome dostojanstvu". "Osim onih slučajeva u kojima je riječ o liječničkoj preporuci i terapijskoj nuždi, svaka izravna amputacija, sakaćenje i sterilizacija jednostavnih osoba protive se moralnom zakonu", istaknuo je generalni tajnik VBK, javno prosvjedujući na taj način protiv najavljene "masovne kampanje" direktora Instituta "Concepcion Palacios" Carlosa Cabrere, koji sterilizaciju smatra "dijelom velike socijalne kampanje" predsjednika Huga Chaveza, koja je pod imenom "Bolivar 2000" započela 27. veljače. /IKA/

SALAŠARI I KRIŽNI PUT (2)

Usprkos zapuštenosti, pa i svinom uništavanju, ostalo je tušta usamljeni atarski križova, med kojima se diče starinski "lipotani", ko ovaj na slici, koji su bili, a i ostali ukras naše ravnice, a sad sve više spomenici vrimenu kad su bili središte virskog života naši predaka. Čini mi se da je sad prilika da zastanemo malo kraj bilo kojeg od ti križova i probamo pročitati nenapisanu, bolje je kazt, odgonetnut nevidljivu poruku naroda prošlosti narodu sadašnjosti.

Nek nas ova korizma, poslidnja u drugom mileniju, podsiti na davninu koja je trajala sve do prija tridesetak godina, kad su atarski križovi bili višestruki životni putokazi našim precima. Križovi su većinom ostali na svom mistu, civilizacija krupnim koračajima ide naprid - a naš virski život?

Nerazumnim uništenjem nebrojeno tušta salaša, a s njima i načina salašarskog gospodarenja u zemljodilstvu, tušta se nji priselilo u varoš sela il nuz tvrde putove, di mogu hasnirat (možda) najosnovnije darove napridovanja civilizacije: tvrd, uvik prohodan put, struju, telefon... Prominjen način života uno je i dosta promina u virski život napose kod zemljodilnika. Zafaljujuć autima i salašari začas mogu stignit do omiljene iako ne uvik i najbliže crkve, pa je i to jedan od razloga zapuštanja potrebe štovanja atarski križova, al svakako najvažniji razlog da se više pod atarskim križovima ne moli križni put. Napridak civilizacije umisto da je potako, on je u tušta obitelji utrnio žeravicu virskog života, pa je nažalost sve više ljudi, obitelji koji i dicu odranjuju ko noseće kršćane (1). To nam potvrđuje i zadnji godina sve veći broj zriili ljudi katekumena (2), koji su sami spoznali Boga i ispravljaju ono šta su njim propuštali roditelji.

Križni put danas

Križni put se danas većinom obavlja posli podne u crkvama, iza mise i pridike, a do kraja virskog obreda na križnom putu ostane ko mož, bolje je reć kome je istinski stalo da ga obavi - ko oće za njeg uvik mož nač vrimena. Da je tako, dokazuju salašari u jednoj varoškoj župi di se u korizmi po šorovima okupi više obitelji u jednom od salaša, da u večernjim satima obave križni put i čuju prigodnu pridiku svog župnika. To je primer da salašari i nuz veliku poslovnu zauzetost, posli namirivanja, nediljno makar jedared nađu vrimena da obave križni put. Tušta nji nezna, al u tim sadašnjim salašarskim križnim putovima sudiluje po tridesetak, a katkad i više odrasli čeljadi, koji sobom dovedu dicu i po koje starije čeljade koje nemož podnet korizmenu ladnoću crkve.

Nije važno ko se ovog dositio, al za primer triba istaknit da salašari u toj župi već godinama u korizmi ovako obavljaju križni put. To je fale vridno a možda i poticajno drugim salašarskim župama di bi se mogo uvest ovaj adet - napose rad mladi koje triba upoznat i sa vridnostima virskog života.

Ovaj vid molitve križnog puta, podešen sadašnjem salašarskom načinu života, pokazuje da ti sudionici idu u korak s napritkom civilizacije i da mogu, ako oće, nač vrimena i za virski život, iako današnje salašarsko gospodarenje sa odranjivanjem josaga ljude zauzima skoro cio dan. Al zato je tu veće, posli namirivanja, kad se i mož priskočit gledanje TV programa, napose u zadnje vrima brezvezni sapunjavi serija, koje su ušle u modu.

Pito sam nekoliko sudionika zašto idu na križni put i dobio sam približno iste odgovore: da želi spremić i dušu za doček proslave

Uskrasa, al i da mu je križni put poticaj da, prija il posli njeg, malo razmišlja o prolaznosti života, kako kroz njeg ide; jednom riči kako ga provodi, jel prija il kasnije svakog čeka odlazak s ovog svita. Kazo mi jedan od nji - Na ovako razmišljanje su nas kadgod podsicali križovi, koji je bilo na svakom koraku, a otkad smo se iz atara doselili, umisto križova na ovo se podsicamo zajedničkim molitvama redom po salašima, a tom pogoduje i ovo vrima, jel još nisu krenili veliki ratarski poslovi.

Poslidnja korizma ovog milenija

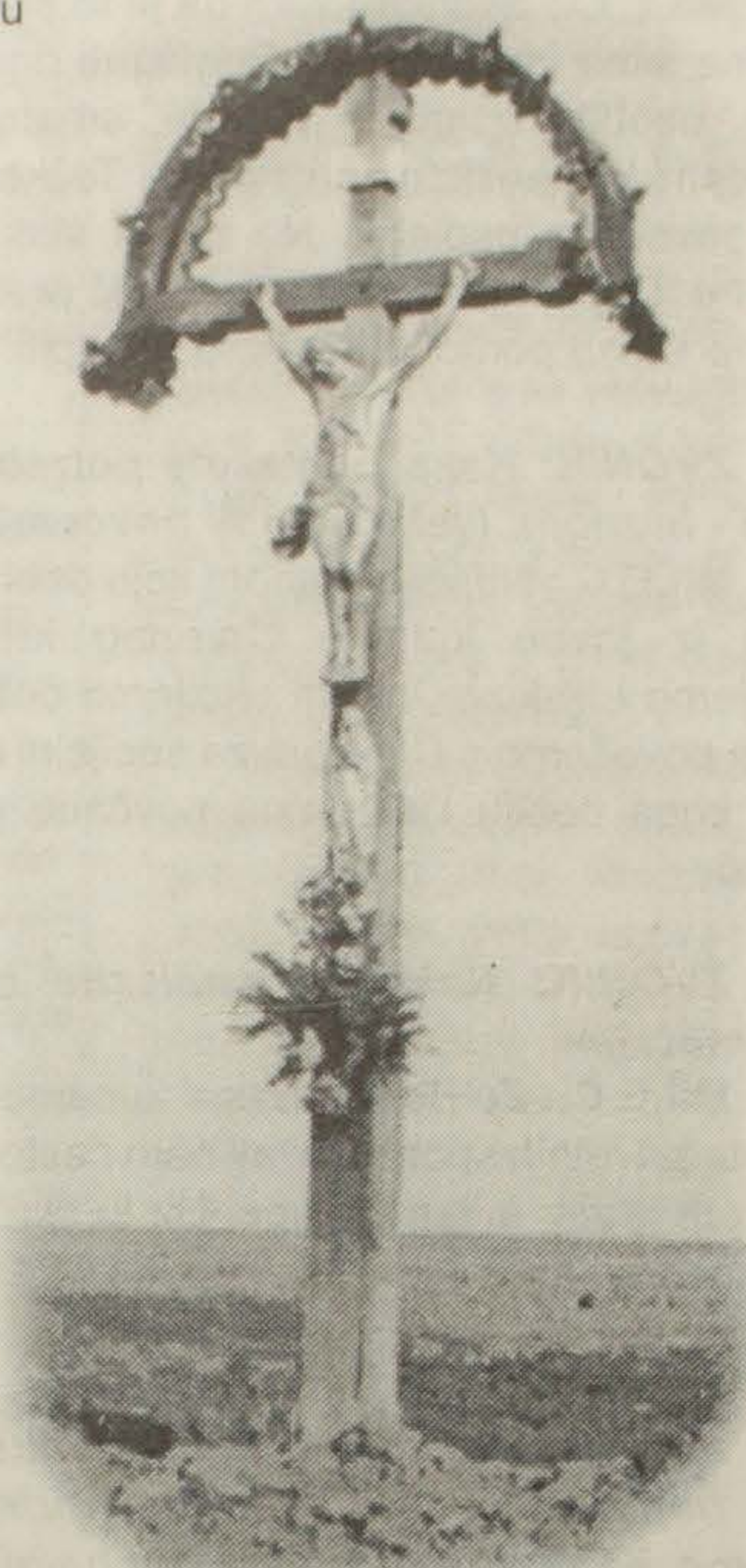
Ova poslidnja korizma drugog milenija je vrlo podesna da obađemo (3) i zastanemo prid jednim od atarski il usputni križova, koji je od davnina na svom mistu i da se zamislimo jel smo stigli prid prag velikog jubileja (4), ulaska u treći milenij na kojeg nas upozorava i upućuje IVAN PAVAO II. apostolskim pismom "NADOLASKOM TREĆEG TISUĆLJEĆA" (5), kojim nas potiće:

* Za početak da se zafalimo Bogu jel nam je podario milost da doživimo ovaj ridak jubilej, na kakog će naši potomci morat čekat 1.000 godina! Zato prija neg iskoračimo iz ovog milenija da napravimo prigled šta ćemo unet i kako započēt novi milenij:

* Sad smo u trećoj godini priprave za doček jubileja, koja je posvećena Bogu Ocu, u njoj nam se nameće jedno od osnovni virski pitanja: dal smo u ovoj korizmi pomišljali da nam je poslidnja u drugom mileniju, pa zato s kakom spremnošću, s kojim ciljem ćemo priko-račit izlazni prag; koje smo duhovne vridnosti naslidili, koliko ji unapridili da s njima priko-račimo nevidljiv prag ulazni vrata trećeg milenija? Najnapridniji dio čovičanstva se već spremio da taj velik zakoračaj odoli izazovima koji tamo čekaju.

* Ivan Pavao II. ko da je poznavo naše pretke, bili su nalik njegovim precima i tolikim drugim ljudima u ono vrima, jel poručuje: "... Na krizu civilizacije treba odgovoriti **civilizacijom ljubavi**, utemeljenoj na općim vrednotama mira, solidarnosti, pravednosti i slobode koje u Kristu nalaze svoje puno ostvarenje..." (Opširnije u točki 52). Atarski križovi nam poručuju da su poticali naše pretke i na nužnost nigovanja ovi kriposti koje su prinostili jedni drugima, s kolina na kolino... One su i danas sačuvane u tušta obitelji, a nji bi se tribali privatit svi koji oće da budu slidbenici učenja Sina Božjeg.

* Mladi tribaju imat u vidu da je njima određena velika životna odgovornost jel: "...Budućnost svijeta i Crkve pripada **mladim generacijama**, koje će, rođene u ovom stoljeću, biti zrele u budućem, prvom u novom tisućljeću. Krist **očekuje mlade**..." a nastavlja: "...Ako budu znali slijediti put koji on pokazuje, imat će radost da dadnu vlastiti doprinos njegovoj prisutnosti u idućem stoljeću, kao i u onim narednim, sve do ispunjenja vremena. Isus je isti jučer, danas i uvijek" (opširnije u točki 58). Koliko smo mi pomogli našim mladima da mogu odgovorit ovoj poruki?

I ovo je bio križ

- 1 - noseći kršćani - podrugljiv naziv za kršćane koje nose prid svećenika: na krštenje, (možda) na vinčanje i kad ga saranjuju
- 2 - katekumen - pripravnik (odrasli) za krštenje
- 3 - obać - ode: positić
- 4 - Po Starom zavjetu (Lev 25) svaka 50. godina je jubilarina godina (jubel = truba kojom su označavali početak take godine)
- 5 - u izdanju: Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1994.

Alojzije Stantić

Piše: Jakob Pfeifer

EKUMENIZAM - JEDINSTVO, KAO ISPIT SAVJESTI

"Po saborskom shvaćanju ekumenski dijalog ima obilježje zajedničkog traženja istine, posebno o Crkvi. Naime, istina oblikuje savjesti i usmjeruje njihovo djelovanje u prilog jedinstva. U isto vrijeme ona zahtijeva da savjesti kršćana, braće međusobno podijeljene, kao i njihova djela, budu podložni Kristovoj molitvi za jedinstvo. Tu postoji uzajamno međusobno djelovanje molitve i dijaloga. Dublja i svjesnija molitva čini da dijalog urodi bogatijim plodovima" (Ut unum sint, 33).

Vide li se plodovi naše zajedničke molitve?

U ovom trenutku, razmišljajući o ovom postavljenom pitanju, dolaze mi riječi sv. Jakova apostola: "Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Zar ga vjera može spasiti?... Tako je s vjerom: ako nema djela, mrtva je u samoj sebi... Ti vjeruješ da ima samo jedan Bog. Dobro činiš! I đavli vjeruju i - dršću. Vidite da čovjek biva opravdan djelima, a ne samo vjerom" (2.14.17.19.24). To vrijedi dakle i za djelokrug jedinstva - ekumenizma.

Dakle, ispitajmo svoju savjest, svoj dosadašnji život kao kršćana, kao djece Božje, djece jednoga Oca: Oče naš, a ne Oče moj!

"Dobro činiš" kad vjeruješ da je samo jedan Bog, ali vjera bez djela je mrtva. Bog ništa ne čini nedjelotvorno, dapače, Bog je konkretan, i to sasvim konkretan. On je odlazio u sinagogu, u hram. Spasenje nam je podario konkretnom svojom mukom, smrću i uskrsnućem. On je bio mučen, pljuvan, odbačen, raspet. Kao takav je i uskrsnuo. Usprkos svemu, kako je prošao u ovozemaljskom životu, On je pobjednik, i tko s pobjednikom surađuje, također postaje pobjednikom.

Među svim kršćanima ima još dosta onih koji ne idu i ne žele ići u "tuđe" hramove - crkve, misleći valjda da će se "onečistiti", izgubiti na ugledu. Kojem ugledu - prema Bogu ili ljudima? Zar Isus ne naglašava često: "Neka ti bude kako vjeruješ." Zar se bojimo da ćemo biti "pljuvani, ismijani" itd., od onih kojima nije stalo do volje Božje "da svi budu jedno"? Koji izražavaju svoje mišljenje riječima: Kakav ekumenizam? Kakvo jedinstvo? Mi smo mi, oni su oni, itd.

Svjestan cjelokupnog stanja i onih koji su protiv i onih koji su za ovu bogougodnu stvar, usuđujem se ustvrditi da ima plodova koji proizlaze upravo iz naših zajedničkih molitava. Sigurno da je mnogima stalo do toga da to jedinstvo bude vidljivije, no ne zaboravimo da kada smo u ovoj sferi, da smo u duhovnoj sferi i zato nije sve vidljivo. Naše je da odgovorimo djelotvorno i sasvim konkretno, sad a i tu gdje živimo i vidljivo na ovom svijetu koji je vidljiv, na Isusovu molbu. Ona je jasna. On nas drži, hrabri, potiče svojom molitvom; jer ako ne budemo "pljuvani, ismijani, izrugivani", nećemo niti uskrsnuti.

Optimista sam, jer je jamac svega Uskrsli Gospodin! Stoga svima koji vjeruju, slave i nastoje živjeti slijedeći Uskrsloga, u Duhu "da svi budu jedno", želim SRETAN USKRS!

Piše: Bela Stantić

BOLESNI I STARI ISUS

Bolest i starost su dvije dimenzije stvarnosti ljudskog života koje Isus nije iskusio. Nije zapisano da je Isus bio bolestan, a niti star nije bio kad znamo da je umro u trideset trećoj godini života. Istina, smrt je iskusio. Možemo reći, gore i teže nego mi, jer je bio čavlina prikovan na križ.

No, Isus, ipak, za sebe veli: "Bio sam bolestan!" (Mt 25,36). On sam tumači dalje kad kaže: "... bio sam gladan i dali ste mi jesti, bio sam žedan i dali ste mi piti, stranac sam bio i primili ste me, gol i zaogrnušte me, bolestan i u tamnici i pohodili ste me..." (Mt 25,35-36). Isus kaže da ćemo se čuditi i pitati na posljednjem sudu: "Kad si ti to bio bolestan?" A on će nam odgovoriti da smo učinili njemu ono što smo učinili jednom od njegove najmanje braće! (usp. Mt 25,40). I obratno, sve što nismo učinili "malenima", ni njemu nismo učinili!

Prema tome, Isus je "star" i "bolestan" u svim starima i bolesnima širom svijeta, i danas. Zašto? Zato, da svu tu patnju svijet učini VREDNOTOM! A ona će postati vrednotom kad se **prihvati iz ljubavi**, onako kako ju je Isus prihvatio.

Kad bismo tako gledali stare i bolesne osobe, onda bismo na svakom koraku susreli Isusa na zemlji! Sigurno bi to promijenilo i naš odnos prema čovjeku. Lakše bismo prihvaćali stare i bolesne osobe a i oni bi velikodušnije prihvaćali svoje križeve. Isto tako bi to moglo promijeniti ili produbiti odnose medicinskog osoblja koji su profesionalno opredijeljeni za rad sa starima i bolesnima. Naime, svakodnevno vršenje tih plemenitih službi može prijeći u naviku ili rutinu te se lako može dogoditi da motivacija služenja ne bude čovjek, nego novac ili jednostavno zanimanje. To ljudi jako osjećaju, pa znaju

uspoređivati i reći kako je to bilo drugačije kad su časne sestre nekoć vršile tu plemenitu službu u našoj subotičkoj bolnici. Zato bi dobro došlo produhovljavanje medicinskog osoblja Kristovim duhom. Tako treba razumjeti izjavu jedne velike kršćanske humanitarne radnice: **DAJTE MI SVU NEŽELJENU DJECU!**

Isus je prihvaćanjem naše ljudske naravi prihvatio čovjekovu rehabilitaciju! Dok grijeh ruši dostojanstvo čovjeka u svim njegovim dimenzijama, Isus prihvaća ulogu čovjekova obnovitelja. Krist prihvaća čovjekovu revalvaciju u svim njegovim stadijima. **ZA BOGA ČOVJEK VRIJEDI!** Čovjek ima ne "zlatnu podlogu", nego **BOŽANSKU PODLOGU!** I zato je Gospodin Bog za čovjeka platio božansku cijenu; samoga svog Sina Isusa je predao za nas. U svakom čovjeku je duša božanskog porijekla i zato ga

Bog neizmerno ljubi. Razlog njegove ljubavi nije dob, spol ili zdravlje čovjeka, već jednostavno - njegovo biće. Postojim, dakle **BOG ME LJUBI!** To Isus nije samo promulgirao /objavio/, nego je i djelom potvrdio! Možda baš na to upućuje ona Pilatova riječ koju reče za Isusa: **EVO ČOVJEKA!** Evo pravog čovjeka! Evo čovjeka u punom sjaju! Evo kako Bog ljubi čovjeka! Čovječe, zar ne znaš kako te Bog ljubi?! Ne znaš koliko vrijediš!?

Tako, eto, iz Božje perspektive sve drugačije izgleda! Posebno čovjek! Kad ga gledamo horizontalno, izgleda nam vrijedan samo onoliko koliko je koristan. Kad ga gledamo iz nebeske perspektive, onda nam vrijedi onoliko koliko i sam Bog, jer se On izjednačio i solidarizirao s čovjekom kad je rekao: **ŠTO STE UČINILI JEDNOM OD MOJE NAJMANJE BRAĆE, TO STE MENI UČINILI!** (Mt 25,40).

Nama vjernicima to znači da svjesnije trebamo vrednovati sebe, a i druge oko sebe. Osobito "malene". Ako se taj pomak dogodi u nama, Međunarodna godina starih i bolesnih postići će svoju svrhu!

Piše: Stjepan Beretić

TATARI DVA PUTA U SOMBORU

Kraljevski Uskrs u Somboru

Prva naselja na području današnjeg Sombora bila su naselja starih Slavena i Avara. Zaseoci su bili podizani na brojnim adama danas već gotovo posve zamrle rijeke Mostonge. Avarima se tijekom povijesti sve više gubio trag. Dolaskom Mađara zacijelo se znatno promijenio sastav stanovništva. U slavenska naselja ili u neposrednoj blizini nastanjuju se Mađari. Brzo se grade nova naselja, iz čijih imena (Besenyő, Tölgyesfoka, Úrkuta, Bálványos, Szőlős i tako dalje) se daje lako zaključiti da su ih osnovali novi doseljenici u Bačku - Mađari. U neposrednoj okolici današnjega Sombora isticao se i utvrđeni grad Bodrog, u kojem je 1095. godine proslavio Uskrs mađarski kralj sveti Ladislav. I baš toga Uskrsa u Bodrogu potražilo ga je izaslanstvo Sabora iz Clermonta s molbom da se prihvati zapovjedništva jednog križarskog pohoda za oslobođenje Svete Zemlje. Sveti kralj je međutim odbio laskavu ponudu.

Tatari prvi put u Bačkoj

Nakon svoga doseljenja u Bačku, Mađari su zajedno s ovdje već prije nastanjenim Slavenima doživjeli veliku nesreću kad su Tatari 1241. godine opustošili nepregledne krajeve Europe, pa tako i Bačku zajedno s naseljima na adama Mostonge i ona oko rijeke. U to je vrijeme u borbama poginuo bačko-kaločki nadbiskup Ugrin. Osim toga što je Bačka opustošena, izginulo je i izbjeglo mnogo njezinih stanovnika. U jesen 1241. podigli su Tatari svoje tabore na somborskim zgarištima te su ovdje dočekali zimu, da se preko zamrznutog Dunava kod Bačkog Monoštora okrenu prema zapadu pustošeći hrvatsko kraljevstvo. Ugarsko-hrvatskog kralja Belu IV. progonili su Tatari kroz cijelu Hrvatsku sve do Trogira, Splita i Klisa. (1) Velikovaradinski dekan, Roger, koji je kasnije postao splitski nadbiskup, opisao je patnje naroda i kraljevske obitelji. (2) I upravo u Klisu se progonjenom kralju Beli i njegovoj ženi Mariji 1242. godine rodila djevojčica Margita, koju će roditelji u zahvalu za oslobođenje od Tatara posvetiti Bogu. Margita je odgojena u dominikanskom samostanu, te je kao ponizna redovnica svetoga Dominika velikom pokorom, poniznošću i najodanijim služenjem bolesnika proslavila Boga. (3) Tako je strašno tatarsko pustošenje Crkvi donijelo i lijepo svjedočanstvo svetosti jedne kraljevske kćeri.

Stoljetni oporavak Sombora

Poslije najezde Tatara kralj Bela IV. je ponovno naselio Bačku, dok je najznačajnije naselje u tom području postala znamenita prepozitura Háj Szent Lőrinc. U tom je naselju bilo smješteno i sjedište nekadašnje Bodroške županije. (4) U stoljećima između tatarske i turske najezde podignuto je i selo Szent Mihály, koje će po svojim kasnijim gospodarima iz obitelji Cobor dobiti ime Czobor Szent Mihály. Czobor Szent Mihály se brzo razvijao. O njegovu ugledu govore njegove dvije crkve i samostan. Od turskih vremena pa na ovamo grad nosi ime Sombor, odnosno mađarski Zombor. Prvi put se spominje 1360. godine. (5) Coborovi su u Somboru 1479. godine osnovali dominikanski samostan i podigli crkvu Blažene Djevice Marije.

(6) Prvi poznati somborski župnik Ivan stupio je u rimsku družbu Duha Svetoga iste, 1479. godine. (7) Somborska župna crkva svetoga Mihovila je postojala već 1478. godine. (8)

Somborska Cvjetnica 1514. godine

Sombor se vremenom sve bolje oporavljao postajući važno naselje u zapadnoj Bačkoj. Ta imao je dominikanski samostan,

a Coborovi su podigli lijepo utvrđenje na mjestu današnje gradske kuće. Još je jedan događaj koji svjedoči o ugledu grada. Papinsku bulu o pokretanju Križarske vojne protiv Turaka donio je u Bačku ostrogonski nadbiskup i primas Mađarske Toma Bakač. Osim u Baču i Titelu, proglas je bio izvješten i na vratima somborske dominikanske crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije. Bilo je to na Cvjetnicu 1514. godine. Na Uskrs su se u Somboru sabirali mahom seljaci i niže plemstvo

na vojnu. U njihovim redovima su se našli i husiti, koji su te jednostavne ljude okrenuli protiv plemstva. Tako pobunjenim seljacima se pridružiše i seoski župnici. Sva ta slabo naoružana vojska se okupila oko Dózse Györgya koji je u Mađarskoj poveo Seljačku bunu. Umjesto da se okrenu protiv Turaka, svi su se dali na palež i pljačku. U to je vrijeme spaljen i porušen i grad Sombor. Kad se plemstvo oslobodilo, uslijedila je neviđena odmazda. Vrančić bilježi da se po Bačkoj nije moglo hodati od pobijenih ljudi. Bilo kako bilo, u poreznim knjigama iz 1520. godine Sombor se posljednji put spominje kao Cobor Szent Mihály, da bi se od naredne, 1521. godine već zvao samo Szent Mihály. Poslije Mohačke bitke razoreno je sve što je još ostalo od Sombora. Od nekadašnjeg stanovništva jedva je još tko ostao. (9)

Tatari drugi put u Somboru

Neposredno poslije Mohačke bitke (26. kolovoza 1526. godine) nastanjivalo se u Somboru sve više Hrvata i Srba. S Hrvatima su zajedno došli i bosanski franjevci. A franjevci su se starali i o Hrvatima i o preostalim malobrojnim Mađarima. Njihovi su svećenici dijelom izginuli u Seljačkoj buni, a dijelom su pobjegli zajedno s narodom. Pri kraju 16. stoljeća na području današnjeg Sombora živi već velika zajednica pravoslavnih Srba i katoličkih Hrvata. Kršćansko stanovništvo Sombora je preživjelo teške dane 1599. godine. Te su godine u Somboru zimovale tatarske jedinice. Opljačkali su i opustošili cijeli kraj (10).

(1) Muhi János, Zombor története, 24-25, Sombor, 1942.

(2) Kosáry Domonkos, Magyarország története képekben, 33-34, Budapest, 1971.

(3) Brede L, Árpádházi Szent Margit, A szentek élete, 754-757, Budapest, 1990.

(4) Muhi János, navedeno djelo, 26

(5) Isto, 44

(6) Isto, 49

(7) Érdújhelyi Menyhért, A kalocsai érsekség a renaissance-korban, 225. Str. Senta, 1899.

(8) Muhi János, navedeno djelo, 49

(9) Isto, 52...

(10) Isto, 72. str.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

DRUŽBA SS. NAŠE GOSPE - NOTRE DAME

Kroz svoju povijest

Iz prošlog broja ZVONIKA saznali smo da su sestre "Naše Gospe" najstarije među redovnicama koje susrećemo po našim ulicama i rado vidamo u našim crkvama. Nisu one najstarije samo po "srednjoj dobi" članica, nego i po njihovoj prisutnosti u Subotici. Zato ćemo ih u ovoj rubrici prve predstaviti. Pokušat ćemo ukratko zaviriti u četiri stoljeća dugu povijest ove Družbe. Saznat ćemo nešto i o tome kako su se širile od njihove "koli-jevke" u Francuskoj pa do naših ravni posutim bijelim salašima, uređenim selima i kulturno razvijenim gradovima s vrijednim i miroljubivim ljudima raznih vjera i nacija.

Pojava Školskih sestara NOTRE DAME kod nas

Ove godine se navršava 125 godina otkad su se u Subotici smjestile "Siromašne školske sestre NAŠE GOSPE ili NOTRE DAME". Doveo ih je kaločki nadbiskup msgr. Haynaldi u samostan koji im je sam pripremio. U rujnu 1874. godine blagoslovljen je samostan i kapela sv. Josipa (na nekadašnjem Zrinjskom trgu). Sestre su počele djelovati po vjerskim školama u Subotici.

Daleki korijeni i glavni cilj ovih redovnica

Kongregacija redovnica NOTRE DAME nastala je u Francuskoj davne 1597. godine. Osnovao ju je župnik u Mattaincourtu Petar Fourier s djevojkom Alix le Clerc. Ona je bila prva redovnica i MAJKA ove velike redovničke obitelji NAŠE GOSPE raširene po čitavom svijetu u raznim granama i ograncima s malim razlikama. Ali, od početka do danas glavni cilj im je bio zajednički: ODGOJ I POUKA DJEVOJČICA U DUHU KATOLIČKE CRKVE.

Kao rođendan ove ustanove smatra se kroz stoljeća POLNOČKA na Božić 1597. godine. Tada je, po zamisli osnivača, pet skromno obučениh djevojaka s bijelim velom na glavi, predvođenih Alix le Clerc, zajednički pristupilo k sv. pričesti te su se posvetile Presvetoj Djevici.

Poslije ovog čina trebalo je još puno raditi i žarko moliti da dođe do službenog odobrenja Crkve. Prvo odobrenje bilo je odobrenje dijecezanskih biskupa u biskupijama u kojima su sestre radile. A prvo privremeno odobrenje iz Rima došlo je 1615/16. godine kojim se potvrđuje ova redovnička ustanova kao: "KONGREGACIJA REDOVNICA - KANONIKINJA - NOTRE DAME". Konačno i u cijelosti je ova Družba potvrđena iz Rima 1628. godine.

DRUŽBA BAČKIH SESTARA NAŠE GOSPE - NOTRE DAME Matica: SUBOTICA - ZAGREB

Nova samostalna Družba

Kongregacija Školskih sestara Notre Dame iz Kaloče otvarala je svoje kuće i po Bačkoj. Od 43 zajednice osnovane u Austro-Ugarskoj dvadesetak je bilo na teritoriju Bačke.

Poslije završetka I. svjetskog rata od 1920. do 1930. godine nastale su poteškoće u tom dijelu među sestrama radi promjene granica. Revni župnik glavne subotičke župe - sv. Terezije, mons. Ljudevit Budanović smatrao je da bi se ove poteškoće otklonile ako bi se u Bačkoj uspostavila autonomna Uprava toga dijela kaločke Družbe. Na tome je ozbiljno počeo raditi kad je posvećen za biskupa novoosnovane Bačke apostolske administrature. Njegova molba, koju je podržala i Apostolska nuncijatura u Beogradu, bila je prihvaćena i 23. 10. 1930. godine

dekretom iz Rima osnovana je samostalna ustanova pod imenom "DRUŽBA BAČKIH SIROMAŠNIH SESTARA UČITELJICA NAŠE GOSPE" papinskog prava, sa svim pravima i dužnostima koje su do tada uživale... Taj dekret je pročitao u svim zajednicama u Bačkoj na Novu godinu 1931. Ova nova, samostalna Družba preuzela je u potpunosti Pravila kaločke Družbe sestara Notre Dame.

U svem ovom radu biskupu Lajči Budanoviću puno je pomagala s. M. Roza Kopunović, tadašnja kućna poglavarica i učiteljica na hrvatskom odjeljenju u školi koju je vodila ova Družba u Subotici.

Prve tri godine bačku Družbu vodio je Upravni odbor od šest članica. S. M. Roza je bila na čelu toga Odbora. Godine 1934, na molbu biskupa Budanovića, sv. Kongregacija za redovnike u Rimu imenovala je s. M. Rozu Kopunović vrhovnom glavaricom ove Družbe na šest godina. Tom prilikom je s. Roza uzela ime M. Anuncijata. Na Generalnom kapitulatu u Subotici 1940. sestre su č. m. Anuncijatu opet izabrale za generalnu glavaricu na šest godina.

Družba je za deset godina svog djelovanja sa središtem u Subotici imala lijepih uspjeha. U novicijat je primljeno 78 postulantica. U tom razdoblju bilo je prilično zvanja iz Bačke ali i iz Hrvatske. Kandidatice su se školovale u Zagrebu. Po završetku su se vraćale u Suboticu na redovničku formaciju. A onda na rad u školi...

Preseljenje Matice u Zagreb

Godine 1941. okupacijom Jugoslavije granice su se opet mijenjale. Okupirana je i Bačka a Subotica s našom Maticom ostala je u Mađarskoj... Mlade sestre koje nisu znale mađarski željele su da časna majka Anuncijata preseli našu Maticu u Zagreb, da bi one mogle nastaviti rad s djecom na svom jeziku. Uz pomoć zagrebačkog nadbiskupa dr. Alojzija Stepinca časna majka Anuncijata dobila je dekret od sv. Kongregacije redovnika iz Rima (17. 07. 1941), kojim se dopušta prijenos Matice bačke Družbe iz Subotice u Zagreb. Uz ostalo, tim dekretom sestre su dobile "pravo opcije", tj. da se opredijele: ostati u našoj Družbi ili prijeći u kaločku.

Tada se za našu Družbu odlučilo dvadesetak mlađih sestara i 15 kandidatice... Do jeseni te godine, naša mala grupa, Isusovo "malo stado", smjestila se u Hrvatskoj kao zajednica sa svim oblicima redovničkog života. Sestre učiteljice su dobile namještenje u državnim školama po selima. Na Veliku Gospu, 15. 08. 1942. godine ušlo je u prvi zagrebački Novicijat devet postulantica, koje su 1943. godine položile redovničke zavjete. Godine 1980. ova Družba brojala je stotinjak članica. Od tada se broj smanjuje, nešto zbog pomanjkanja zvanja, a mnoge sestre je pohodila i "sestrica smrt", kako starije, tako i mlađe.

Sada nas ima 85 sestara. Ali mi vjerujemo da Isus i danas poziva plemenita i čista srca naše mladeži... I čeka ih na ŽALU...

S. M. Anđelina

Sv. Petar Fourier

Subotički biskup o ratnom stanju u SRJ

NEKA USKRSLI GOSPODIN ZAUSTAVI RAT

Sve čitatelje "Zvonika" i sve vjernike naše biskupije potičem da ovih dana osobito žarko MOLE ZA MIR. Neka se sada naša redovita tjedna klanjanja za mir - koja sam preporučio još za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, prikazuju za mir u našoj zemlji.

Situacija je teška, ali mi kršćani nikada ne očajavamo i ne gubimo nadu. A blagdan Uskrsa upravo u nama budi nadu u POBJEDU DOBRA. Neka USKRSLI GOSPODIN - KNEZ MIRA zaustavi rat kako bismo u ovoj našoj državi svi mogli živjeti u slozi i okrenuti se napretku i izgrađivanju civilizacije ljubavi.

Neka svi vjernici i župnici prate upute mjesnih ratnih štabova civilne zaštite.

Ivan Pénczes, biskup

*Beogradski nadbiskup i predsjednik
Biskupske konferencije Jugoslavije
o ratnom stanju*

SAMO KRIST MOŽE DAROVATI MIR NADAMO SE DA ĆEMO USKRS SLAVITI U MIRU

Nadbiskup Perko, kako prenosi agencija BETA, izrazio je nadu da ćemo Uskrs, najveći kršćanski blagdan, proslaviti u miru te dodao: "S ratom svi gubimo, s mirom svi dobivamo. Krist je pobjednik nad grijehom, samo nam On može darovati mir i pomirenje među narodima." Osvrćući se na priopćenje Svetog arhijerejskog sabora SPC-a nadbiskup Perko je istakao kako je to priopćenje "dobro, umjereno i doprinosi pomirenju".

Kao predsjednik BKJ nadbiskup Perko je rekao da zbog priprema za Uskrs neće biti sazvana izvanredna biskupska konferencija glede ratnog stanja u zemlji, ali će o mogućnosti njezinog održavanja razgovarati poslije blagdana.

Mir će se vratiti...

- Ako vjeruješ da je smijeh jači od oružja;
- Ako vjeruješ da je ono što ljude združuje, važnije od onoga što ih razdvaja;
- Ako vjeruješ da različitost ne škodi, nego obogaćuje;
- Ako znadeš izabrati nadu a ne sumnju;
- Ako držiš da je bolje učiniti prvi korak, nego čekati da to učini drugi;
- Ako se možeš radovati radosti svoga blišnjega;
- Ako su ti nepravde koje se nanose blišnjemu jednako mrske kao i one koje se nanose tebi;
- Ako znaš darovati malo svoga vremena iz ljubavi prema drugima;
- Ako znaš prihvatiti da i drugi tebi učini neku uslugu;
- Ako znaš s drugim tako dijeliti svoj kruh da u komadiću koji daješ, pružaš i komadić svoga srca;
- Ako vjeruješ da je praštanje djelotvornije od osvete;

SVI ŽELE MIR, DAKLE, MIR JE MOGUĆ

Apostolski nuncij u Beogradu i ratno stanje u SRJ

DA VIŠE NE VIĐAMO UPLAKANU DJECU KAKO BJEŽE...

Beogradski dnevnik "BLIC" objavio je u broju 766, od 29. 03. 1999. na str. 11 razgovor s apostolskim nuncijem u SRJ Santos Abril y Castellom intervju iz kojeg prenosimo neke nuncijeve riječi.

Još od početka krize moja odluka je bila da Nuncijatura ostane otvorena u Beogradu, osim ako to ne bude bilo moguće. Znao sam da su ovo teški momenti za jugoslavenske narode koji puno pate i zbog toga sam želio da našim ostajanjem pokažem da smo bliski kao prijatelji narodima koji pate. Iako nismo mogli učiniti mnogo za Jugoslaviju, vrijedilo je ostati. Ponekad jedan gest može mnogo više reći od riječi...

Nuncij kao predstavnik Pape u Jugoslaviji... učinit će ono što je u njegovoj moći da se u cijeloj zemlji - na Kosovu, u Crnoj Gori, u Srbiji i Vojvodini - može živjeti u miru. Zbog toga molim Boga da ne bude etničkih čišćenja u toj zoni, već da se svaki narod podjednako poštuje. I da više ne viđamo mrtve jer ljudski život - svaki ljudski život - je svetinja, niti da više viđamo uplakanu djecu dok bježe, ili odrasle koji se moraju štititi u skloništima od bombi...

U ovom teškom momentu Sveta Stolica gleda na Jugoslaviju s velikim suosjećanjem jer ona prolazi kroz vrlo bolan period.

Što se tiče mojih odnosa sa Srpskom Pravoslavnom Crkvom, često sam se sretao s Njegovom Svetosti Patrijarhom Pavlom, prema kome gajim veliko poštovanje. Imam među pravoslavcima i dobre prijatelje, i ponekad se molim u njihovim crkvama, koje predstavljaju sveta mjesta posvećena našem zajedničkom Spasitelju. Moja želja je da sve više jačaju odnosi bratstva, uzajamnog poštovanja i suradnje...

KONKRETNE AKCIJE ZA MIR U SUBOTICI

U nekim subotičkim župama (vjerujemo da je učinjeno slično i u drugim župama, o čemu ćemo rado pisati u sljedećem broju, ukoliko dobijemo vijesti) pokrenuto je nekoliko konkretnih akcija za mir. Tako su vjernici župe Marije Majke Crkve učinili zavjet Bistričkoj Gospi da će uoči Duhova održavati četrdesetosmosatno klanjanje za mir a na blagdan Gospe Bistričke, 13. srpnja, u crkvi će se služiti SVEČANA SVETA MISA ZAHVALNICA U ČAST MAJCI BOŽJOJ BISTRICHOJ.

U župi sv. Roka vjernici su pokrenuli akciju: NEPREKIDNA MOLITVA ZA MIR. Vjernici u svojim kućama mole za mir 24 sata. Svakog sata netko je "DEŽURNI MOLITELJ". U župi sv. Jurja u tijeku je DEVETNICA ZA MIR u čast MILOSRDNOM ISUSU.

**MOLIMO ZA MIR I BUDIMO JAKO DOBRI!
TO JE NAJVIŠE ŠTO KAO KRŠĆANI MOŽEMO UČINITI U OVOM ČASU ZA
NAŠU ZEMLJU!**

- Ako znaš saslušati nesretnika koji ti oduzima dragocjeno vrijeme i još ga na kraju ispratiti osmjehom;
- Ako znaš prihvatiti kritiku i njome se okoristiti, a da je ne odbaciš ili se ne braniš;
- Ako znaš prihvatiti i vrednovati mišljenje koje se razlikuje od tvoga;
- Ako se znaš pokajati udarajući se u svoja, a ne u tuđa prsa;
- Ako srdžbu smatraš svojom slabošću, a ne iskazivanjem svoje snage;
- Ako se zalažeš za siromašne i potlačene, a da se zbog toga ne smatraš herojem;
- Ako vjeruješ da je mir moguć, onda će se mir vratiti!

(P. Guibert)

KORAK

Nije mi teško priznati. Više puta sam znao biti naivan, tj. nisam dobro promislio, pogledao dalje... No uvijek sam se branio - bolje biti naivan nego bezobrazan, pokvaren i podvaljivati bližnjem.

I tog srpanjskog jutra 1981. bio sam naivan. Nas petorica bogoslova odlučili smo s otoka sv. Jurja popeti se na brdo sv. Ilije iznad Perasta. S nama je pošla i pomoćnica kuharice, u štiklama. Stariji svećenik, koji nas je prevezio do obale, sumnjičavo je gledao našu grupu.

U početku je išlo dobro. No, kako smo išli gore, sve je bilo teže. Gospođa u "štiklicama" je prva odustala. Ostala je kod kapele sv. Ane, s molbom da je ne zaboravimo pri silasku. Ubrzo je sunce pripeklo, put je postao nejasan, susreli smo dvije zmije... Došli smo u situaciju da se mora dalje - ispod je provaliya, a gore nesigurnost. Korak je postao težak, umoran. Noge kao da su prestale slušati. Izgubio sam želju za vrhom. Posumnjao u ljepote uspinjanja. Molitva je bila - "samo da se sretno vratimo dolje...".

Doista, važan je korak u čovjekovom životu. Kako se roditelji raduju prvom koraku djeteta! Kakvih sve ima koraka? Maleni, sitan dječji korak. Tvrd vojnički korak. Brižljiv majčinski korak, ponosan korak mladića...

Kakav je bio korak pastira Davida? Došao je u pohod braći na bojno polje. Veliki Golijat prezire ratnike izabranog naroda. Nema junaka. Pastir David hrabro korača u susret Golijatu. Pobjeđuje neprijatelja (usp. 1 Sam 17).

Ljude razdvaja daljina. Da bi se susreli, valja učiniti korak, krenuti na put. Nije dobro ako uvijek samo jedan hoda a drugi samo čeka. Nisu nam isti koraci, daljina nije uvijek ista. Nešto slično je čutio i pjesnik Mak Dizdar kad bilježi i ove stihove:

"Ti ne znaš da put od tebe do mene
Nije isto što i put
Od mene
Do tebe."

Postoje i trenuci kada je čovjekov korak radostan. Kada se čini da jedan korak prestiže drugog. Sigurno se onda zna kuda se ide, zašto, koga ćemo susresti. Čutio je radost koraka i pjesnik Cesarić. Bilježi u pjesmi "Slavlje večeri" i ova zapažanja: "Radosne misli. Hod bez težine."

Gospodin Isus je rado razgovarao s ljudima. Rado je i hodao. U svjedočanstvu prijatelja Isus je uvijek u pokretu, na putu, korača... Želi donijeti radosnu vijest u svaki grad, svako selo. Hoda s učenicima po poljima, vodi ih na goru preobraženja, hiti prijatelju Lazaru...

Kakvi su bili Judini koraci kad je dogovarao izdaju? Kad je koračao s vojnicima u Getsemanski vrt...?

Zadnji koraci Isusova života, hod prema vrhu Kalvarije. Svaki korak - nova bol. Korak bolan ali odlučan za naše spasenje...

Mnogi su mislili: sa zadnjim korakom - završena je Nazarenčeva stvar. Te misli pritiskaše i dvojicu na putu za Emaus. Stranac im se približi.

Razgovor. Tumačenje Pisma. Pa to je Učitelj. On živi! Nema više umora. Radost pobjede treba donijeti učenicima. Učenici od tada koračaju putovima, koračaju stoljećima i svjedoče: "Uskrsnuo je! Pobjedio je!"

Sretan Vam Uskrs i blagoslovljeni, radosni koraci.

Lazar Novaković

**BOG NAM JE DAO DVA ŽIVOTA - ZEMALJSKI I VJEČNI!
NEMA IZBORA! ZATO VAS POZIVAMO NA SV. MISU**

16. 04. 1999. godine u 8 sati u crkvu
Isusovog Uskrsnuća, na somborskom putu za

JOSU VIZIN

koji nas je ostavio u velikoj tuzi, a njegovo tijelo izmučeno boli prešlo je u VJEČNU RADOST NEBESKOG OCA, gdje se u hladnom grobu sastao sa svojim bratom vojnikom, ocem i majkom koji su ga, vjerujemo, u nebeskoj slavi među anđelima i svetima, dočekali. PITAMO SE: da li je moguće da za bolesno tijelo u 48. godini života nema lijeka? Da li je moguće da i BOG voli mlade ljude? Sada vidimo da je sve u Božjim rukama! Zato vas pozivamo da zajedno s molitvom pomognemo i njegovoj duši da se što prije izbavi iz čistilišnih muka, te pređe u nebesku slavu, u vječno prebivalište!

HVALA SVIMA!

BIO SI VOLJEN I UVIJEK ĆEMO TE VOLJETI!

*Pustite k meni malene, njihovo je kraljevstvo nebesko!
Slavimo te, Oče, Gospodaru neba i zemlje...*

S neizmjenom tugom u srcu javljamo svima
da se preselio među anđele naš voljeni sin

DAVID ČELIKOVIĆ

1996 - 1999

Naš David je prešao u vječnost u svojoj 3. godini života, 15. 03. 1999. godine u 6 sati. Sprovod milog nam Davida bio je u utorak, 16. ožujka iz kapele na Kerskom groblju.

Sveta misa za tugujuću obitelj bit će 25. 04. 1999. u 9 sati u crkvi sv. Roka.

S čvrstom vjerom i nadom u ponovni susret s njim od njega se opraštaju riječima:

"HVALA" i "DOVIĐENJA" njegovi najmiliji:

Otac Ervin, majka Katarina, braća: Igor i Filip; baka Marija; ujaci: Milan i Ivan s obiteljima iz Varaždina; tetka Biserka s obitelji; Tetka Jutka s obitelji iz Kikinde; stric Tibor s obitelji iz Budimpešte; kum vlč. Andrija te ostala tugujuća rodbina i prijatelji.

Molimo sve koji žele s nama podijeliti tugu neka svoj prilog umjesto cvijeća namijene za popravak krova crkve sv. Roka.

In memoriam

NACSA SÁNDOR

U ponedjeljak, 22. veljače 1999. godine u ranim jutarnjim satima, Gospodin je iznenada s ovoga svijeta pozvao k sebi svećenika Subotičke biskupije Sándora Nacsu. On se rodio u Bačkom Gradištu 16. 12. 1928. godine. Teologiju je studirao u Zagrebu od 1950. do 1957. godine. Za svećenika je zaređen 1956. godine u subotičkoj katedrali. Kapelansku službu vršio je u Bajmoku i Adi, a kao župski vikar djelovao je u Gornjem Bregu, Bačkom Petrovom Selu i Telečki. Najveći dio svog svećeničkog života i rada proveo je u Gornjem Bregu (1971-1993). Od 1993. godine živio je u mirovini, u svom obiteljskom domu u Bačkom Gradištu.

Neka ga Gospodin nagradi vječnom radošću za sve ono što je učinio za njegovu Crkvu ovdje na zemlji, a našu biskupiju obdari novim duhovnim zvanjima. /Zv/

**Ja sam uskrsnuće i život:
tko u mene vjeruje,
ako i umre, živjet će.
(Iv 11, 25)**

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovićeveva 4 (u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja, bankete i dr.
Svakog dana: **MENI RUČKOVI**
Nedjeljom: "BUNJEVAČKA UŽNA"
Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"
Radno vrijeme: od 12 - 22 sata, nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno
vl. Jakov Letović

Posjetite knjižaru
i papirnicu

MAPA 5

u Štrosmajerovoj
ulici u Subotici!

Tel/fax: 21-311

Poljoprivredna apoteka

AgriS
Subotica

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 556-228

Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- primamo narudžbe za rasad:
paradajza paprike iz
hibridnog sjemena
- dajemo besplatne stručne
savjete

BOG LJUBI

VESELA DAROVATELJA

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSTDRUCK PAPIR ZA KORICE "ZVONIKA"
DO KRAJA 1999. GODINE!
TOPLO ZAHVALJUJEMO!

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2,
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

- Privatni apartmani
- Izleti brodom
- Rezervacije cijele godine
- Najniže cijene usluga

VLADO TUMBAS

- suradnik turističke agencije -

tel / fax: + 381 24 556 247
mobitel: + 36 309 287 011

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svijetu!

Izradujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda Internet servisa

Subotičko čvorište je kod nas

Naučite koristiti Internet i Vi!

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u
našem Informativno-prodajnom centru

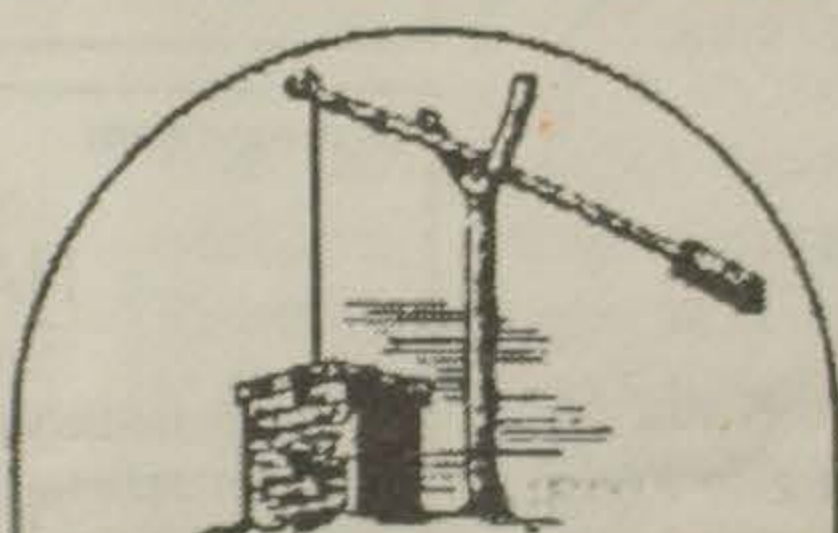
BRAĆE JUGOVIĆA 5

Radno vreme: 9 - 19 sati

555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

...uvek, kada poželite lepe stvari!

IZRADUJEMO
KUPATILSKI
I
KUHINJSKI
NAMEŠTAJ
PO NARUDŽBI

UREĐENJE ENTERIJERA

PRODAJEMO UNIVER, MEDIJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE,
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRADEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

HORVAT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Sv. Terezija - Harambašićeva 7, Subotica

ZARUČNIČKI TEČAJ

12 - 16. 4. 1999.

svaku večer od 19,30 sati

- * Tečaj je obavezan za one koji se kane vjenčati ove godine u crkvi
- * Tečaju mogu prisustvovati i mladi koji su napunili 18 godina

Subotica - Sv. Rok

OBITELJSKI SUSRETI

Petak, 16. 04. u 20 sati

Tema: EUTANAZIJA ili SMRT IZ SAŽALJENJA

O ovoj temi govorit će liječnik i svećenik

SV. MISA ZA

+ BISKUPA MATIJU ZVEKANovića

25. 04. u 10 sati

dan mladih - bač '99

u ponedjeljak 3. 05. 1999. od 9 do 20 sati

Susret mladih Subotičke biskupije
(krizmanici - 8. razred, srednjoškolci,
studenti i mladi radnici)

Tema susreta: OTAC VAS LJUBI

Predavač: Jakob Pfeifer, Odžaci

Mladi, prijavite se svojim župnicima!

Za mlade iz Subotice prijevoz AUTOBUSIMA

ANDRIJA KOPILOVIĆ STEKAO MAGISTERIJ

Andrija Kopilović, župnik subotičke župe Marije Majke Crkve, odlukom Papinske teološke akademije u Krakovu promaknut je za **magistra teologije**. Ova odluka je donijeta na sjednici zbora profesora 26. 02. 1999. godine. Odluka da se našem svećeniku Andriji Kopiloviću dodijeli akademski stupanj magistra teologije donijeta je nakon završenog postdiplomskog studija u Zagrebu, na osnovu njegovih dosada objavljenih radova te na temelju odlomka iz buduće doktorske disertacije kojoj je okvirna tema "Crkva - narod Božji u djelima Matije Vlačića Ilirika, s osobitim naglaskom na usporedbi s dokumentom 'Lumen gentium' II. vatikanskog sabora".

Ova odluka izdata je pod brojem WT/424/181/99, a potpisali su je dekan W. Życinski SDB i Tadeusz Dionizi Lukaszczuk OS/PPE.

Ovim je zvanjem mr. Kopilović oboгатio našu biskupiju a osobito dvije naše institucije, Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" i Katehetsko-teološki institut; u prvom je predsjedavajući a u drugom obavlja funkciju prorektora.

Radujemo se i čestitamo našem stalnom i vrijednom suradniku i članu Uredničkog vijeća na postignutom akademskom stupnju. /Zv/

STJEPAN BERETIĆ - MONSINJOR

Papa Ivan Pavao II. odlikovao je katedralnog župnika Stjepana Beretića titulom monsinjora, odnosno papinskim kapelanom. Ovo odlikovanje podjeljuje se svećenicima koji se osobito ističu u pastoralnom radu.

Dekret o odlikovanju Stjepanu Beretiću uručio je nuncij Santos Abril y Castello prigodom posjete Subotici 25. 03. 1999. godine.

Uredništvo "Zvonika" čestita svom revnom suradniku i članu Uredničkog vijeća na ovom časnom odlikovanju. /Zv/

GLOBUS

Vlasnik:
Blaško Gabrić

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

24000 SUBOTICA, Otmara Majera 10, Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

ŠTAMPAMO ZA VAS BRZO, KVALITETNO I JEFTINO:

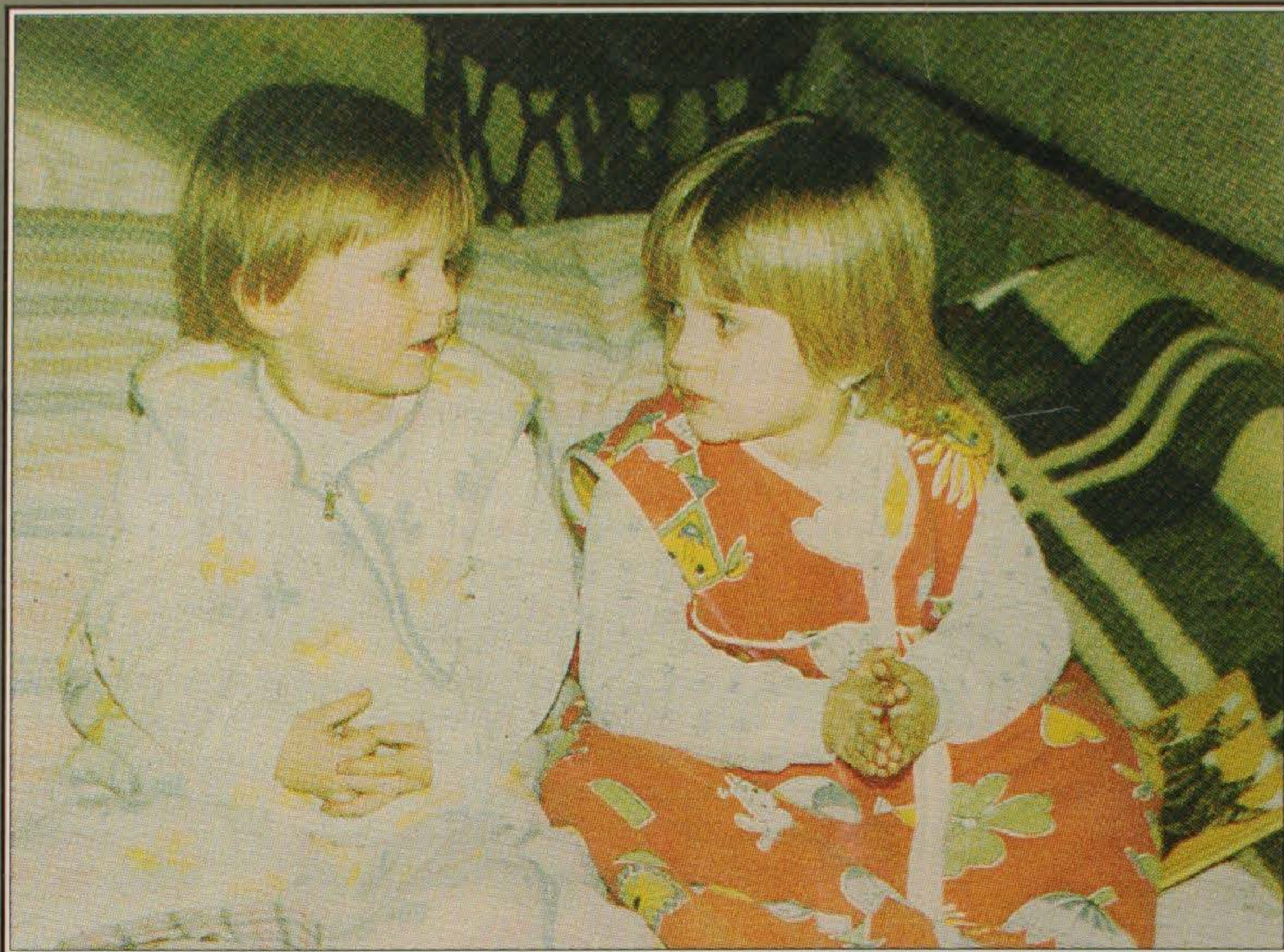
● Vizit karte	● Knjige
● Plakate	● Novine
● Kataloge	● Pozivnice
● Obrascе	● Kartonsku ambalažu
● Prospekte	● Papirnu ambalažu
● Nalepnice	● Ostalu robu po narudžbi

EKOLOŠKI CENTAR „GLOBUS”

Vrši uzgajanje raznih sadnica. U svom proizvodnom programu ima: hrast, piramidalni hrast, piramidalnu topolu, belu brezu, lipu, jorgovan, gelegunju, dud, tuju i više vrsta živih ograda.

ORGANIZUJTE SE
i ulepšajte vašu okolinu mladim sadnicama.

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Ivanković, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

KAKO DO MIRA ?

- Misliš da možemo nešto i mi učiniti?

- 'Ajde da molimo za MIR.

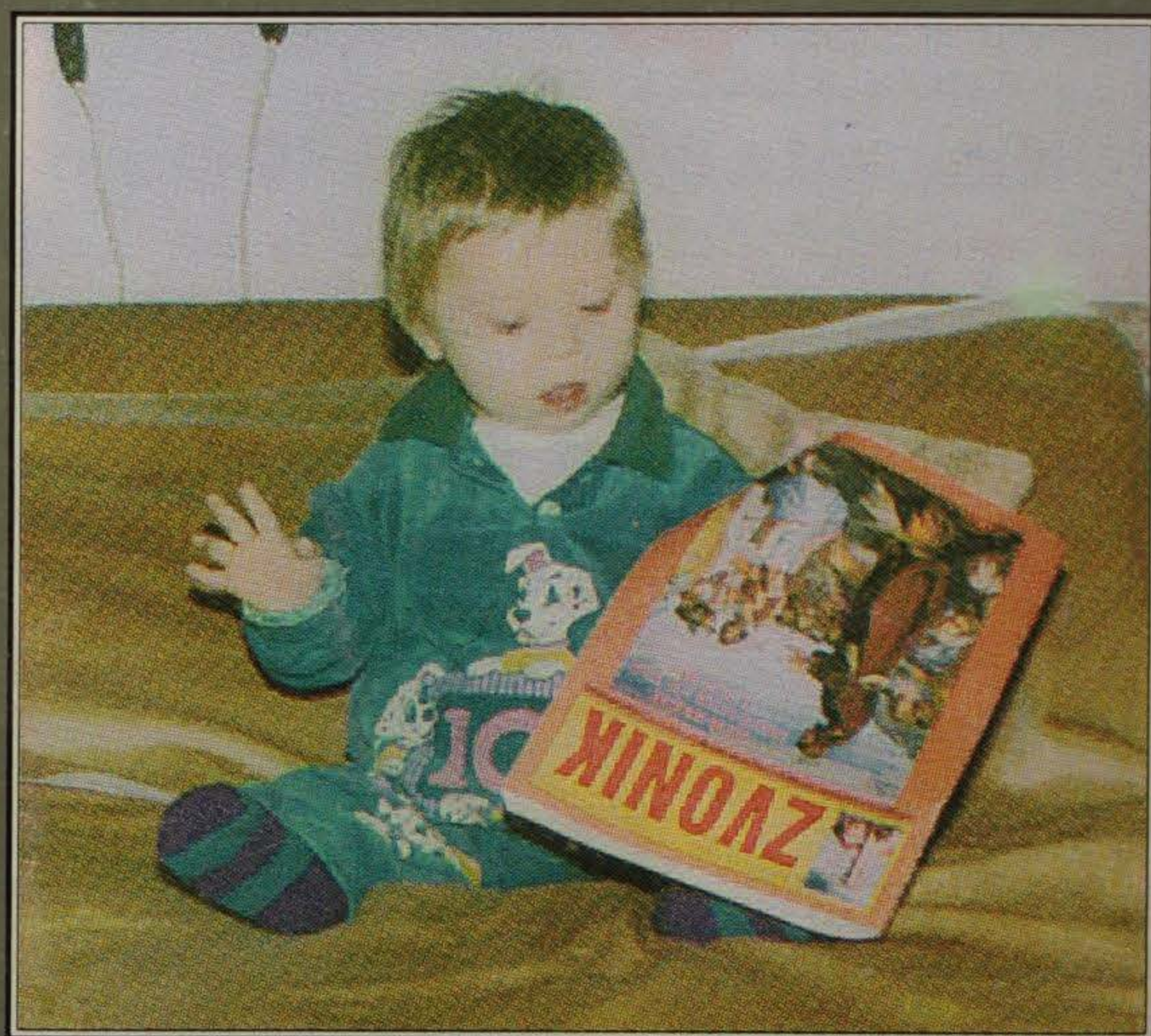
U IME DJECE ZAUSTAVITE RAT !

Uz malog Davida Čelikovića Zvonik se rađao dvije i pol godine.

Gospodin mu je udijelio milost da kao najneviniji otvori vrata raja i uđe u društvo anđela.

On je dostigao kraljevstvo nebesko.

I on moli za MIR!

Svaki čovjek ima svoje životne križeve.

I djeca ih imaju.

Neka im odrasli ne tovore križeve koje im Isus nije namijenio.

Hoće li tko za mnom,
neka se odreče samoga sebe,
neka uzme svoj križ
i neka ide za mnom.

(Mk 8, 34)